

Tilladelse til

RÅSTOFINDVINDING

Parnasvej 45, 4180 Sorø

Gældende indtil 01.02.2032

Tilladelse til erhvervsmæssig
indvinding af råstoffer på matrikel

15o og 15p Lynge By, Lynge

Parnasvej 45, 4180 Sorø

Sorø Kommune

Graveområde Lynge delområde A

Dato: 25.01.2022

Sagsnummer EMN-2020-32440

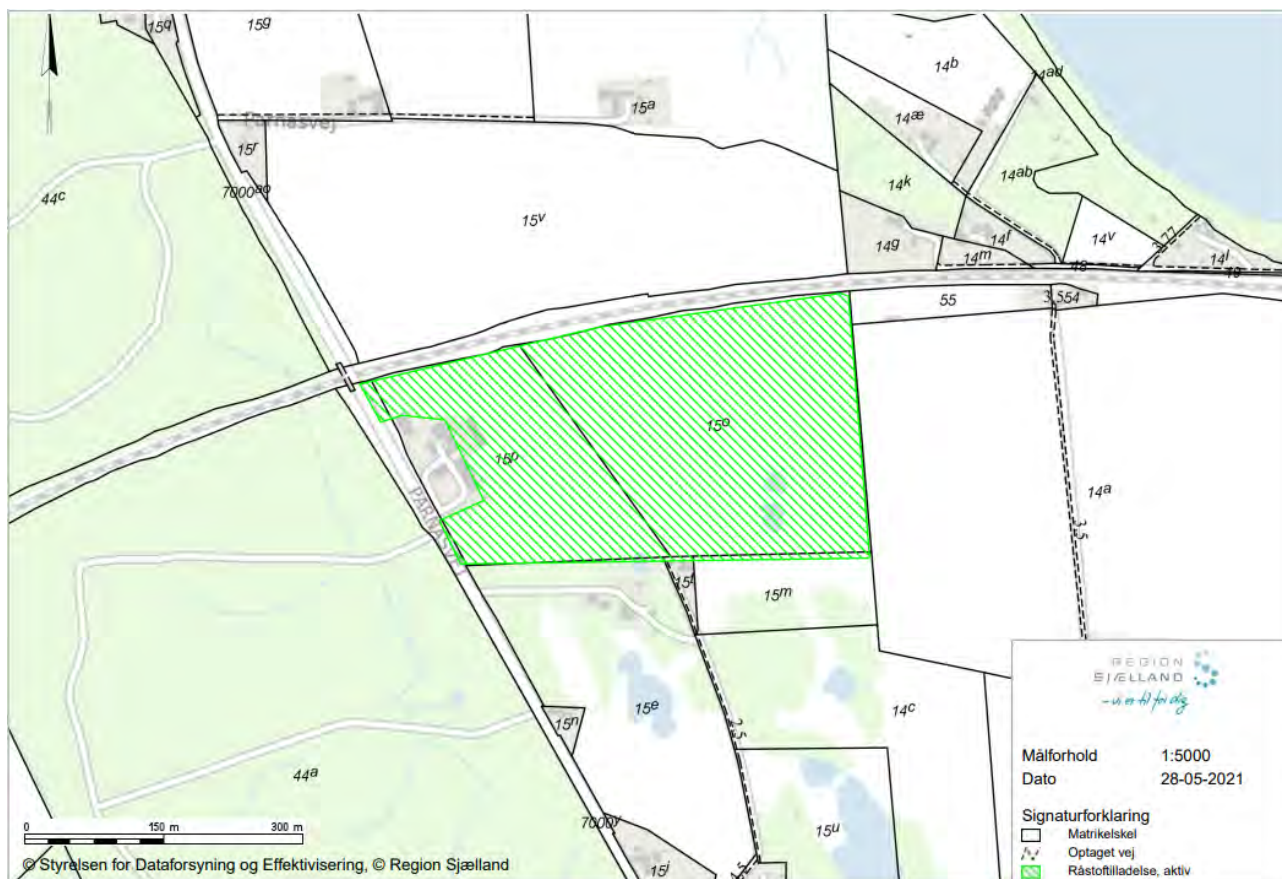
Oversigt

Parnasvej 45, 4180 Sorø, matr. nr 15o og 15p Lyngby, Lyngby

Sagsnummer EMN-2020-32440

Ansøger, indvinder og ejer			

Navn:	Tulstrup Sten & Grus ApS		
CVR-nr.:	20229098		
Adresse:	Stæremosen 21-23, 3250 Gilleleje		
Kontakt:	Christian Bødker-Petersen,		
Telefon:	48383835	E-mail:	cbp@sct.dk

Indhold

1	AFGØRELSE FRA REGION SJÆLLAND	8
1.1	RÅSTOFLOVEN	8
1.1.1	Begrundelse	8
1.2	MILJØVURDERING (VVM)	8
1.3	NATURA 2000 OMRÅDER OG HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	9
2	AFGØRELSE FRA ANDRE MYNDIGHEDER	10
2.1	VANDFORSYNINGSLOVEN	10
3	VILKÅR FRA REGION SJÆLLAND	11
3.1	VILKÅR EFTER RÅSTOFLOVEN	11
3.1.1	Før indvindingen påbegyndes	11
3.1.2	Råstofindvindingen	11
3.1.3	Tilladte driftstider	13
3.1.4	Støj, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer.....	14
3.1.5	Materiel.....	15
3.1.6	Støv	15
3.1.7	Forebyggelse mod forurening	15
3.1.8	Egenkontrol.....	17
3.1.9	Dræn	17
3.1.10	Efterbehandling	18
3.1.11	Afslutning	18
4	VILKÅR FRA ANDRE MYNDIGHEDERNE	19
4.1	SORØ KOMMUNE, VANDFORSYNINGSLOVEN	19
4.1.1	Grundvandssænkning	19
4.1.2	Overvågning af grundvandsstand.....	19
4.1.3	Anvendelse af det efterbehandlede areal.....	20
5	GRUNDLAG FOR TILLADELSEN	21
5.1	ANSØGNINGEN	21
5.2	FORUDSÆTNINGER I FORHOLD TIL TIDLIGERE INDVINDING PÅ AREALET	23
5.3	UDTALELSER.....	23
5.3.1	Høring af myndigheder og forsyningsselskaber.....	23
5.3.2	Partshøring af udkast til afgørelse.....	23
5.3.3	Partsbemærkninger	24
5.3.4	Region Sjællands bemærkninger til partsbemærkninger.....	25
6	GRAVE - OG EFTERBEHANDLINGSPLAN	27
6.1	GRAVEPLAN	27
6.2	EFTERBEHANDLINGSPLAN.....	27
7	REGIONENS VURDERING OG BEHANDLING AF SAGEN EFTER RÅSTOFLOVEN.....	28
7.1	RÅSTOFLOVEN	28
7.1.1	Råstofplanen.....	28
7.2	MILJØBESKYTTELSE	28

7.2.1	Driftstider	28
7.2.2	Belysning	28
7.2.3	Støj	29
7.2.4	Støv	30
7.2.5	Forebyggelse mod forurening	30
7.2.6	Graveafstande og periferiskråninger	30
7.3	EGENKONTROL	31
7.4	VANDFORSYNINGSINTERESSER	32
7.5	BESKYTTELSE AF ARKÆOLOGISKE OG GEOLOGISKE INTERESSER	32
7.6	NATURBESKYTTELSE, LANDSKABELIGE VÆRDIER OG VIDENSKABELIGE INTERESSER	32
7.7	INFRASTRUKTURANLÆG	33
7.8	ØVRIGE HENSYN	33
7.9	SIKKERHEDSSTILLELSE	33
8	NATURA 2000 OMRÅDER OG HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	34
8.1	NATURA 2000	34
8.2	BILAG IV ARTER	35
9	MILJØVURDERING (VVM)	36
10	REGIONS SJÆLLANDS SAMLEDE VURDERING	37
11	GENERELLE BESTEMMELSER	38
11.1	GYLDIGHED OG TILBAGEKALDELSE	38
11.2	TINGLYSNING AF DEKLARATION OM EFTERBEHANDLING	38
11.3	TILSYN OG BESIGTIGELSE	38
11.4	ARKÆOLOGI UNDER INDVINDINGEN SAMT UDTALELSE FRA MUSEUM INDEN OPSTART	39
11.5	GRAVE OG EFTERBEHANDLINGSPLAN	39
11.6	RETURJORD	39
11.7	AFFALD	39
11.8	ENTREPRENØRTANKE	40
11.9	JORDFORURENING	40
11.10	BYGGELOVEN	40
11.11	GRUNDVAND	40
11.12	DRÆN	40
11.13	DIGESVALER	40
11.14	LEDNINGSREGISTERET	40
11.15	TELELEDNINGER	41
11.16	INDBERETNING AF INDVUNDEN MÆNGDE	41
11.17	INDBERETNING OM BORINGER.	41
11.18	UNDERRETNING VED KONKURS MV.	41
11.19	RÅSTOFAFGIFT	41
11.20	YDERLIGERE VILKÅR OG ÆNDRINGER	41
12	OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEVEJLEDNING	42
12.1	GENEREL KLAGEVEJLEDNING	42
12.2	KLAGE OVER REGION SJÆLLANDS AFGØRELSE	42
12.2.1	Råstofftilladelsen og vurderinger efter Habitatbekendtgørelsen	42
12.2.2	VVM-screening	43

12.3	ORIENTERING	44

Forslag

Bilag

1. Oversigtskort
2. Grave – og Efterbehandlingsplan
3. Udtalelse fra Vestsjællands museum
4. Udtalelse fra Cerius samt nedlæggelse af kabler
5. Støjberegning 2009.
6. Miljøteknisk rapport II
7. Habitatvurdering, Hasselmus
8. Høringssvar Sorø Kommune
9. Afgørelse efter vandforsyningsloven, Sorø Kommune

Forslag

1 Afgørelser fra Region Sjælland

1.1 Råstofloven

På baggrund af ansøgning af 24/7 2019 og med hjemmel i råstofloven¹ meddeler Region Sjælland hermed tilladelse til en årlig indvinding af 50.000 m³ sand, grus og sten, hvoraf de 20.000 m³ kan indvindes under grundvandsspejlet på i alt 11,7 ha, hvilket er angivet på vedlagte oversigtskort, bilag 1.

Tilladelsen er gældende til 01.02.2032

Region Sjælland meddeler tilladelse til, at der hvert år kan tilføres op til 25 % rene råstoffer til graven, såfremt materialerne indgår i produktionen.

Tilladelsen gives på vilkår i medfør af råstoflovens § 10, som beskrevet under afsnit 3.

Samtidig godkender Region Sjælland grave- og efterbehandlingsplanen (bilag 2) på vilkår, som er beskrevet i afsnit 6.

Der fastsættes en sikkerhedsstillelse på 1.755.000 kr., jf. afsnit 3.1.1.2. Tilladelsen må først udnyttes, når sikkerhedsstillelsen er godkendt af Region Sjælland.

Tilladelsen må først udnyttes, når klagefristen er udløbet.

1.1.1 Begrundelse

Det er Region Sjællands samlede vurdering, at der skal gives tilladelse til indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

For tilladelsen til råstofindvinding har Region Sjælland lagt vægt på, at arealet er udlagt til graveområde i Region Sjællands råstofplan 2020. Region Sjælland har afvejet de hensyn, som fremgår af råstoflovens §3 og fundet, at der ud fra vurderingerne i afsnit 7 og med de fastsatte vilkår kan etableres en råstofgrav på den ansøgte placering.

Nærmere beskrivelse af Region Sjællands behandling og vurdering af sagen fremgår af afsnit 7.

1.2 Miljøvurdering (VVM)

Der er tidligere foretaget indvinding af råstoffer på ejendommen. Ansøgning om fornyelse af tilladelse er fremsendt forud for udløb af tidligere tilladelse.

Den ansøgte indvinding er mindre end i den tidligere gældende tilladelse. Der er ikke væsentlige ændringer i efterbehandlingsplanen, og Region Sjælland vurderer således at der ikke er væsentlig indvirkning på miljøet, hvorfor projektet ikke skal screenes efter Miljøvurderingsloven².

¹ LBK nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer, § 7, stk. 1 og § 8.

² LBK nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

1.3 Natura 2000 områder og habitatdirektivets bilag IV

Det er Region Sjællands vurdering, at det ansøgte ikke i sig eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt³ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget.

Regionen vurderer endvidere, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Regionens nærmere vurdering fremgår af afsnit 8.

Forslag

³ BEK nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 7 og 8.

2 Afgørelser fra andre myndigheder

2.1 Vandforsyningsloven

Sorø Kommune har den 24. januar 2022 meddelt tilladelse efter vandforsyningsloven til den midlertidige grundvandssænkning, der vil være konsekvensen af en årlig indvinding på 20.000 m³ råstoffer under grundvandsspejlet samt tilladelse efter § 20 i vandforsyningsloven til indvinding af vand fra grusgravsøer til støvbinding.

Tilladelsen er meddelt på vilkår, som beskrevet under afsnit 4.1.

Forslag

3 Vilkår fra Region Sjælland

3.1 Vilkår efter Råstofloven

3.1.1 Før indvindingen påbegyndes

3.1.1.1 Grave- og efterbehandlingsplan

- Gravningen og efterbehandlingen skal tilrettelægges og udføres i overensstemmelse med den godkendte grave- og efterbehandlingsplan, der beskriver de overordnede retningslinjer for indvinding og efterbehandlingen. Eventuelle ændringer af grave- og efterbehandlingsplanen skal godkendes af Region Sjælland.
- Området, hvor indvindingen har fundet sted, skal efterbehandles til naturområde med søer og med mulighed for ekstensivt landbrug med høslet og græsning. Efterbehandlingsplanen er nærmere beskrevet i afsnit 6 samt bilag 2. Vilkår for efterbehandling fremgår af afsnit 3.1.8.

3.1.1.2 Sikkerhedsstillelse

- Der skal stilles sikkerhed for opfyldelse af vilkårene om efterbehandling inden, tilladelsen udnyttes.
- Den aktuelle sikkerheds størrelse fastsættes til 1.755.000 kr., som er beregnet ud fra 11,7 ha efterbehandlet til sø- og naturområde, hvor sikkerhedsstillelsen er fastsat til 150.000 kr./ha.
- Region Sjælland kan stille krav om, at sikkerhedsbeløbet opskrives, hvis det ud fra en konkret vurdering skønnes nødvendigt. Sikkerhedsbeløbet kan efter aftale reduceres, hvis det åbne gravefelt begrænses til et mindre areal, og der foretages løbende efterbehandling på de allerede udgravede arealer.
- Sikkerhedsstillelsen skal være en ikke tidsbegrænset sikkerhed og stilles i form af garanti fra et pengeinstitut eller et kautions- og garantiforsikringsselskab. Gravning må ikke påbegyndes før sikkerhedsstillelse er indsendt til - og godkendt af Region Sjælland.

3.1.1.3 Afmærkning

- Indvindingsarealet skal markeres med skelpæle eller anden form for markering der kan genkendes ved tilsyn, der markerer skel til ejendommen.
- Afmærkning skal være aftalt med Region Sjælland før tilladelsen tages i anvendelse.

3.1.2 Råstofindvindingen

3.1.2.1 Minimumsindvinding

- Der skal indvindes mindst 15.000 m³ råstoffer om året, svarende til ca. 25% af den samlede tilladte indvindingsmængde.
- I tilfælde af, at der kun indvindes under grundvand, må der fortsat kun indvindes maksimalt 20.000 m³ under grundvandsspejl, medmindre der meddeles særlig tilladelse til yderligere indvinding under grundvandsspejl.

3.1.2.2 Efterbehandlingsgrænser

- Skråninger mod graveområdets ydre grænser skal efterlades med en respektafstand og en hældning, der ikke er stejlere end fastsat anlæg. Arealet udenfor respektafstanden, som er arealet mellem skel og efterbehandlingsgrænsen (e) må ikke berøres.

3.1.2.3 Graveafstande

- Indvindes der med stejlere hældning over grundvandsspejlet end de nedenstående fastsatte skråningsanlæg, skal graveafstanden fra skel øges:
- Mod Parnasvej er skal der holdes en graveafstand og efterbehandlingslinje på minimum 3 meter. Skråningerne efterbehandles med et på maksimalt 1:2
- Mod jernbanen udføres en blivende periferiskråning. Gravning skal foretages i overensstemmelse med Geoteknisk rapport II, udarbejdet i forbindelse med ansøgning om tilladelse

Heri fremgår blandt andet:

- 1) Der må ikke graves indenfor en grænseflade der hælder med min. Anlæg 2 med toppunkt ved banehegn.
  - 2) Ved udgravning under grundvandsspejlet skal der etableres en "hylde" som skal være mindst 5 meter bred, og som har overside ikke dybere en 0.5 m over det højeste vandspejl. Hylden skal tjene som beskyttelse mod bølgeerosion. Hylden kan etableres med skråningsanlæg 1,7
  - 3) Der må intet sted graves med stejlere skråning end den, der er beregnet som stabil ved beregning i høj sikkerhedsklasse, svarende til at der kan graves i anlæg 2 fra toppen af profilet og ned til hylden 9,5 m.u.t. Herfra etableres en 4,6 m bred hylde med skråningsanlæg 1:7
- Der er færdiggravet mod indvindingsarealets ydre grænse mod øst (14a og 55 Lynge By, Lynge) og mod syd (matrikel 15e, 15m og 15t Lynge By, Lynge) og der må ikke graves yderligere over grundvandsspejl.
  - Graveafstand til indvinding under grundvandsspejl er 20 meter fra skel. Undtaget er vilkår vedrørende indvinding mod banelegemet, jf. ovenstående.
  - Skråningerne skal efterbehandles med et varierende anlæg på 1:2-1:4 og gennemsnitlig 1:3. Det skal sikres at det beskyttede dige ikke påvirkes ved efterbehandlingen af skråningerne.

3.1.2.4 Indskiftning

- Indskiftning må ske i alle blivende periferiskråninger, dog ikke allerede færdiggravede og/eller efterbehandlede skråninger.

Der må maksimalt være 10 meter skråning åben med hældning stejlere end 1:2 under indskiftning, og hver etape må maksimalt være blotlagt i 2 måneder. Det orienteres, at det til enhver tid er indvinders ansvar at sikre, at der ikke sker skred.

3.1.2.5 Vilkår om adgangsvej

- For at hindre uvedkommende færdsel skal adgangsvejen være afspærret, når råstofgraven er ubemandet. Adgangsvejen skal renholdes og vandes ved generende støvdannelse.

3.1.2.6 Interne køreveje

- Til etablering af køreveje i råstofgraven må der ud over materialer fra graven ikke uden godkendelse fra Region Sjælland anvendes andet end rene sten- og grusmaterialer. Tilkørte materialer skal fjernes i forbindelse med efterbehandlingen, medmindre materialerne kan indgå som en naturlig del af efterbehandlingen.

3.1.2.7 Jord- og materialeoplag

- Materialeoplag samt oplag af afrømmet muld/overjord skal henlægges inden for det tilladte indvindingsområdes afgrænsning og med en maksimal højde på 5 m over omgivende/ikke gravet terræn.
- Der må ikke placeres jorddepoter inden for 2 meter fra digefoden langs diget i skel mod matr. nr. 14a og 55 Lynge By, Lynge

3.1.2.8 Tilførsel af råstoffer

- Der må ikke uden tilladelse fra Region Sjælland tilføres råstoffer til graven udefra ud over 25% af den indvundne mængde, og det må kun ske til brug for oparbejdning af udgravede materialer fra graven.

3.1.2.9 Kvalitet

- Region Sjælland kan forlange, at indvinderen lader de oparbejdede materials kvalitet undersøge med henblik på deres anvendelighed til bestemte formål. Undersøgelsernes nærmere omfang fastsættes i givet fald af Region Sjælland i hvert enkelt tilfælde.
- Hvis virksomheden lader egne rutinemæssige undersøgelser foretage, kan analyseattester fra disse være tilstrækkelig dokumentation. Region Sjælland kan forlange at få sådanne attester tilsendt.

3.1.2.10 Belysning

- Såfremt der er behov for belysning i forbindelse med driften af råstofgraven, inden for de tilladte driftstider, må dette ikke være til væsentlig gene for de omkringboende.
- Der må ikke være belysning i forbindelse med indvindingen uden for de tilladte driftstider.

3.1.3 Tilladte driftstider

- Tilladte driftstider for gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdningsanlæg:
  - Mandag til fredag kl. 07.00 - 16.00, dog ikke helligdage.
- Tilladte driftstider for udlevering og læsning, herunder kørsel inden for virksomhedens område. Reparation, opstart og afprøvning af materiel kan gennemføres fra kl. 06.30 – 07.00, hvis støjvilkåret kan overholdes:
  - Mandag til fredag kl. 6.30 - 16.00, dog ikke helligdage.
- Der må ikke foretages knusning.
- Afvigelser fra de normale driftstider er kun muligt i kortere perioder og kun med accept fra Region Sjælland. Region Sjælland kan i den forbindelse stille yderligere vilkår. Støjvilkår, orientering af naboer mv.
- Lastbiler må parkere i graven med motoren slukket fra en time før til en time efter de tilladte driftstider, dvs. fra klokken 5.30 mandag-fredag.

3.1.4 Støj, lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer

3.1.4.1 Støjvilkår

- Driften af virksomheden må ikke medføre, at den målte/beregnete værdi af virksomhedens bidrag til støjen, målt som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A), overstiger følgende grænser:

Grænseværdier for støj, baseret på Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 lørdag kl. 14.00 - 22.00 søn- og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00-07.00
Områdetype 8: Det åbne land (inklusiv landsbyer og landbrugsarealer) på opholdsarealer op til 15 meter fra boliger	55	45	40

3.1.4.2 Maksimalt støjniveau om morgenen

- Der må ikke på noget tidspunkt i perioden kl. 5.30 - 7.00 være et støjniveau over 55 dB(A) ved boliger omkring graveområdet som følge af råstofindvindingsaktiviteterne.

3.1.4.3 Pligt til støjmåling/støjberegning

- Virksomheden er forpligtet til at bekoste og lade udføre støjmålinger og støjberegninger efter anmodning fra Region Sjælland, hvis regionen som tilsynsmyndighed har begrundet mistanke om, at vilkårene ikke overholdes. Beslutning om metode og hyppighed af målinger træffes af Region Sjælland. Der kan maksimalt kræves målinger en gang om året, - med mindre forholdene i råstofgraven er ændrede.

3.1.4.4 Udførelse af støjberegning

- Støjmålinger/støjberegninger skal udføres som angivet i Miljøstyrelsens vejledninger nr. 5/1984 og nr. 6/1984 om måling af ekstern støj fra virksomheder og gennemføres under forhold, hvor virksomheden er i fuld drift.
- Målingerne/beregningerne skal udføres af et af Miljøstyrelsen akkrediteret firma.

3.1.4.5 Støjdæmpende foranstaltninger

- Anlæg skal placeres og afskærmes i overensstemmelse med støjberegningsrapport udarbejdet i forbindelse med tidligere tilladelse, den 26. maj 2009, vedlagt i bilag 5.
- Behandlings- og transportanlæg samt grave- og læssemaskiner kan om fornødent kræves støjdæmpet, således at ovennævnte grænseværdier kan overholdes. Støjdæmpningen kan for eksempel ske ved gummibeklædning, indkapsling af maskindele, opsætning af støjskærme eller oplægning af volde mod de nærliggende beboelseshuse.
- Der må ikke ske læsning af større fraktioner end 32 mm eller i tidsrummet 06.30 og 07.00.

3.1.5 Materiel

- Det benyttede materiel skal svare til det i ansøgningsmaterialet beskrevne. Ændringer, som medfører et øget antal maskiner eller mere støjende maskiner skal anmeldes til Region Sjælland senest 4 uger før ibrugtagning. Regionen kan i denne periode stille supplerende vilkår.

3.1.6 Støv

- Virksomhedens drift må ikke give anledning til væsentlige ulemper i form af støv. Der skal i nødvendigt omfang træffes foranstaltninger til hindring af støvdannelse fra interne transportveje, materialebunker og produktionsanlæg.
- Der må ikke uden råstofmyndighedens godkendelse udsprede andre støvdæmpende midler end vand.
- På interne veje må der ikke køres med en hastighed over 20 km/t.

3.1.7 Forebyggelse mod forurening

3.1.7.1 Brændstoftanke

- Overjordiske brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstofstudse, olietromler m.v. skal - uanset hvor de placeres inden for det godkendte graveområde - anbringes i aflåselige lukkede containere med en indbygget sump, som skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter.
- Alternative løsninger er mulige, hvor brændstoftanke med tilhørende slanger og brændstofstudse, olietromler m.v. anbringes i aflåselige eksisterende eller nye bygninger, og sikres med en sump, som mindst skal kunne rumme 100 % af brændstoftankens volumen og øvrige olieprodukter. En alternativ løsning skal godkendes af Region Sjælland.
- Udendørstanke og entreprenørtanke skal sikres mod påkørsel.

3.1.7.2 Tankning, reparation og parkering af kørende materiel

- Tankning, reparation, vask og parkering af kørende materiel skal foregå inden for det på nedenstående kort, angivet område (sort markering):

- Tankning, reparation/service, vask og parkering af kørende materiel skal foregå på befæstet areal som er modstandsdygtigt overfor olieprodukter, således at evt. oliespild hurtigt og nemt kan fjernes og spildte væsker ikke kan løbe væk fra det befæstede areal.

Hvor der ikke er etableret tæt belægning i tankningsområdet skal tankning foregå ved hjælp af en kontrolleret spildsikker pumpeanordning, f. eks. sugepumpe i det kørende materiel, hvor brændstofslangen monteres på køretøjet med lynkobling eller lignende sikret kobling. Til drypsspild anvendes desuden sugemåtter eller lignende.

Under påfyldningsstudse på tanke med olieprodukter, herunder motorbrændstof, hvor der ikke er installeret spildsikre anordninger, skal der etableres en impermeabel belægning med kontrolleret afledning og opsamling af afløbsvandet.

- Spild skal opsamles f. eks. i en tæt spildbakke eller grube som skal tømmes, således at regnvand i maksimalt udgør 10 % af spildbakken eller grubens volumen.

For tankning af langsomt kørende samt svært flytbart materiel, som anvendes i grusgraven, gælder følgende:

- Maskinen skal have monteret en sugepumpe med fast rørforbindelse til maskinens diesel-tank.
- Denne pumpe skal have monteret en slange til at forbinde til brændstoftanken. Mellem pumpe og slange skal der være monteret en lukkehane, og for enden af slangen skal der være en lynkobling monteret.
- Ved tankning monteres lynkoblingen fra slangen på en modpart på brændstoftanken. Tankningen skal foregå således, at den automatisk afbrydes, når tanken er fuld.
- Under påfyldningsstudse på tanke med olieprodukter, herunder motorbrændstof, skal der etableres en impermeabel belægning med kontrolleret afledning af afløbsvandet. Alternativt skal eventuelt spild opsamles i en tæt spildbakke eller grube. En eventuel udendørs spildbakke eller grube skal tømmes, således at regnvand i bunden maksimalt udgør 10 % af spildbakken eller grubens volumen. Alternativt kan der anvendes sugemåtter til drypsspild.

3.1.7.3 Entreprenør-tanke

- Påfyldning af entreprenørtanke og køretøjer skal foregå på impermeable arealer med kontrolleret afledning af afløbsvandet.
- Udendørs tanke og entreprenørtanke skal sikres mod påkørsel.

3.1.7.4 Af- og pålæsning samt transport af tanke

- Tankene skal forsvarligt fastgjort under transport inden for graveområdet.
- Under transport samt af- og pålæsning skal alle åbninger, låger mm være lukkede.
- Transporten samt af- og pålæsning skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spild eller overløb fra tanke eller container.

3.1.7.5 Parkering af øvrigt materiel

- Der må ikke inden for det tilladte indvindingsområde ske parkering af andet maskinel, end det til indvindingen anvendte.

3.1.7.6 Øvrigt oplag

- Oplag af olieprodukter skal placeres under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagsplads inden for grusgravens område skal være indrettet med impermeabel belægning uden afløb og således, at spild kan holdes inden for området uden mulighed for afløb til jord, grund- og overfladevand eller kloak.

Området skal kunne rumme indholdet af den største opbevaringsenhed.

- Der må ikke benyttes eller oplagres kemikalier eller lignende stoffer til andet end grusgravsindvindingen. Kemikalier, olieprodukter mv. eller lignende stoffer til grusgravsindvindingen skal opbevares i overdækket container i beholdere egnet til formålet. Flydende væsker herunder spildolie hydraulikolie m.fl. skal desuden opbevares på spildbakker, der kan indeholde 100% af indholdet fra den største beholder. Containeren skal sikre mod påkørsel.

3.1.7.7 Olie- og kemikaliespild

- Alt stationært og rullende materiel skal regelmæssigt inspiceres for olie- og kemikaliespild, og eventuelle utætheder skal øjeblikkeligt afhjælpes og reparerer.
- Spild af olieprodukter, herunder spild ved påfyldning af brændstof på køretøjer, skal opsamles straks. Der skal forefindes absorptionsmateriale til opsamling af sådant spild.

3.1.7.8 Gødning og pesticider

- Der må ikke fremover anvendes gødning og pesticider inden for etaper, hvor råstofindvinding er påbegyndt og på de efterbehandlede arealer.

3.1.7.9 Affald og opbevaring af maskinel eller materiel

- Maskiner og materiel, der ikke anvendes i forbindelse med indvinding, eller ikke kan betragtes som anvendeligt til indvindingen, må ikke opbevares inden for det område, som tilladelsen til indvinding af råstoffer omfatter.
- Ejeren og indvinderen har ansvar for, at der ikke - hverken midlertidigt eller varigt - henlægges affald af nogen slags samt for, at eventuelt henkastet affald straks fjernes.

3.1.8 Egenkontrol

- Indvinder skal føre logbog med egenkontrol af:
  - o Tilkørte mængder af råstoffer fra andre grave.
  - o Påfyldningstidspunkt, type og mængde for brændstof og øvrige tilsætningsstoffer (AddBlue) på opbevaringstanke, både stationære og mobile. Dette omfatter også eksterne entreprenørers tanke.
  - o Tankattester på alle tankanlæg der er placeret inden for det ansøgte område, herunder dato for godkendelse og eftersyn.
  - o Beredskabsplan ved tilfælde af spild af forurenende stoffer til jord, grundvand og øvrige recipienter.
  - o Mængde indvundne råstoffer under grundvandsspejl.

3.1.9 Dræn

- Der må ikke afledes drænvand til det gravede areal. Se også afsnit 11.12.

3.1.10 Efterbehandling

- Arealet skal efterbehandles løbende, og efterbehandlingen påbegyndes så tidligt, som det er praktisk muligt under hensyn til virksomhedens drift.
- Mulddepoter, der er oplagt på ejendommen i forbindelse med afgravning af overjord, skal nedlægges i forbindelse med efterbehandlingen.
- Efterbehandlingen skal minimum udføres med periferiskråninger som beskrevet i afsnit 3.1.2.2. Efterbehandlingen kan påbegyndes fra efterbehandlingslinjen (e).
- Hvor der indvindes under grundvandsspejl, skal der i søen etableres en sikkerheds- og lavvandszone, der ikke er stejlere end 1:5 i 5 meter over vandlinjen og 8 meter ud i søen fra gennemsnitlige grundvandsstand. Mod banelinjen gælder vilkår som beskrevet i afsnit 3.1.2.3.
- Søbredden skal gøres varieret f.eks. med udlæg af store sten og etablering af næs og vige. Sikkerheds- og lavvandszonen må ikke udføres af eller beklædes med muld.
- Der må ikke etableres øer i søer og vandhuller.
- Der skal udover gravesøen, etableres to paddevandhuller, der ikke er dybere end 1 meter.
- Der må ikke udsættes eller fordres ænder, fisk eller andet i eller ved vandhuller og søer i råstofgraven.
- Det må ikke udlægges muld i bunden af søer og vandhuller eller mindre end 10 meter fra vandflader.
- Der må ikke udlægges muld på sydvendte skråninger.
- Der skal foretages løbende efterbehandling, hvor der er færdiggravet.

3.1.11 Afslutning

- Efterbehandlingen skal være afsluttet senest 1 år efter indvindingens ophør.
- Efterbehandlingspligten indtræder omgående, såfremt tilladelsen tilbagekaldes.
- Behandlingsanlæggene og dertil knyttede installationer, herunder eventuelle støbte fundamenter eller lignende, samt gravemaskiner, redskaber, bygninger og skure skal være fjernet senest 1 år efter indvindingens ophør.
- Adgangsvejen og interne veje skal fjernes i forbindelse med gravearealets efterbehandling, medmindre vejene kan indgå som en naturlig del af efterbehandlingen. Undtaget fra dette vilkår er adgangsvejen til ejendommen, der også fungerer som indkørsel til beboelsesbygningen.

4 Vilkår fra andre myndighederne

4.1 Sorø Kommune, vandforsyningsloven

Sorø Kommune har truffet afgørelse om tilladelse til grundvandsindvinding. Afgørelsen vedlægges som bilag 9.

4.1.1 Grundvandssænkning

Indvinding under grundvandsspejlet må kun ske i perioden fra 1. november til 31. marts.

Grundvandsspejlet i brønden på Parnasvej 45 (DGU 210.1505) og vandspejlet i søerne i graveområdet på Parnasvej 45, må ikke sænkes under kote 38,25 m DVR90.

Der må ikke uden særlig tilladelse foretages oppumpning eller bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.

Det er tilladt at anvende op til 10 m³ ugentligt til støvbegrænsning af de interne veje. Der skal dagligt føres journal med anvendelse af vand til støvbegrænsning af de interne veje. Journalen skal indsendes til Sorø Kommune på forespørgsel eller ved tilsyn.

Vandindvindingen til støvbegrænsning skal årligt indberettes til Sorø Kommune i januar måned, på den af kommunen anviste måde.

4.1.2 Overvågning af grundvandsstand

For at dokumentere, at råstofindvinding under grundvandsspejlet ikke ændrer grundvandsforholdene, herunder vandstanden i de beskyttede vandhuller, skal indvinder pejle vandstanden i

- A: det beskyttede vandhul på Parnasvej 45/47,
- B: gammel brønd på ejendommen Parnasvej 45 (DGU 210.1505),
- C: gammel brønd på ejendommen Feldskovvej 27 (DGU 210.1129),
- D: den eksisterende grusgrav sø på ejendommen Parnasvej 47 samt
- E: grusgrav sø på ejendommen Parnasvej 45.

Pejlestederne er angivet på kortet i bilag 1.

Vandspejlet i punkt A og B skal pejles i m, DVR90 med en elektronisk logger, som skal udlæses mindst hver 14. dag året rundt, hvis der ikke er online adgang til data.

Vandspejlet i punkt C, D og E skal pejles 4 gange årligt, i den første uge af hvert kvartal. Såfremt der er tegn på at vandspejlet falder, kan Sorø Kommune stille krav om elektronisk logger eller hyppigere målinger i disse punkter.

Pejlinger skal påbegyndes inden råstofindvinding påbegyndes, og senest 3 måneder efter tilladelsen er meddelt. Pejlinger skal fortsætte indtil efterbehandlingen er afsluttet.

Der skal foretages en registrering af de opgravede råstofmængder under grundvandsspejlet, opgjort for hver kalendermåned.

Oplysninger om pejlinger, og indvundne mængder under grundvandsspejlet, skal indberettes til kommunen hver 3. måned. Hver år i januar måned skal indberetningen ske digitalt på den af kommunen anviste måde.

4.1.3 Anvendelse af det efterbehandlede areal

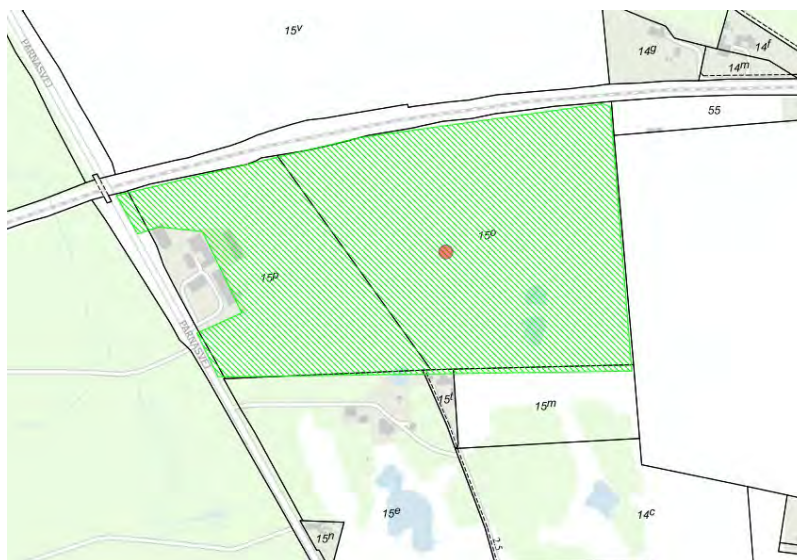
Der må ikke anvendes pesticider eller gødning på det efterbehandlede areal. Tilladelsen må ikke udnyttes før dette vilkår er tinglyst på arealet med en deklaration hvis tekst skal være godkendt af Sorø Kommune. Sorø Kommune skal være påtaleberettiget for så vidt angår anvendelse af pesticid- og gødningsanvendelse på arealet.

Brønden på Parnasvej 45 skal sløjfes senest 6 måneder efter råstofindvindingen ophører. Sløjfning skal udføres i overensstemmelse med boringsbekendtgørelsen. Anvendelse af det efterbehandlede areal

5 Grundlag for tilladelsen

5.1 Ansøgningen

- Ansøgningsskema af 24. juli 2019.
- Ejendommen består af matr.nr. 15o og 15p Lynge By, Lynge.

- Det ansøgte graveareal udgør 11,7 ha, og er vist ovenfor.
- Der forventes årligt produceret 50.000 m³ sand-, grus- og stenmaterialer, heraf op til 20.000 m³ under grundvandsspejlet.
- Den planlagte gravedybde er fra terrænkote +46 og ca 12-14 meter til kote ca +32-34 meter.
- Der ligger et sekundært vandspejl i kote ca +40 meter, hvor det primære grundvandsspejl er placeret i kote ca +29-30 meter (boring 700 meter fra ejendommen).
- Det søges om tilladelse til gravningen i 10 år. Den samlede råstofindvinding forventes afsluttet 8 meter under det sekundære grundvandsspejl.
- Der er tale om en råstofgrav hvor der tidligere har været tilladelse til indvinding.
- Der skal indvindes materialer til grus, sandfyld, bundsikring og uspecificeret vejmateriale.
- Beskrivelse af anvendt materiel

Type	Type brændstof/oliestoffer
2 stk Frontlæsser	Diesel
2 stk sorteringsanlæg	Diesel
1 gravemaskine	diesel
2 tankanlæg	2000 liter og 2500 liter
1 dozer ved efterbehandling	

- Der er en ca. 15 m² mandskabspavillon i den vestlige del af graveområdet
- Der er tale om tørsortering af råstoffer.
- Det forventede årlige forbrug af hydraulikolie på 500 liter
- Det forventede årlige forbrug af diesel er 50.000 liter
- Der forventes anvendelse af AddBlue
- De mobile brændstoftanke hvorfra maskinerne tankes er placeret uden for graveområdet i en overdækket hal uden for gravens åbningstid. Tankene er med dobbeltvæg og kan indeholde egen volumen i rummet mellem inder- og ydervæg.
- De mobile maskiner tankes i/ved den overdækkede hal, og sorteringsværket tankes i graven fra en mobil tank.
- Sorteringsanlæg er mobile og placeret bag lokale materialeoplag eller placeret nede i terræn bag gravefronter.
- Oplag og interne veje feje efter behov i tørre perioder. Vandet tages med skovlen på frontlæs-
seren.
- Niras har i forbindelse med tilladelsen fra 2009 udarbejdet en støjrapport der viser, at de vejledende støjgrænser kan overholdes ved driften af grusgraven, såfremt tiltag omkring af-
skærmning, jf notatet, overholdes.
- Der skal ikke foretages knusning af råstoffer.
- Der produceres ikke affald i forbindelse med driften, der opbevares inden for det ansøgte
areal.
- Ved adgang til grusgraven anvendes allerede eksisterende overkørsel til Parnasvej.
- Driftstider er angivet til
  - o For gravemaskiner, transportanlæg og oparbejdning, man-fre 7.00-16.00
  - o For udlevering, læsning og intern kørsel, man-fre 6.30-16.00
- Forslag til grave - og efterbehandlingsplan dateret 24. juli 2019 vedlægges
- Såfremt der skulle forekomme en spildhændelse sørges der for øjeblikkeligt at opsuge evt. fri
fase, hvorefter der afgraves til forureningen vurderes oprenset. Herefter udtages der de nød-
vendige afgrænsende jordprøver til dokumentation for oprensningen i sin helhed. Den olie-
forurenede jord bortskaffes til godkendt modtager.
- Indvindingen opdeles i 3 etaper og påbegyndes i etape 1. Der indvindes først materialer
over grundvand med en frontlæsser og herefter indvindes materialerne under grundvand
med en gravemaskine. Når materialerne i etape 1 er indvundet over og under grundvand
flyttes driften til etape 2 (ca. 2,2 ha) og slutteligt til etape 3 (ca. 3,1 ha). Der indvindes såle-
des fra øst mod vest, og inddelingen af etaperne fremgår af vedlagte bilag 1.
- Det 10kV kabel der har været registreret og tinglyst på ejendommen, er fjernet.

5.2 Forudsætninger i forhold til tidligere indvinding på arealet

- Der er foretaget afrømning af hele arealet.
- Fladen for hele det ansøgte areal er gravet i maksimal udbredelse og der skal således ikke ske en yderligere udvidelse af det allerede afrømmede areal.

5.3 Udtalelser

5.3.1 Høring af myndigheder og forsyningsselskaber

Ansøgningsmaterialet har været sendt i høring til følgende:

- Sorø kommune, Sorø Forsyning, BaneDanmark, Seas-NVE.

Vi har modtaget høringssvar fra Sorø Kommune og SEAS-NVE. Museet forholder sig til at de har samme høringssvar som ved meddelelse af tidligere tilladelse i 2008. Svar vedlægges i bilag 3, 4 og 8.

5.3.2 Partshøring af udkast til afgørelse

Udkast til afgørelse om erhvervsmæssig indvinding af råstoffer er jf. forvaltningsloven⁴ har været udsendt i partshøring til:

Feldskovvej 25	4180	Sorø
Feldskovvej 27	4180	Sorø
Feldskovvej 32	4180	Sorø
Gl. Smedevej 10	4180	Sorø
Gl. Smedevej 8	4180	Sorø
Englandsvej 4,5.	2300	København S
Parnasvej 41	4180	Sorø
Parnasvej 43	4180	Sorø
Grandalen 7	4180	Sorø
Slettevej 24	4180	Sorø
Stæremosen 21-23	3250	Gilleleje
Parnasvej 45	4180	Sorø
Parnasvej 47	4180	Sorø
Parnasvej 49	4180	Sorø
Parnasvej 51	4180	Sorø
Trautnersvej 12	4180	Sorø
Parnasvej 47	4180	Sorø
Parnasvej 40	4180	Sorø
Smedevej 66	4180	Sorø
Smedevej 68	4180	Sorø

⁴ LBK nr. 433 af 22. april 2014 Bekendtgørelse af forvaltningsloven, § 19.

Region Sjælland har vurderet, at de nærmeste naboer kan blive væsentligt individuelt berørt af råstoftilladelsen og derfor er parter i sagen. Derudover er det vurderet, at ejendomme med direkte udsigt til indvindingsområdet kan være parter, afhængig af den vurderede mulige individuelle påvirkningsgrad, særligt hvor den mellemliggende ejendom ikke skærmer de forventede individuelle påvirkninger.

Ejendomme med frit udsyn og uden mellemliggende beboelsesejendomme, betragtes således også som nærmeste naboer

5.3.3 **Partsbemærkninger**

Der er udover bemærkninger fra indvinder, indgået 2 høringssvar i forbindelse med partshøring af forslag til tilladelse.

Efter partshøring og inden endelig afgørelse, har supplerende vilkår været i yderligere partshøring hos indvinder, da det er vurderingen at tilføjede vilkår kan være til ugunst for indvinder. Indvinder har ikke haft yderligere bemærkninger.

5.3.3.1 **Feldskovvej 27, Sorø**

Vi har set på høringen og går ud fra at det er samme sted som sidst der var høring.

det er vel som det er, men vi vil gøre opmærksom på, at ved sidste høring blev det aftalt, at der ikke måtte graves/kastes rundt med de store sten o.l inden kl 7, det er de vist ikke klar over, og vi ønsker, at det bliver præciseret, og ser frem til at kunne få lov at sove til det tidspunkt.

5.3.3.2 **Parnasvej 43, Parnasvej 41, Parnasvej 43**

Vi har modtaget udkast til tilladelse til yderligere råstofindvinding på Parnasvej 45 i høring og har følgende bemærkninger:

Vi mener, at der ikke bør gives tilladelse til yderligere råstofindvinding på Parnasvej 45 af følgende grunde:

1. Råstoflovens § 9

Råstoflovens § 9 siger, at "tilladelse til indvinding af råstoffer kan gives for indtil 10 år. I særlige tilfælde kan der gives tilladelse for en længere periode".

Heraf må også følge, at en ny tilladelse i forlængelse af en tidligere tilladelse af 10 års varighed kun kan ske i særlige tilfælde. Af Region Sjællands udkast til tilladelse fremgår ingen begrundelse for, at der skulle være særlige omstændigheder i den konkrete sag, som begrunder en ekstraordinær ny tilladelse.

Det fremgår derimod, at ansøger i den tidligere tilladelsesperiode ikke har udvundet den mængde råstoffer, som den oprindelige tilladelse gav mulighed for. Det må på den baggrund kunne konkluderes, at årsagen til, at der søges om en ny tilladelse, er forhold af netop den type, som tidsbegrænsningen i den oprindelige og lignende tilladelser skal sikre imod: At et område i unødigt lang tid henligger som graveområde og dermed i unødigt lang tid medfører støjgener for naboer og forringer ejendoms naturmæssige og æstetiske værdi. At give tilladelse i en situation som denne vil derfor være i strid med hensigten bag råstoflovens §9.

Vi har begge husstande (Parnasvej 41 og 43) købt vores ejendomme med en forventning om, at gravearbejdet på Parnasvej 45 var ophørt eller snart ville ophøre, og at der inden for en kort periode ville blive foretaget genopretning til gavn for områdets æstetiske og naturmæssige værdi. I lyset af,

at der ikke foreligger en særlig begrundelse for at give en ny tilladelse til råstofindvinding, mener vi, at denne forventning fortsat er berettiget, og at øvrige naboer til adressen er berettiget til at have samme forventning.

2. Vedvarende graveaktivitet uden tilladelse

Siden udløbet af den tidligere tilladelse har der været foretaget vedvarende/gentagende gravearbejde på adressen, i klar strid med reglerne. Siden sommeren 2020 er der konstateret kraftig støjpåvirkning - særligt i morgen og formiddagstimerne samt kraftig lyssætning i form af lysmaster forbundet med graveaktivitet i mindst 50 og formentlig over 100 dage. Mange af dagene har været weekend-dage. Senest var der i efteråret 2021 en periode på omkring en måned, hvor der dagligt var meget støjende aktivitet i grusgraven, begyndende kl. 6:45- 7.00 om morgenen. Vi har fire gange, på forskellige tidspunkter, gjort Region Sjælland opmærksom på dette. Dette har, så vidt vi er gjort bekendt, også endt i, at der er givet et strakspåbud i forhold til de pågående graveaktiviteter. Vi finder det stærkt krænkende for retsfølelsen, hvis det er muligt straffrit at overtræde reglerne i så stort et omfang og derefter få positiv særbehandling i form af en ekstraordinær tilladelse til at gøre netop det, man i et stort omfang har gjort uden tilladelse og i strid med reglerne. Samtidig må vi som naboer forudse, at også vilkårene i en evt. ny tilladelse vil blive overtrådt i betydeligt omfang, til gene for os og øvrige naboer.

Yderligere bemærkninger

Såfremt Region Sjælland, til trods for ovenstående, vælger at give fornyet tilladelse til råstofindvinding på Parnasvej 45, vil vi kraftigt indstille, at tilladelsen begrænses til 5 år eller mindre.

Eftersom der allerede er foretaget betydelig råstofindvinding på grunden, burde det være muligt at udvinde de resterende råstoffer inden for maksimalt fem år.

Derudover fremgår det at udkastet til tilladelse under "driftstider", at læsning og opstart af maski-nel kan foregå i tidsrummet 6.30-7.00. Da læsning kan være mindst lige så støjende som øvrig akti-vitet i grusgraven, vil vi gerne – såfremt der gives fornyet tilladelse til råstofindvinding – anmode om, at læsning først og kun kan ske efter kl. 7.00. En del af den regelstridige aktivitet, der har været i grusgraven i den seneste tid, har netop været aflæsning af store sten. Lyden fra dette har været voldsom og forstyrrende for nattesøvn særligt for de børn, der bor på Parnasvej 43, som har væ-relser vendt mod grusgraven.

Der bør endvidere stilles krav om, at de mest støjende aktiviteter foretages midt på dagen og ikke fra arbejdstidens start, som det har været sædvane i den periode, hvor der har været gravet og ar-bejdet i grusgraven uden tilladelse.

Endelig bør der stilles krav om, at lysmaster ikke står tændt uden for arbejdstiden, da de har stået tændt både tidligt og sent om aftenen i lange perioder til gene for os og tidligere ejere.

5.3.4 Region Sjællands bemærkninger til partsbemærkninger

Region Sjælland er enig i betragtningen, og har revurderet spørgsmålet. Region Sjælland har i enkelte andre råstofgrave fastsat lignende vilkår, for et begrænse gener ved læsning i morgentimerne, hvor det især i landmiljøer og åben land kan opleves som en langt større gene med pludselig støj, end det er tilfældet hvis der er tale om en indvinding der f.eks er tæt på øvrig industri eller lig-nende.

Derfor fastsættes vilkår om maksimal fraktionsstørrelse ved læsning inden klokken 07.00.

I overensstemmelse med råstofplanen, skal indvindingen af råstoffer foregå så bæredygtigt som muligt. Det betyder, at de forekomster der findes og de aktive indvindinger der er i gang, så vidt muligt skal udnyttes fuldt ud, medmindre særlige forhold taler imod.

I nogle situationer ses en langsommere indvinding end først forventer, hvilket der kan være flere årsager til. Samtidig er der ved nogle forekomster ikke mulighed for at udnytte forekomsten fuldt inden for 10 år, enten pga. mængder eller forhold for virksomheden, herunder muligheden for afsætning. Dette gælder især også mindre grave hvor der er en mere ensartet forekomst og derfor færre fraktioner. Hvis fraktionerne samtidig er anvendelige råstoffer, men af mindre kvalitet end f.eks stabilgrus eller lignende, vil afsætningshastigheden reduceres. Region Sjælland vurderer at dette er tilfældet for forekomsten på Parnasvej 45.

Råstofloven sætter en begrænsning på antal år på en tilladelse. Men er forekomsten ikke udnyttet til fulde, vil der blive meddelt ny tilladelse, medmindre særlige forhold taler herfor. Region Sjælland vurderer at der i den konkrete sag ikke er særlige forhold der taler imod en færdigudnyttelse af forekomsten.

Region Sjælland er opmærksomme på, at der i forbindelse med den tidligere tilladelse på ejendommen har været overtrædelser af vilkår. Der er i den periode hvor en ny tilladelse har været under sagsbehandling, været fortsat opmærksomhed og udført tilsyn, både varslede og uvarslede.

Overtrædelser af loven eller vilkår er ikke nødvendigvis en hindring for meddelelse af ny tilladelse. Tilladelsen meddeles med en række vilkår tilknyttet, og Region Sjælland vil igennem tilsyn, både anmeldte og uanmeldte, samt efter eventuelle klager eller henvendelser vedrørende sagen, så vidt muligt sikre at tilladelsen vilkår overholdes.

Samtidig betyder nye retningslinjer i råstofplanen, at Region Sjælland i nogle situationer kan træde til og vurdere om indvindingsmængden sker i overensstemmelse med det ansøgte, således at der sikres en vis fremdrift i indvindingen.

Region Sjælland har ikke været bekendt med at der er opsat lys i forbindelse med indvindingen. Region Sjælland vil derfor fastsætte vilkår om, at såfremt der er behov for belysning inden for de fastsatte driftstider, må dette ikke være til gene for de omkringboende. Samtidig skal lyset slukkes uden for de tilladte driftstider. Regionen bemærker, at det kun er belysning i forbindelse med driften af råstofindvindingen og driften heraf, som kan reguleres i råstofftilladelsen.

6 Grave - og efterbehandlingsplan

6.1 Graveplan

Indvindingen opdeles i tre etaper og påbegyndes i etape 1. Etape 1 er den største etape og omfatter ca. 4 ha.

Der indvindes først materialer over grundvand med en frontlæsser og herefter indvindes materialerne under grundvand med en gravemaskine. Når materialerne i etape 1 er indvundet over og under grundvand flyttes driften til etape 2 (ca. 2,2 ha) og slutteligt til etape 3 (ca. 3,1 ha). Der indvindes således fra øst mod vest, og inddelingen af etaperne fremgår af vedlagte bilag 1.

De udgravede materialer tilkøres et sorteringsanlæg og bortkøres efterfølgende råstofgraven på lastbiler.

Maskiner og anlæg flyttes i takt med indvindingen. Sorteringsanlæggene er placeret ca. 5-10 m u.t. og nord for en intern gravefront således, at lyden fra anlæggene dæmpes ift. boligerne beliggende syd for graveområdet. Det oparbejdede materiale placeres endvidere i oplag omkring sorteringsanlæggene således, at støjen dæmpes yderligere.

6.2 Efterbehandlingsplan

Gravearealet efterbehandles til et naturområde med søer og med mulighed for ekstensivt landbrug med høslet og græsning. Det forventes, at der vil blive én stor gravesø og to mindre søer, der kan tilgodese fauna i tilknytning hertil.

Et ca. 1,7 ha stort areal langs det sydlige matrikelskel er færdiggravet og efterbehandlet og forventes at kunne udtages af den eksisterende gravetilladelse snarest muligt.

Skråninger

Skråninger mod den dybe gravesøs vandspejl etableres med skråningsanlæg varierende mellem 1:2-1:4, og der etableres banketter (sikkerheds- og lavvandszone) omkring vandspejlsniveau, så det er muligt at færdes langs søens bred. Periferiskråninger ved gravearealets afgrænsninger etableres ligeledes med varierende anlæg 1:2-1:4. Mod jernbanen, der ligger nord for gravearealet, anlægges skråninger og sikkerhedshylde ved gravesøen som beskrevet i den geotekniske rapport udarbejdet af Grontmij i 2008.

Øvrigt terræn, adgangsgvej og mandskabspavillon

Det øvrige terræn får bløde kurver og der genudlægges overjord og muld i terrænet, hvor der ikke er gravet under grundvandsspejl. Muld udlægges ikke nærmere end minimum 10 m fra gravesøer af hensyn til udvaskning af næringsstoffer og udlægges ikke på sydvendte skråninger af hensyn til flora og fauna i tilknytning til næringsfattig natur.

Adgangsgvejen fra Parnasvej bibeholdes til adgang for ejendommens almene kørsel. Mandskabspavillonen fjernes.

De ovenfor beskrevne principper for efterbehandlingen af graveområdet fremgår af vedlagte bilag 2.

Efterbehandlingen af området forventes afsluttet senest 1 år efter endt indvinding af råstoffer. Regionen orienteres såfremt der sker ændringer i forhold til det beskrevne.

De overordnede vilkår for efterbehandlingen er beskrevet i afsnit 3.1.10.

7 Regionens vurdering og behandling af sagen efter råstofloven

7.1 Råstofloven

Ved råstoflovens anvendelse skal der foretages en afvejning af råstofressourcernes omfang, kvalitet, sikring af råstofressourcernes udnyttelse samt erhvervsmæssige hensyn mod hensynene til miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse, herunder bevarelsen af landskabelige værdier og videnskabelige interesser, rekreative interesser, en hensigtsmæssig byudvikling, infrastrukturanlæg, herunder energiproducerende anlæg, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse eller erosion af kysten, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold.

7.1.1 Råstofplanen

Råstofplanen formål er at sikre, at råstofloven interesseafvejning tilgodeses, således at udnyttelsen af råstofforekomsterne på land sker som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og således, at indvinding og efterbehandling tilrettelægges så arealet efterfølgende kan indgå som led i anden arealanvendelse.

Gravearealet er beliggende i Lyngelandsområdet, som ifølge råstofplan 2020 er reserveret til indvinding af sand, grus og sten. Råstofferne inden for området skal udnyttes og oparbejdes optimalt, såvel over som under grundvandsspejlet, i overensstemmelse med deres kvalitet med mindre hensyn til andre interesser taler afgørende imod. Indenfor råstofplanens udlagte graveområder tillægges indvinding af råstoffer særlig vægt i regionens samlede afvejning.

7.2 Miljøbeskyttelse

7.2.1 Driftstider

De fastsatte tidspunkter for drift i graven, er meddelt jf. det ansøgte. Regionen vurderer, at der ikke i sagen fremgår oplysninger der giver anledning til at begrænse de ansøgte driftstider, blandt andet vurderes de vejledende støjvilkår at kunne overholdes indenfor de ansøgte driftstider.

7.2.2 Belysning

I åben land uden anden belysning, kan det være til gene, hvis der er gentagen eller vedvarende generende lysforurening.

Region Sjælland har derfor vurderet, at det er vigtigt at mindske væsentlige gener ved eventuel belysning i forbindelse med driften. Det bemærkes samtidig, at anden belysning på ejendommen der ikke vedrører indvindingen af råstoffer, ikke kan reguleres af råstofftilladelsen.

7.2.2.1 Minimumsindvinding

For at sikre at indvindingen sker inden for rimelig tid i forhold til forekomsten og det ansøgte, at der er løbende fremdrift i indvindingen som derved kan afsluttes hurtigst muligt, er der fastsat vilkår om hvilke mængder, der skal indvindes på årlig basis, før Region Sjælland vil vurdere om udnyttelse af tilladelsen er i overensstemmelse med det ansøgte. Derigennem søges påvirkningen af

naboer og miljø begrænset mest muligt samtidig med at råstofressourcen er tilgængelig for samfundet og udnyttes til fulde.

Af retningslinje 7 i Råstofplanen 2020 fremgår det, at Region Sjælland løbende vil vurdere om der er fremdrift i indvindingen ud fra det årlige indberetninger.

Såfremt der ses en mindre indvinding af råstoffer end fastsat i vilkår om minimumsindvinding eller markedsudbuddet begrænser salg og anvendelse af råstofferne efter bedst mulige kvalitet, vil Region Sjælland foretage en konkret vurdering af situationen, hvor f.eks. efterspørgsel og samfundssituation spiller en væsentlig rolle.

7.2.3 Støj

Det ansøgte areal er vurderet til at være omfattet af "områdetype 8, det åbne land", jf. vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder". Af vejledningen fremgår det, at fastsættelse af støjgrænser for denne områdetype skal ske efter en konkret vurdering. En virksomhed, der påfører omgivelserne en væsentlig støjbelastning, bør ikke placeres i det åbne land, medmindre det er den eneste naturlige placering af virksomheden, blandt andet råstofindvindingsvirksomheder, der i højere grad er bestemt af de geologiske forekomster end støjhensyn.

Som udgangspunkt ved den konkrete vurdering i forbindelse med fastsættelse af støjgrænser er Miljøstyrelsen af den principielle opfattelse, at vilkår om støj fra grusgrave bør fastsættes med udgangspunkt i Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984, "Ekstern støj fra virksomheder", områdetype 3 - "Blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder".

Som udgangspunkt fastsættes der ikke vilkår om maksimalværdier inden for arealer, der er omfattet af områdetype 8. Maksimalværdierne fastsættes i tidsrummet 22.00-07.00. Ved den konkrete råstofindvinding vurderes det dog, at det åbne landskab kan øge risikoen for oplevede støjgener ved de nærmest beliggende boliger. Derfor fastsættes der vilkår om maksimalværdier inden for de tilladte driftstider svarende til maksimalværdier for områdetype 3, i tidsrum inden klokken 07.00, hvorfor der reelt set er tale om en skærpelse af de vejledende støjgrænser.

Samtidig er der fastsat vilkår om maksimal fraktionsstørrelse ved læsning inden klokken 07.00.

Der er i forbindelse med den tidligere tilladelse, udarbejdet en støjberregning, som fremgår af bilag 5.

Det konkluderes, at de vejledende støjgrænser sandsynligvis kan overholdes, såfremt anlæg placeres og afskærmes som vist på kort i rapporten.

Arealet er afrømmet, hvorfor der ikke vil være anlægsskærmer i forbindelse med projektet. Regionen har derfor vurderet, at der ikke skal fastsættes lempende støjvilkår for anlægsskærmer.

Det vurderes, at virksomheden ikke kan overholde vilkår om maksimalværdier i nattetimen 6.00-7.00, der normalt fastsættes af hensyn til uafbrudt søvn hos naboer. Som resultat af dette fastsættes vilkår om maksimal størrelse på råstoffer der læsses inden for dette tidsrum.

Der er fastsat vilkår om hastighedsbegrænsning inden for indvindingsarealet under hensyn til forebyggelse af støvgener. Hastighedsbegrænsning vil også samtidig reducere de gener der kan forekomme i forbindelse med kørsel, især med tomme lastvogne inden for indvindingsarealet.

7.2.4 Støv

For at mindske risiko for støvdannelse i forbindelse med kørsel internt i graven har regionen fastsat hastighedsbegrænsning på kørsel inden for indvindingsområdet. Denne hastighedsbegrænsning er gældende for både kørende materiel, der anvendes til indvindingen samt eksterne transportører, der kører inden for det tilladte indvindingsareal. Det er indvinders ansvar, at eksterne transportører er bekendte med hastighedsbegrænsningen i grusgraven.

Region Sjælland vurderer samlet, at de fastsatte vilkår er tilstrækkelige til at begrænse oplevede støvgener for de omkringboende.

Der kan eventuelt være risiko for forekomst af støvgener i forbindelse med kørsel på offentlig vej, både fra veje, hjul mm, men også fra de transporterede materialer, såfremt lastbiler ikke dækkes over. Dette forhold reguleres af Sorø Kommune samt politiet.

7.2.5 Forebyggelse mod forurening

Vilkår til forebyggelse af forurening har til formål at mindske risiko for forurening af jord og grundvand, blandt andet ved at sikre at eventuelle spild eller uheld begrænses på bedste vis. Således skal det også ved vilkår sikres, at eventuelt spild f.eks. i forbindelse med brud på olie- eller brændstofslinger kan opsamles hurtigst muligt, hvorfor opsamlingsmateriel skal være tilgængeligt.

Samtidig skal det sikres, at der er mindst mulig risiko for påvirkning af f.eks. grundvandssøer eller andre overfladeberørte recipienter ved et eventuelt spild fra både brændstoftanke, tanke med øvrige tilsætningsstoffer samt affald, hvorfor der fastsættes en sikkerhedsafstand fra åbne vandflader m.m. til f.eks. parkering eller placering af tankanlæg.

Det vurderes, at vilkårsfastsættelse i forhold til forebyggelse af forurening sammen med de forudsætninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet vedrørende forebyggelse mod forurening af jord og grundvand, er tilstrækkelige.

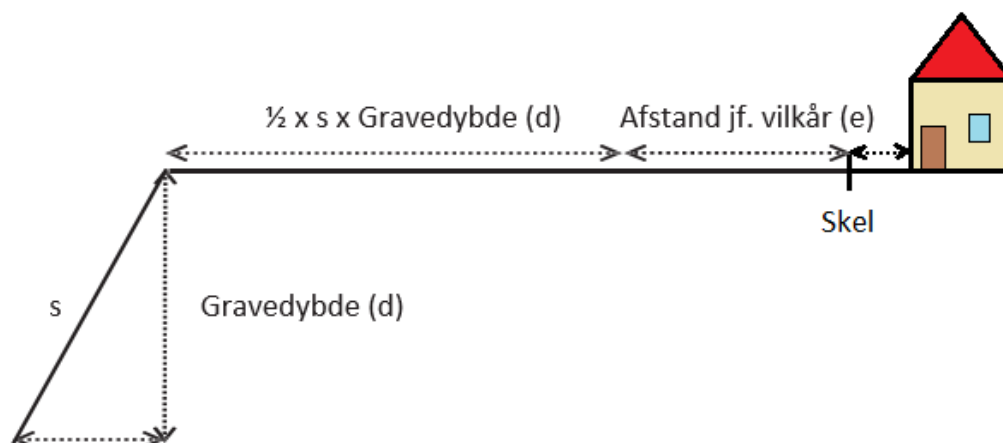
7.2.6 Graveafstande og periferiskråninger

Formålet med at fastsætte graveafstande er bl.a. at sikre, at indvinderen ikke uagtsomt kommer til at grave så tæt på graveområdet ydre grænse, at de nødvendige råstoffer til at udføre de planlagte periferiskråninger mangler. De fastsatte grænser for indvindingen består både af en efterbehandlingsgrænse og en gravegrænse, som fastsættes i forhold til grænserne for det samlede indvindingsareal, og derudover fastsættes der grænser for, hvor stejle de efterbehandlede skråninger må være.

Efterbehandlingsgrænsen (e) definerer en slags respektafstand, hvor der må ske efterbehandling til. Udenfor for efterbehandlingsgrænsen må der ikke foretages nogen former for gravning/råstofindvinding/efterbehandling. Gravegrænsen definerer, hvortil der maksimalt må fortages råstofindvinding. Mellem gravegrænsen og efterbehandlingsgrænsen må der ske efterbehandling.

Efterbehandlingsgrænse (e) og maksimale skråningsanlæg (s) ved efterbehandling varierer i forhold til den interesse, der skal beskyttes. Gravegrænsen beregnes på baggrund af efterbehandlingsgrænsen (e), det maksimale skråningsanlæg (s) og gravedybden (d) ud fra formelen herunder:

- Go: Graveafstand over gvs fastsættes efter formelen: $G_o = e + \frac{1}{2} * s * d$
- Gu: Graveafstand under gvs fastsættes efter formelen: $G_u = e + s * d + \text{lavvandzone}$

Ønskes der indvinding med stejlere hældning end de ovenfor fastsatte skråningsanlæg, skal graveafstanden fra skel øges, jf. ovenstående formel for gravning over grundvandsspejlet.

Arealet er fuldt afrømmet til kant og efterbehandlingen af skråningsanlæg er flere steder påbegyndt. De fastsatte gravegrænser og skråningsanlæg er således fastsat i overensstemmelse med vilkår beskrevet i den tidligere tilladelse.

En eventuel skærpelse af graveafstande, vil kræve tilkørsel af væsentlige mængder overjord, enten fra ejendommen eller udefra. Tilkørsel af jord til råstofgrave kræver dispensation fra jordforureningsloven §52. Regionen vurderer, at der ikke er tilstrækkelige mængder overjord til stede på ejendommen, til en eventuel skærpelse af de tidligere fastsatte gravegrænser, hvorfor krav om at grave – og efterbehandlingsgrænser i overensstemmelse med tilsvarende tilladelser i dag, ikke er proportionalt.

Ved indskiftning har Region Sjælland fastsat en tidsramme for hvor længe det forventeligt vil tage, at foretage den nødvendige indvinding og indskiftning. Det understreges at det altid er indvindingsansvar, at der ikke sker skred eller anden påvirkning over skel eller gravegrænse, jf de fastsatte vilkår.

7.3 Egenkontrol

Vilkår om egenkontrol er fastsat jf. råstoflovens §32a, der angiver at myndigheden kan fastsætte vilkår der blandt andet skal klarlægge, hvordan følgerne af indvindingen, nyttiggørelse eller forureningen afhjælpes eller forebygges.

Det er samtidig vurderingen at egenkontrol og journalføring, vil sikre en mere hensigtsmæssig udførsel af myndighedens tilsyn samt sikre virksomheden såfremt der er tvivl om overholdelse af vilkår om f.eks forureningsforebyggelse eller indvinding af råstoffer under grundvandsspejl.

De fastsatte vilkår om egenkontrol vurderes ikke at give anledning til yderligere væsentlige omkostninger, blandt andet fordi de fleste af oplysningerne forventes allerede at være en del af virksomhedens egen journalføring. Derfor er det Region Sjællands vurdering at de fastsatte vilkår om egenkontrol ligger inden for rammerne af proportionalitetsprincippet.

7.4 Vandforsyningsinteresser

Det ansøgte areal anvendes i dag til råstofindvinding, med tinglyst vilkår om at der ikke må gødes eller anvendes sprøjtemidler. Der er således et stop af en for anvendelse af både pesticider samt nitratholdige gødningsstoffer på et 11,7 ha stort areal, hvilket i sig selv vil give anledning til en forbedret sikring af kvaliteten i grundvandet inden for det ansøgte areal og på sigt også de omkringliggende vandforsyninger, både offentlige og private.

Der er fastsat vilkår for opbevaring af tanke, påfyldning, reparationer m.m., hvilket yderligere mindsker risikoen for forurening.

Region Sjælland stiller vilkår om permanent forbud imod gødning og brug af pesticider/sprøjtemidler på indvindingsarealet af hensyn til sikring af grundvandet samt nærliggende recipienter (f.eks. vandløb, søer mv.). Ved råstofindvindingen fjernes det øverste muldlag/overjord og selve råstofferne (sand/grus/kalk/kridt), hvilket øger grundvandets sårbarhed overfor forurening.

Det er samlet vurderet, at der ikke er væsentlig risiko for forurening eller påvirkning af grundvandet ved den tilladte råstofindvinding med de stillede vilkår. At der er tale om område med særlige drikkevandsinteresser, er ikke til hindring for, at der indvindes råstoffer, jf. det ansøgte.

7.5 Beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser

Der er i forbindelse med regionens sagsbehandling indhentet udtalelse fra Museum Vestsjælland. Udtalelse er vedlagt i bilag 3.

Arealet er fuldt afrømmet og delvist udgravet, og det er vurderet, at der ikke er bevaringsværdige geologiske profiler, hvorfor Region Sjælland har fjernet vilkår herom.

7.6 Naturbeskyttelse, landskabelige værdier og videnskabelige interesser

Hensyn vedr. Natura 2000 og bilag IV-arter er beskrevet i afsnit 8.

I forhold til landskabelige værdier har Region Sjælland ud fra tilsyn samt vurdering af området indsat vilkår for blandt andet efterbehandlingen. Indvinding af grus er en irreversibel proces, hvorfor der vil blive en påvirkning af landskabskarakteren. De overordnede vilkår for efterbehandlingen, hvor det præciseres, hvordan efterbehandlingen skal foretages, har til hensigt at mindske den visuelle påvirkning af arealet efter endt indvinding og samtidig tage hensyn til naturmæssige interesser.

Samtidig er det i vurderingen medtaget, at der tidligere er foretaget indvinding af råstoffer på arealet.

I grave – og efterbehandlingsplanen har ansøger ønsket etablering af paddesøer. Samtidig er det angivet, at der af hensyn til flora og fauna i tilknytning til næringsfattig natur, ikke udlægges muld på sydvendte skrån timer samt inden for 10 meter af søerne.

Regionen tilslutter sig efterbehandlingsplanen. Af hensyn til etablering af paddesøerne, er der fastsat vilkår om maksimal dybde, ud fra betragtningen at søerne gerne skal tørre ud på tørre somre, samt at der ikke må ske en etablering af fiskebestand, der ellers vil forhindre udviklingen af en bestand af padder, idet æg og yngel vil blive spist.

7.7 Infrastrukturanlæg

BaneDanmark er blevet hørt i forbindelse med ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer både ved ansøgning i 2009 og 2019.

I forbindelse med ansøgning i 2009 er der fremsendt en geoteknisk beregning på mindst tilladelige graveafstand til dette infrastrukturanlæg. Region Sjælland har således videreført vilkår om graveafstand til infrastrukturanlæg.

Vilkår om graveafstand til Parnasvej, er fastholdt fra tidligere tilladelse. Graveafstanden på 3 meter mellem vej og efterbehandlingslinjen og et skråningsanlæg på 1:2, er fastsat med udgangspunkt i vejlovens egne bestemmelser.

7.8 Øvrige hensyn

Byudvikling, rekreative interesser, jord- og skovbrugsmæssige interesser, sandflugtsbekæmpelse og risiko for oversvømmelse eller erosion af kysten, fiskerimæssige interesser, ulemper for skibs- og luftfarten samt ændringer i strøm- og bundforhold findes ikke at være relevante hensyn i den pågældende sag.

7.9 Sikkerhedsstillelse

Region Sjælland har vurderet sikkerhedsstillelsen ud fra perspektivet, at der er tale om indvinding under grundvandsspejl inden for en råstofgrav der forholdsvis kvadratisk. Efterbehandlingen sker til naturformål, og der skal således ikke færdiggøres større anlægsprojekter.

8 Natura 2000 områder og habitatdirektivets bilag IV

8.1 Natura 2000

Regionen vurderer, at det ansøgte ikke i sig eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-område nr. 160, Nordlige del af Sønderkov væsentligt⁵ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget, samt at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter og yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Region Sjælland har i vurderingen taget udgangspunkt i artsdata fra den statslige miljøportal samt vurderet det konkrete ansøgte areal i forhold til den ansøgte råstofindvinding og dets mulige påvirkning af nærmeste Natura 2000-område samt bilag IV-arter.

Nærmeste habitatområde ligger ca. 1,5 km mod nordøst (Natura 2000 område nr. 160, Nordlige del af Sønderkov).

Regionen vurderer, at det ansøgte ikke i sig eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-område nr. 160, Nordlige del af Sønderkov væsentligt⁶ og ikke vil ødelægge eller beskadige leve- eller voksesteder for de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget, samt at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter og yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Skoven er udpeget som Natura 2000-område, fordi den er levested for den sjældne bille eremit, som lever i gamle, delvist hule træer med solbeskinnede trækroner og stammer. De overordnede mål for Natura 2000-område nr. 160 Nordlig del af Sorø Sønderkov er, at den sjældne bille, eremit, prioriteres højt i området, og sikres gunstig bevaringsstatus gennem bevaring og genopretning af dens levesteder, og sikring af gode spredningsmuligheder. Artens robusthed overfor forandringer sikres ved tilstrækkelig store bestande.

Sorø Kommune har udarbejdet handleplan for sikring af området:

⁵ BEK nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 6, stk. 1 og § 7, stk. 3.

⁶ BEK nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, § 6, stk. 1 og § 7, stk. 3.

Sorø Kommune	Indsats	Kommunalt ejet	Privatejet
	Etablering af græsningsfaciliteter: fangfolde, låger og oplysningsskilte på Flommen inkl. skovgræsningsareal.	-	3 fangfolde, 2 låger og 2 oplysningsskilte. 55% finansieret via Natur og Miljøprojekter fra landdistriksmidlerne.
	Gennemgang af træer hhv. i alléen langs Skælskørvej og langs Sorø Sø inden fældning.	Ca. 800 meter allé	Ca. 3 km. søbred
	Fældede allé-træer lægges ind i habitatområdet.	Ca. 25	-
	Træer beskæres som "Træruiner" i stedet for at fældes.	2 stk.	3 stk.

Region Sjælland har i vurderingen taget udgangspunkt udpegningsgrundlaget for området, artsdata fra den statslige miljøportal samt vurderet det konkrete ansøgte areal i forhold til den ansøgte råstofindvinding og dets mulige påvirkning af nærmeste Natura 2000-område samt bilag IV-arter.

Den ansøgte råstofindvinding vurderes ikke at ville påvirke Natura 2000-området eller dets udpegningsgrundlag grundet afstanden til Natura 2000-området på ca. 1400 meter.

8.2 Bilag IV arter

Særligt i forhold til bilag IV-arter er det regionens vurdering, at der på det ansøgte areal, hvor der har været indvundet råstoffer siden 2009, ikke er konkrete eller egnede yngle- eller rastesteder for nævn de konkrete arter eller andre bilag IV-arter.

I forbindelse med ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer på Smedevej 54, har Region Sjælland fået udarbejdet en habitatvurdering for Hasselmusen, der er fundet syd for dette ansøgte område.

Hasselmus er fundet både mod øst ved Flaskehulen og vest ved Feldskovvej. Hasselmusens levesteder er knyttet til en lagdelt og forskelligartet løvskov, som byder på en mangfoldig underskov rig på frugt, frø og bærbærende træer, buske, urter og klatrende vækster, samt tætte, tornede planter. Hasselmus kræver stabile og uforstyrrede levesteder, og har kun en lille spredningsevne, da den kun bevæger sig få hundrede meter. Hasselmus kan komme ned til jorden og bevæge sig over kortere afstande mellem tæt liggende skovområder, hegn og lignende.

Det vurderes i rapporten, at der ikke er andre spredningskorridorer mellem de to hasselmusområder, end de levende hegn omkring Smedevej 54, matrikel 14ac Lynge By, Lynge, blandt andet på grund af barrierer i form af veje, jernbane, beplantninger med rødgran, stor afstand samt manglende overvintringsmuligheder og større skovområder uden optimale betingelser for hasselmus.

Rapporten kan findes i bilag 7.

9 Miljøvurdering (VVM)

Råstofindvinding hører under planlovens regler om VVM-pligt⁷.

Det Region Sjællands vurdering, at fornyelse af eksisterende screenede eller miljøvurderede projekter er omfattet af bilag 2 pkt. 13a. Det er således kun udvidelser eller ændringer der vurderes at kunne have væsentlig skadelig indvirkning på miljøet, der kan udløse krav om screening efter miljøvurderingsloven.

I forbindelse med indvindingstilladelse i 2009 er projektet blevet screenet efter VVM bekendtgørelsen. Der er skærpede forhold i det ansøgte, tværtimod er der ansøgt om mindre indvindingsmængder samt angivet at der ikke længere foretages knusning i graven.

Det er vurderingen, at det ansøgte ikke vil give anledning til væsentlig skadelig indvirkning på miljøet, hvorfor der ikke er krav om VVM screening efter miljøvurderingsloven.

⁷ LBK nr. 973 af 25. juni 2020 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

10 Regions Sjællands samlede vurdering

Det er Region Sjællands samlede vurdering, at der skal gives tilladelse til indvinding af råstoffer på det ansøgte areal.

Forslag til tilladelse med Region Sjællands forslag til vilkår der er gældende for den pågældende indvinding og drift, har forud for afgørelse været i høring hos andre myndigheder samt i partshøring. På baggrund af partshøringen og høring af de øvrige myndigheder, er der yderligere fastsat en række vilkår der vil være gældende i tilladelsen. Der er tale om vilkår vedrørende læsning, belysning og krav om minimumsindvinding. De supplerende vilkår vurderes at være til ugunst for indvinder, hvorfor Region Sjælland har foretaget en yderligere partshøring af indvinder/ansøger, der ikke har haft bemærkninger til de supplerende vilkår.

Region Sjælland har afvejet de hensyn, som fremgår af råstoflovens §3 og fundet, at der ud fra ovenstående vurderinger og med de nævnte vilkår, som er fastsat i afsnit 3 kan meddeles tilladelse til fornyelse af tilladelse til indvinding af råstoffer på den ansøgte placering, så der bliver taget de nødvendige og tilstrækkelig hensyn til natur, miljø, grundvand, naboer og øvrige interesser.

11 Generelle bestemmelser

11.1 Gyldighed og tilbagekaldelse

Råstofindvindingen må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der indkommer en klage, får ansøger besked, og gravningen må ikke startes, før en endelig afgørelse er truffet med mindre, klagemyndigheden bestemmer andet.

Råstofftilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt, eller hvis den ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år.

Råstofftilladelsen kan tilbagekaldes af Region Sjælland i tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af vilkårene, hvilket er beskrevet i råstoflovens § 11.

Tilladelse efter vandforsyningsloven kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis forudsætningerne for tilladelsen viser sig urigtige eller ændres væsentligt.

11.2 Tinglysning af deklaration om efterbehandling

Når afgørelsen er endelig, tinglyser Region Sjælland en deklaration på ejendommen om de varige vilkår vedrørende efterbehandling og brug af arealet.

Afgiften for tinglysningen er 1.660 kr. I henhold til § 10, stk. 6 i lov om råstoffer⁸ skal tinglysningsgebyret betales af ejendommens ejer, men opkræves hos ansøger. Afgiften vil blive opkrævet, når tinglysningen er sket.

Sikkerhedsstillelsen frigives først, når den i grave- og efterbehandlingsplanen beskrevne efterbehandling er udført og godkendt af Region Sjælland. Regionen beder i den forbindelse om en udtalelse fra Sorø kommune, inden godkendelse af den udførte efterbehandling.

11.3 Tilsyn og besigtigelse

Region Sjælland fører tilsyn med indvindingen og foretager besigtigelse af arealet for blandt andet at påse, at tilladelsen og vilkårene overholdes. Tilsynet kan også ske ved brug af drone. Tilsynet har uden retskendelse adgang til offentlige og private ejendomme for at foretage dette tilsyn, og politiet yder om nødvendigt bistand til at gennemføre dette, jf. råstoflovens § 32.

Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning. Region Sjælland kan meddele påbud om, at et ulovligt forhold skal lovliggøres inden for en nærmere fastsat frist, jf. råstoflovens § 33.

Region Sjælland kan umiddelbart lade foretage, hvad der er nødvendigt på ejerens og indvinderens bekostning, hvis et påbud om at lovliggøre et ulovligt forhold ikke efterkommes rettidigt, jf. råstoflovens § 33.

⁸ LBK nr. 124 af 26. januar 2017 af lov om råstoffer

11.4 Arkæologi under indvindingen samt udtalelse fra museum inden opstart

Bygherre har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumsloven § 25⁹.

Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til arkæologiske undersøgelser, jf. museumsloven § 27.

Hvis museet i sin udtalelse skønner, at der på arealet ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser, så vil evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse skulle betales af Kulturministeren, jf. museumsloven § 27.

Uanset eventuel udtalelse fra museet skal indvinding omgående standses, hvis der i forbindelse med råstofindvindingen fremkommer arkæologiske fund eller anlæg, og der skal foretages anmeldelse til museet.

En udtalelse fritager ikke bygherre/indvinder fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men fritager ham/hende for udgifterne til en undersøgelse.

Indvinder kan også få afklaret de arkæologiske interesser igennem en prøvegravning på arealet.

11.5 Grave og efterbehandlingsplan

Efterbehandlingsplanen beskriver de overordnede retningslinjer for efterbehandlingen. De medfølgende skitser, f.eks. placering af søer, beplantning osv., er således ikke nøjagtigt fastlagte.

11.6 Returjord

Der må ikke uden dispensation fra Region Sjælland tilføres hverken forurennet eller ren jord til råstofgraven¹⁰.

Import af råstofferne sand, grus og sten til forarbejdning og/eller produktforbedring forudsætter ikke dispensation fra jordforureningsloven § 52 – se dog vilkår i afsnit 3.1.2.7.

11.7 Affald

Olieaffald skal op- og indsamles med henblik på regenerering. Denne forpligtigelse skal opfyldes ved at indgå aftaler med virksomheder, der indsamler olieaffald med henblik på regenerering til baseolie¹¹.

Klude, der benyttes til aftørring af maskiner og andet materiel, skal opbevares og bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om opbevaring og bortskaffelse af farligt affald.

⁹ LBK nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven.

¹⁰ LBK nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord.

¹¹ BEK. nr. 224 af 8. marts 2019 om affald, §57.

11.8 Entreprenørtanke

Entreprenørtanke skal være typegodkendte, og der skal være mærkeskilt på tankene med oplysninger om fabrikantens navn, hjemsted, tankrumfang, tanktype, fabrikationsnummer og fabrikationsår.

Tankene i grusgraven skal desuden være typegodkendt og opstillet efter Olietankbekendtgørelsen¹² og ADR reglerne¹³.

11.9 Jordforurening

I tilfælde af oliespild eller lignende i forbindelse med råstofindvindingen skal Region Sjælland orienteres.

11.10 Byggeloven

Hvis der ønskes opsat mandskabsvogne, administrationsbygninger eller lignende i råstofgraven, skal der søges særskilt om byggetilladelse til dette i kommunen. Dette gælder også for midlertidigt opsatte skurvogne eller lignende. Der henvises til det gældende bygningsreglement.

11.11 Grundvand

Der må ikke uden særlig tilladelse foretages oppumpning og bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.

Der må ikke uden særskilt udledningstilladelse foretages udledning af vand fra grusvask og vand fra vask af materiel.

11.12 Dræn

Hvis der i forbindelse med indvindingen stødes på dræn, eller der opstår behov for at ændre, afbryde eller omlægge dræn skal Sorø kommunens vandløbsmyndighed kontaktes forinden, da det kan kræve en tilladelse efter vandløbsloven.

11.13 Digesvaler

Digesvaler er fredet. Skrænter og skrån timer, hvor digesvalerne har etableret reder, må ikke graves inden for ynglesæsonen fra 1. april til 31. august.

11.14 Ledningsregisteret

Før gravning påbegyndes, har indvinder pligt til at indhente oplysninger i ledningsregistret (LER.dk) om ledningsføringer, der kan påvirkes af gravningen¹⁴.

¹² BEK nr. 1257 af 27. november 2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, kap. 2.

¹³ BEK nr. 828 af 10. juni 2017 om vejtransport af farligt gods.

¹⁴ BEK nr. 1473 af 17. december 2019 om registrering af ledningsejere mv.

11.15 Teleledninger

I henhold til § 5 i lovbekendtgørelse om graveadgang¹⁵ skal enhver, der foretager bygnings-, jordarbejder eller iværksætter andre foranstaltninger, forespørge telefonselskaberne med mindst 8 dages varsel, om der findes ledninger eller anlæg, der nødvendiggør særlig hensyn.

11.16 Indberetning af indvunden mængde

Der skal hvert år gives oplysninger til Region Sjælland om arten og mængden af de råstoffer, der indvindes i hver råstofgrav samt om anvendelsen heraf. Indberetningen skal ske elektronisk efter anvisning af Region Sjælland.

11.17 Indberetning om boringer.

Resultatet af udførelse af boringer m.v. efter råstoffer på ejendommen skal inden 3 måneder efter udførelsen indberettes til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser på særlige skemaer. Inden for samme frist skal resultater af geofysiske undersøgelser og andre råstofundersøgelser, herunder om råstoffernes kvalitet, indberettes til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser.

11.18 Underretning ved konkurs mv.

I tilfælde af indvindingsvirksomhedens konkurs, betalingsstandsning m.v., er såvel ejendommens ejer, som den der driver indvindingsvirksomheden, forpligtet til straks at underrette tilsynsmyndigheden.

11.19 Råstofafgift

Råstofindvinderen er forpligtet til at betale råstofafgift.

Det skal bemærkes, at erhvervsmæssig indvinding af råstoffer, skal registreres ved Skat, myndighed@skat.dk. Region Sjælland orienterer skattemyndigheden om afgørelsen.

11.20 Yderligere vilkår og ændringer

Region Sjælland kan fastsætte yderligere vilkår eller foretage ændringer af allerede stillede vilkår, hvis det på et senere tidspunkt måtte vise sig nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af råstoflovens formålsbestemmelser.

Fastsættelse af eventuelle nye vilkår eller ændringer af eksisterende vilkår vil dog kun blive aktuelt, hvis der er tale om ændrede forudsætninger i forhold til grundlaget for denne afgørelse.

¹⁵ LBK nr. 845 af 21. august 2019 om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål mv.

12 Offentliggørelse og klagevejledning

12.1 Generel klagevejledning

Afgørelsen om tilladelse til råstofindvinding fra Region Sjælland vil blive offentliggjort den 25. januar 2022 ved annoncering på Region Sjællands hjemmeside.

Afgørelserne kan påklages inden 4 uger fra de er offentliggjort.

Hvis du ønsker at klage over afgørelserne, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til rette myndighed. Hvis myndigheden fastholder afgørelsen, sender myndigheden klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages. [Se betingelserne for at blive fritaget.](#)

Et indbetalt klagegebyr tilbagebetales, hvis

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Nævnenes Hus' hjemmeside.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

12.2 Klage over Region Sjællands afgørelser

12.2.1 Råstoff tilladelsen og vurderinger efter Habitatbekendtgørelsen

Regions afgørelse om tilladelse til råstofindvinding og evt. vurderinger efter habitatbekendtgørelsen¹⁶ om internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttede dyre- og plantearter kan påklages efter bestemmelserne i råstofloven, lov bekendtgørelse nr. 124 af 26/1-17.

¹⁶ BEK nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Klageberettigede

- Adressaten for afgørelsen.
- Offentlige myndigheder.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Enhver med en individuel væsentlig interesse i afgørelsen.

Ved rettidig klage efter denne råstoflovens § 13, stk. 1 må tilladelsen ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, jf. råstoflovens § 16, stk. 7. Hvis der kommer en klage, må tilladelsen ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet endelig afgørelse i klagesagen eller har truffet afgørelse om, at tilladelsen kan udnyttes på trods af klagen, jf. råstoflovens § 16, stk. 8.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43, stk. 1, og miljøvurderingslovens § 54, stk. 1. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsen.

12.2.2 VVM-screening

Screening for pligt til udarbejdelse af en miljøvurdering (VVM) foretages efter miljøvurderingslovens § 21, lovbekendtgørelse nr. 973 af 25/6-20.

Klageberettigede

- Enhver, der har en retlig interesse i sagens udfald.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Miljøministeren

Rettidig klage efter miljøvurderingslovens § 49, stk. 1, har ikke opsættende virkning for en udnyttelse af afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Der kan klages over retlige spørgsmål.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal sag anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra offentliggørelsen.

12.3 Orientering

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Sorø Kommune
- Naturstyrelsen (driftsenhed), nst@nst.dk
- Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening i Sorø kommune, xx@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, dof@dof.dkk
- Fredningsnævnet for Vestsjælland, vestsjælland@fredningsnaevn.dk
- Museum Vestsjælland (Holbæk, Kalundborg, Odsherred, Ringsted, Slagelse, Sorø), plan@vestmuseum.dk
- Friluftsrådet fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Kreds Sydvestsjælland (Slagelse, Sorø, Næstved): sydvest@friluftsradet.dk
- Slots- og Kulturstyrelsen, fortidsminder@slks.dk
- Skat, myndighed@skat.dk

Derudover orienteres øvrige høringsparter jf. afsnit 5.3.2

Bilag 1

Bilag 2

Den 24. juli 2019

Grave- og efterbehandlingsplan

Parnasvej 45, 4180 Sorø, matr.nr. 15o og 15p, Lyngby, Lyngby

Indvinding og drift

Indvindingen opdeles i tre etaper og påbegyndes i etape 1. Etape 1 er den største etape og omfatter ca. 4 ha. Der indvindes først materialer over grundvand med en frontlæsser og herefter indvindes materialerne under grundvand med en gravemaskine. Når materialerne i etape 1 er indvundet over og under grundvand flyttes driften til etape 2 (ca. 2,2 ha) og slutteligt til etape 3 (ca. 3,1 ha). Der indvindes således fra øst mod vest, og inddelingen af etaperne fremgår af vedlagte bilag 1.

De udgravede materialer tilkøres et sorteringsanlæg og bortkøres efterfølgende råstofgraven på lastbiler. Maskiner og anlæg flyttes i takt med indvindingen. Sorteringsanlæggene er placeret ca. 5-10 m u.t. og nord for en intern gravefront således, at lyden fra anlæggene dæmpes ift. boligerne beliggende syd for graveområdet. Det oparbejdede materiale placeres endvidere i oplag omkring sorteringsanlæggene således, at støjen dæmpes yderligere.

Maskinel

Der vil i grusgraven være:

- 2 stk. frontlæssere
- 2 stk. sorteringsanlæg
- 1 stk. gravemaskine (ved indvinding under grundvand)
- 1 stk. dozer (ifm. efterbehandling)

Nedgravede ledninger

Der er indhentet ledningsoplysninger, og SEAS NVE har en nedgravet forsyningsledning, der går på tværs af den nordøstlige del af gravearealet på matr. 15o (etape 1). Der har været dialog med SEAS med henblik på at få ledningen flyttet, inden der kan indvindes i det nordøstlige hjørne af graveområdet. Flytningen af ledningen er påbegyndt medio juni 2019.

Brændstof og affald

De mobile brændstoftanke hvorfra maskinerne tankes er placeret uden for graveområdet i en overdækket hal uden for gravens åbningstid. Tankene er med dobbeltvæg og kan indeholde egen volumen i rummet mellem inder- og ydervæg. De mobile maskiner tankes i/ved den overdækkede hal, og sorteringsværket tankes i graven fra en mobil tank.

Håndtering af spildhændelse

Såfremt der skulle forekomme en spildhændelse sørges der for øjeblikkeligt at opsuge evt. fri fase, hvorefter der afgraves til forureningen vurderes oprenset. Herefter udtages der de nødvendige afgrænsende jordprøver til dokumentation for oprensningen i sin helhed. Den olieforurenede jord bortskaffes til godkendt modtager.

Procedure for håndtering af spildhændelse samt oplysninger om kontaktpersonen vil hænge i mandskabspavillonen.

Affald

Der forekommer ikke opbevaring af affald inden for det ansøgte graveareal.

Efterbehandling

Gravearealet efterbehandles til et naturområde med søer og med mulighed for ekstensivt landbrug med høslet og græsning. Det forventes, at der vil blive én stor gravesø og to mindre søer, der kan tilgodese fauna i tilknytning hertil.

Et ca. 1,7 ha stort areal langs det sydlige matrikelskel er færdiggravet og efterbehandlet og forventes at kunne udtages af den eksisterende gravetilladelse snarest muligt.

Skråninger

Skråninger mod den dybe gravesøs vandspejl etableres med skråningsanlæg varierende mellem 1:2-1:4, og der etableres banketter (sikkerheds- og lavvandszone) omkring vandspejlsniveau, så det er muligt at færdes langs søens bred. Periferiskråninger ved gravearealets afgrænsninger etableres ligeledes med varierende anlæg 1:2-1:4. Mod jernbanen, der ligger nord for gravearealet, anlægges skråninger og sikkerhedshylde ved gravesøen som beskrevet i den geotekniske rapport udarbejdet af Grontmij i 2008.

Øvrigt terræn, adgangsvej og mandskabspavillon

Det øvrige terræn får bløde kurver og der genudlægges overjord og muld i terrænet, hvor der ikke er gravet under grundvandsspejl. Muld udlægges ikke nærmere end minimum 10 m fra gravesøer af hensyn til udvaskning af næringsstoffer og udlægges ikke på sydvendte skråninger af hensyn til flora og fauna i tilknytning til næringsfattig natur.

Adgangsvejen fra Parnasvej bibeholdes til adgang for ejendommens almene kørsel. Mandskabspavillonen fjernes.

De ovenfor beskrevne principper for efterbehandlingen af graveområdet fremgår af vedlagte bilag 2.

Efterbehandlingen af området forventes afsluttet senest 1 år efter endt indvinding af råstoffer. Regionen orienteres såfremt der sker ændringer i forhold til det beskrevne.

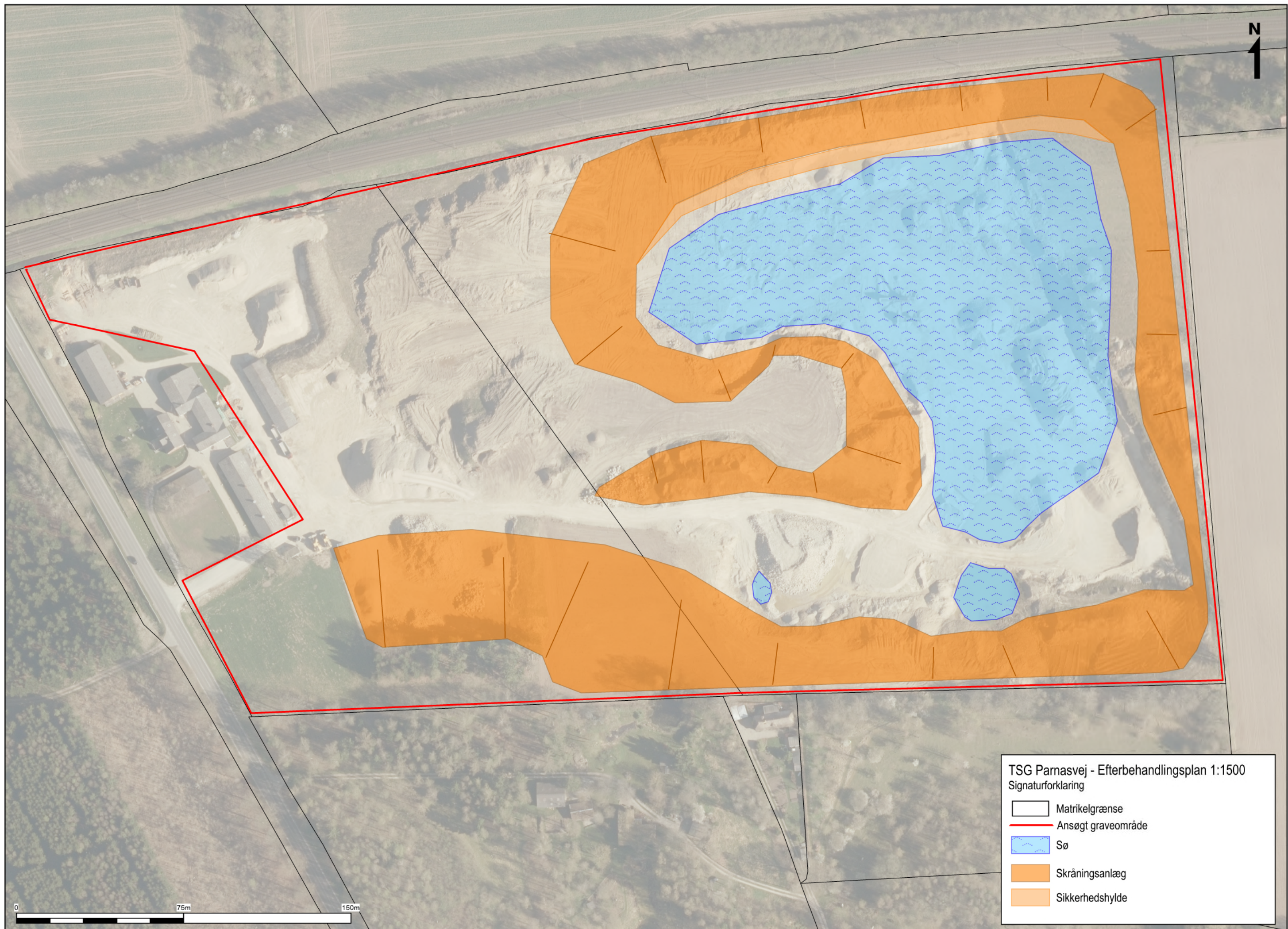
Bilag 1: Oversigtskort – indvindingsområde

Bilag 2: Principper for efterbehandling

Bilag 3

Sorø kommune
Teknik , plan og miljø
Hovedgaden 60
4295 Stenlille

Sorø d. 11-02-2008
J.nr. P629

Udtalelse vedr. ansøgning om råstofindvinding på matr. 15-o ; 15-p, Lynge By, Lynge.
Kommunens j.nr. ??

Museet har modtaget anmodning om udtalelse i forbindelse med behandling af tilladelse til råstofindvinding.

Arkæologi/jordfund:

Kontrol i arkiverne viser at der ikke er registreret kendte, ikke-synlige arkæologiske interesser på arealet. Arealet ligger dog på let kuperet terræn, nær Sorø sø og ikke langt fra Kongshøj med nærliggende gravplads fra bronzealder/jernalder (nr. 3 og 61) på kortbilag.

Det anbefales at indhente museets udtalelse jf. museumslovens § 25 forud for jordarbejder for at imødegå unødige udgifter til arkæologiske undersøgelser og standsninger af jordarbejderne jf. museumslovens § 27.

Evt. kendt ejer/bygherre/indvinder kan med fordel orienteres om dette forhold – evt. ved kopi af denne skrivelse.

Bygherre/entreprenør har altid mulighed for at indhente det arkæologisk ansvarlige museums udtalelse forud for jordarbejder, jf. museumslovens § 25.

Herved gives de bedste muligheder for at undgå standsning af anlægsarbejdet og udgifter til arkæologisk undersøgelse jf. museumslovens § 27.

Hvis museet i sin udtalelse skønner, at der på arealet ikke findes væsentlige arkæologiske bevaringsinteresser, så vil evt. udgifter til nødvendig arkæologisk undersøgelse skulle betales af Kulturministeren jf. museumslovens § 27.

En udtalelse fritager ikke bygherre/entreprenør fra forpligtelsen til at standse anlægsarbejdet og underrette museet, hvis arkæologiske levn påtræffes, men fritager ham/hende for udgifterne til en undersøgelse.

Har de spørgsmål er De velkommen til at henvende Dem til museet.

Med venlig hilsen

Hugo Hvid Sørensen
Museumsinspektør, arkæologi

Alm.	Fredet	Usikker	
◁	◀	⊗	Grav
△	▲	⊗	Dv. anlæg
□	■	⊗	Bebyggelse
+		⊗	Grav under flad mark
○	●	⊗	Gravhøj el. megalitgrav
×		⊗	Genstandsfund
		⊗	Vrag af skibe og fly

	Stenalder
	Bronzealder
	Jernalder
	Middelalder
	Nyere tid
	Usikker datering
	Kulturarvsarealer

Øvrige sager i SVM (rød omramning).

Baggrundskort: Kort25, matrikelkort (aktuelt: 11-02-2008) © KMS.

Arkæologi reg. efter 2007-01-01

fgjord af JORD+" "+Jordtype

- 2 Finsandet
- 3 Lerblandet sand
- 4 Sandblandet ler
- 5 Ler
- 6 Svær ler / silt
- 7 Humus
- 8 Special

Randi Onsberg Johansson

Fra: Hugo Hvid Sørensen <hhs@vestmuseum.dk>
Sendt: 20. februar 2020 14:35
Til: Randi Onsberg Johansson
Emne: Høringssvar i forbindelse med ansøgning om råstoffer på Parnasvej 45 i Sorø (SVM.P629)

Til Region Sjælland

Museet har ikke yderligere bemærkning end de tidligere fremsendte til behandlingen i 2008.

Venlig hilsen

Hugo Hvid Sørensen
Museumsinspektør
D +45 2946 0851

ARKÆOLOGI

Forten 10
4300 Holbæk
T +45 2552 8383

---

vestmuseum.dk

[Tilmeld dig Museum Vestsjællands
nyhedsbrev](#)

Fra: Randi Onsberg Johansson <radj@regionsjaelland.dk>
Sendt: 20. februar 2020 14:08
Til: banedanmark@bane.dk; Planarbejdet/Arkæologi <plan@vestmuseum.dk>; seas-nve@seas-nve.dk; plan@seas-nve.dk
Emne: Høring i forbindelse med ansøgning om råstoffer på Parnasvej 45 i Sorø (SVM.P629)

Til relevant myndighed

I forbindelse med, at Region Sjælland har modtaget ansøgning om ny tilladelse til indvinding af råstofindvinding på Parnasvej 45 i Sorø, fremsendes hermed ansøgningsmateriale i høring.

Bemærkninger bedes fremsendt til Regionen inden 4 uger fra dags dato. Herefter vil Region Sjælland træffe afgørelse om hvorvidt projektet er omfattet af reglerne om Miljøkonsekvensvurderinger.

Af tingbog fremgår servitut for SEAS-NVE

Derudover ligger arealet umiddelbart op til Bane Danmarks arealer for jernbane.

Venlig hilsen

Randi Onsberg Johansson
Specialkonsulent, geolog

Region Sjælland
Regional Udvikling
Alleen 15
4180 Sorø

Tlf. +45 70 15 50 00

Direkte +45 57 87 57 63

Personlig e-mail radj@regionsjaelland.dk
www.regionsjaelland.dk

[Læs om Region Sjællands håndtering af personoplysninger](#)

Bilag 4

Sendt pr. mail til
regionsjaelland@regionsjaelland.dk
radj@regionsjaelland.dk

**Cerius har som ledningsejer modtaget materiale fra Region Sjælland
vedr. ansøgning om råstofindvinding på matr. nr. 15o og 15p Lyng
By, Lyng.**

Haslev
28. februar 2020

Cerius har et 10 kV kabler i området i det nordøstlige hjørne af matr. nr. 15o – langs
jernbanen og ind mod matr. nr. 55.

Der foreligger deklaration på kablet.

Plantning og gravning ikke må ske inden for et område på 1 meter fra 10 kV kablet
uden henvendelse til Cerius. Det skal tillige sikres at der ikke kan ske skade på kabl
ved gravning i nærheden af denne, på grund af ustabilitet i den omkringliggende jord.

Bemærk, at ved gravning langs kablet må skråninger må ikke være stejle end 1:2, og
ikke stejle end 1:5 under eventuelt vandspejl.

Hvis kablet ønskes flyttet, kan dette ske mod betaling.

Venlig hilsen

Henrik Roar Petersen
Ingeniør

cerius

Energivej 33
4690 Haslev

Direkte +4559214339
Mobil +4551168921
Telefon +4570292024
cerius.dk

Randi Onsberg Johansson

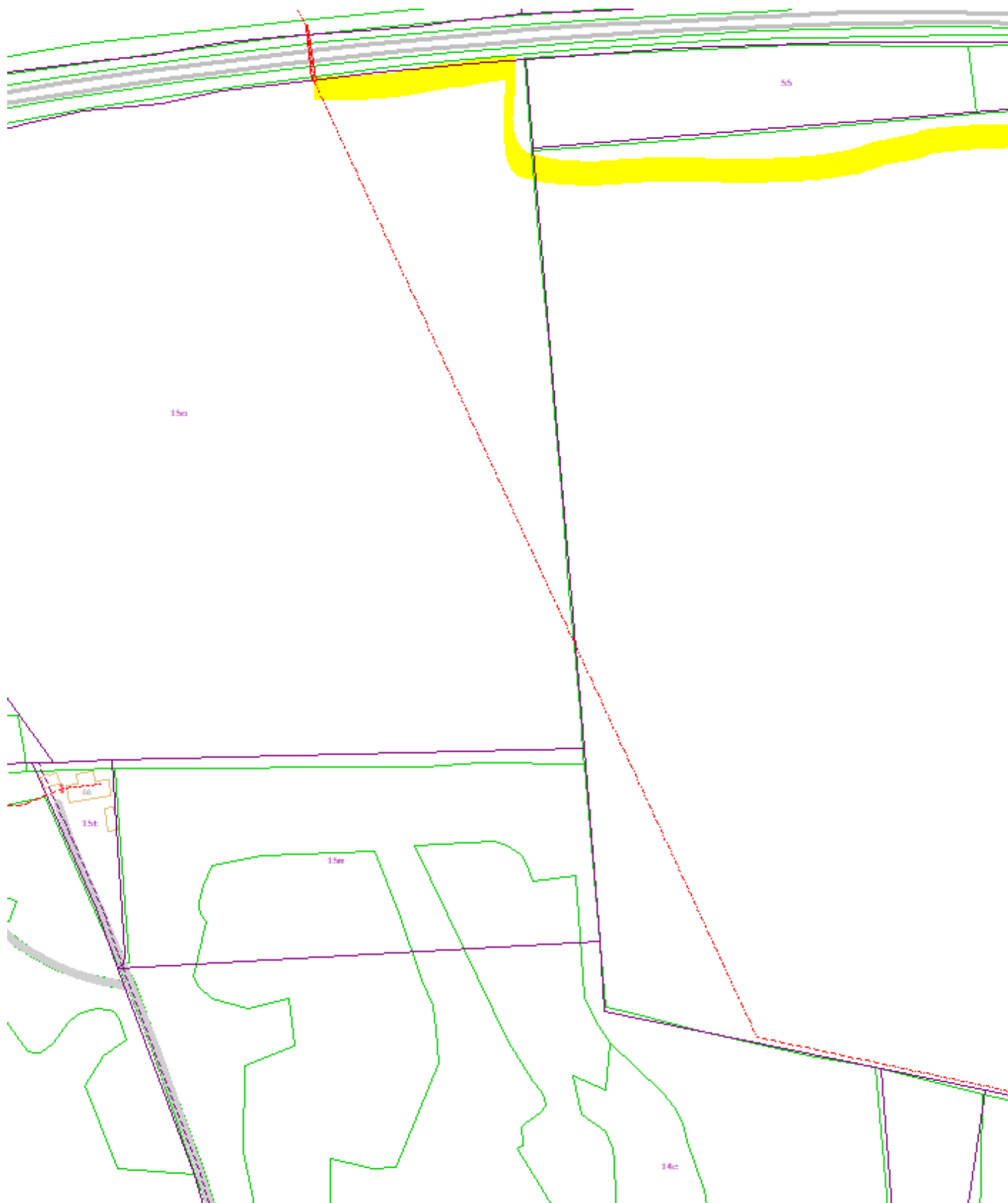
Fra: Kristian Lund Johansen <klj@sct.dk>
Sendt: 20. september 2021 13:58
Til: Randi Onsberg Johansson
Cc: Karen Moltesen Hansen (kha@geo.dk)
Emne: VS: Henning Jensen,

Forsigtig: Ekstern mail

Hej Randi,

Hermed som lovet tegning fra CERIUUS over den nye placering af kablet.

Bh Kristian

Venlig hilsen

Tina Walentin Mortensen
Driftsplanlægger

cerius

Energivej 33
4690 Haslev

Direkte +4559214876
Mobil +4523409668
Telefon +4570292024

cerius.dk

Denne meddelelse, og eventuelle vedhæftede filer hertil kan indeholde personoplysninger eller fortrolige oplysninger, og du bør slette disse efter endt formål.

Hvis du ved en fejl modtager en besked, der ikke er beregnet til dig, og som indeholder persondata, skal du øjeblikkeligt slette mailen og kontakte afsender.

Bilag 5

Notat

TJO, Sorø
Løngvej 14
4180 Sorø
Att. Peter Elling-Jordt
peter@tjo.dk

NIRAS A/S
Aboulevarden 80
Postboks 615
DK-8100 Århus C

Telefon 8732 3232
Fax 8732 3200
E-mail *niras@niras.dk*

CVR-nr. 37296728
Tilsluttet F.R.I

STØJ FRA GRUSGRAV

Parnasvej 45, Sorø

26. maj 2009

1. Indledning

TJO har planlagt opstart af grusgrav udfor adressen Parnasvej 45 i Sorø.

I forbindelse med ansøgningen om gravetilladelse, er virksomheden blevet anmodet om at fremsende dokumentation, der sandsynliggør at arbejdet vil kunne udføres uden overskridelse af de vejledende grænser, for det eksterne støjbidrag fra virksomheden mod omgivelserne.

NIRAS er i forlængelse heraf blevet anmodet om, at foretage beregninger af det forventede støjbidrag fra grusgraven.

Som udgangspunkt for støjberegningerne benyttes støjdata for anlægene til grusgraven, svarende til tidligere målte støjdata for tilsvarende anlæg ved Topshøj Grusgrav.

2. Forudsætninger

Beregningerne er baseret på data for tilsvarende anlæg målt d. 11. marts 2009 v. Topshøj Grusgrav. Dataene fremgår af bilag.

Støjkildernes placeringer i beregningerne og de i beregningerne benyttede forudsætninger om afskærmningsforhold, placeringen af de valgte referencepunkter (positioner ved naboer) samt støjkildernes driftsdata fremgår ligeledes af bilag.

Terrænet i området er regnet som værende fladt og akustisk porøst, dog er selve grusgraven regnet som værende nedgravet min. 6 meter. Desuden er der omkring nogle af støjkilderne forudsat nogle afskærmninger, som eksempelvis kan være udført som jordbunker. Et terrænspring samme sted og med samme højde – eksempelvis hvis

området bag skærmen endnu ikke er udgravet - vil antageligvis have samme virkning.

3. Resultater

Resultaterne af de udførte beregninger er som følger:

Etape 1 (2010-2013)

Alle resultater er angivet som det resulterende ækvivalente korrigerede støjniveau i dB(A) re. 20 µPa	Resulterende støjbidrag L_r dag/aften/nat dB(A)	Vilkår dag/aften/nat dB(A)	Samlet ubestemthed dag/aften/nat dB
BP 1SØ	52 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 2N	46 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 3NØ	46 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 4Ø	54 / - / -	55 / 45 / 40	± 4 / - / -
BP 5S	48 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 6	46 / - / -	55 / 45 / 40	± 4 / - / -

Etape 2 (2013-2017)

Alle resultater er angivet som det resulterende ækvivalente korrigerede støjniveau i dB(A) re. 20 µPa	Resulterende støjbidrag L_r dag/aften/nat dB(A)	Vilkår dag/aften/nat dB(A)	Samlet ubestemthed dag/aften/nat dB
BP 1SØ	55 / - / -	55 / 45 / 40	± 4 / - / -
BP 2N	55 / - / -	55 / 45 / 40	± 5 / - / -
BP 3NØ	45 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 4Ø	54 / - / -	55 / 45 / 40	± 4 / - / -
BP 5S	47 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 6	50 / - / -	55 / 45 / 40	± 4 / - / -

Etape 3 (2017-2020)

Alle resultater er angivet som det resulterende ækvivalente korrigerede støjniveau i dB(A) re. 20 µPa	Resulterende støjbidrag L_r dag/aften/nat dB(A)	Vilkår dag/aften/nat dB(A)	Samlet ubestemthed dag/aften/nat dB
BP 1SØ	53 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 2N	53 / - / -	55 / 45 / 40	± 5 / - / -
BP 3NØ	45 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 4Ø	55 / - / -	55 / 45 / 40	± 4 / - / -
BP 5S	47 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -
BP 6	46 / - / -	55 / 45 / 40	± 3 / - / -

Resultaterne fremgår med flere detaljer af bilag.

4. Konklusion

Konklusionen på undersøgelserne baseres på de fastlagte støjbidrag uden hensyntagen til undersøgelsens usikkerhed, som det er normal kotume for planlagte virksomheder/aktiviteter.

Konklusionen er, at støjbidraget fra grusgraven sandsynligvis vil kunne overholde de vejledende støjgrænser ifht. naboerne, såfremt støj-kilderne placeres og afskærmes som vist på vedlagte tegninger.

Med venlig hilsen

NIRAS

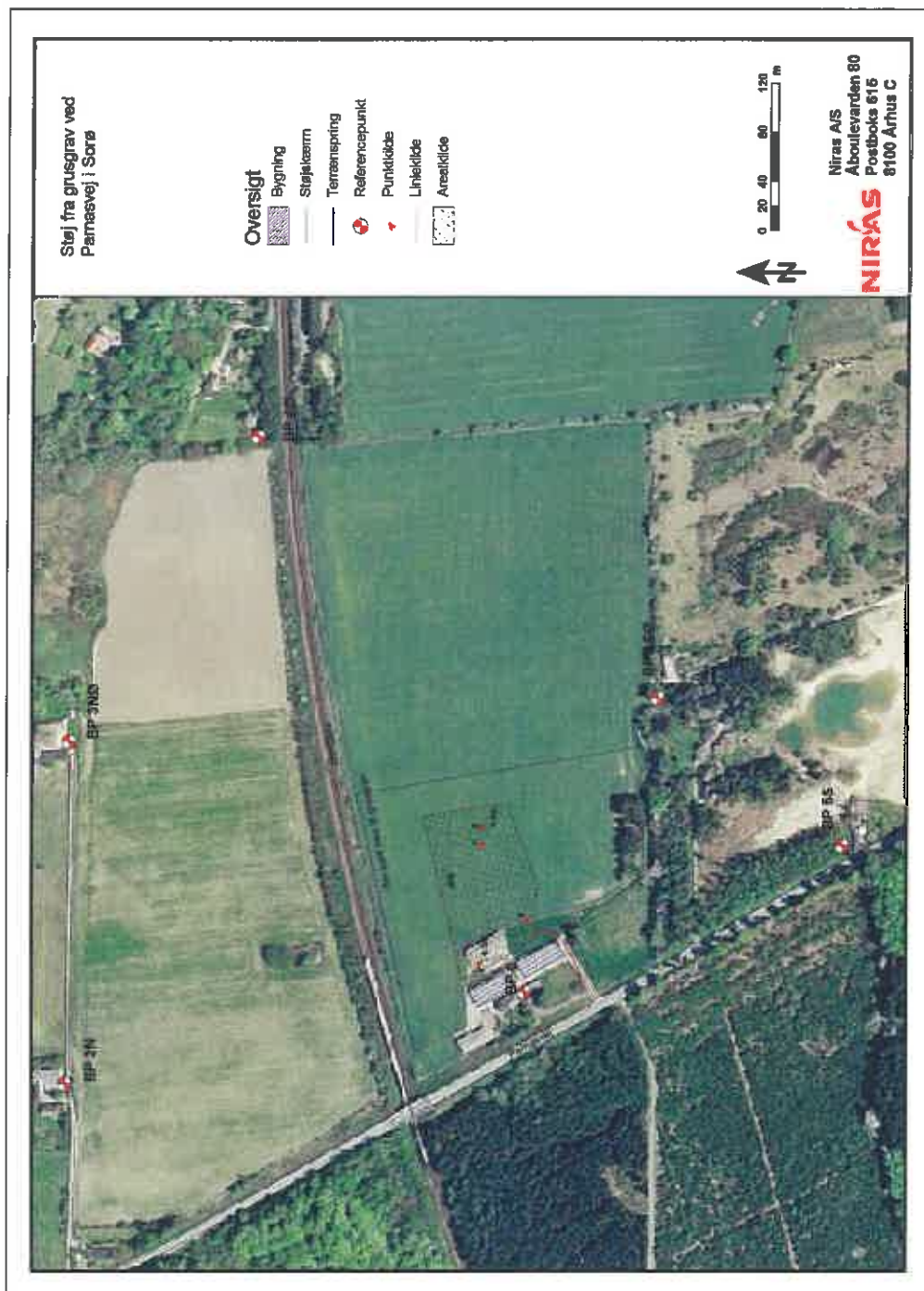

Carsten Vilsen

Bilag:

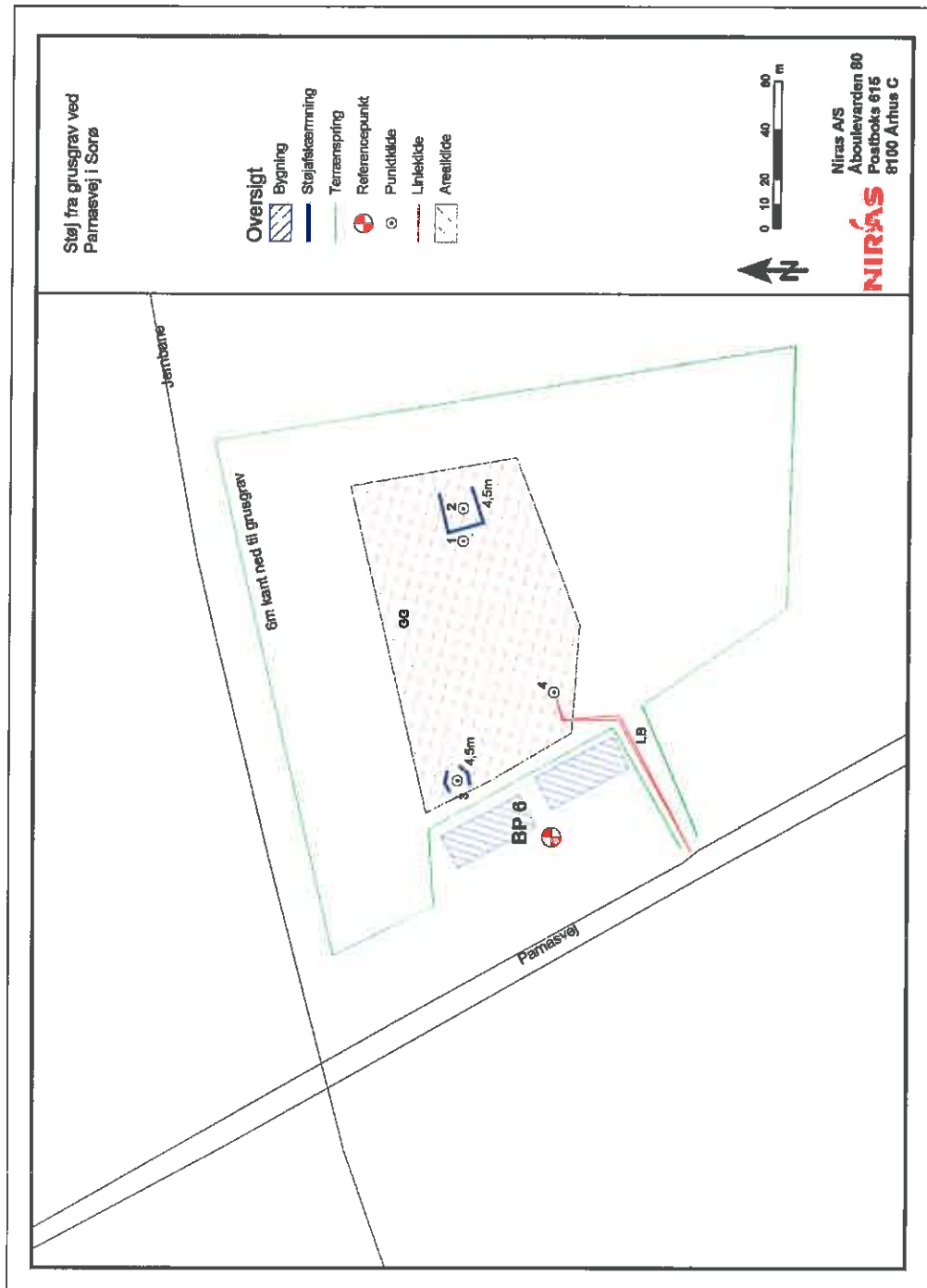
- 1 stk. situationsplan. Placeringer af referencepunkter
- 3 stk. situationsplaner. Placeringer af støjkluder og skærme for Etape 1, -2 og -3
- 1 stk. udskrift vedrørende benyttede støjdata
- 3 stk. udskrift vedrørende driftsdata og beregning af samlet ækvivalent støjbidrag for Etape 1, -2 og -3

Situationsplan, der viser referencepunkternes placeringer

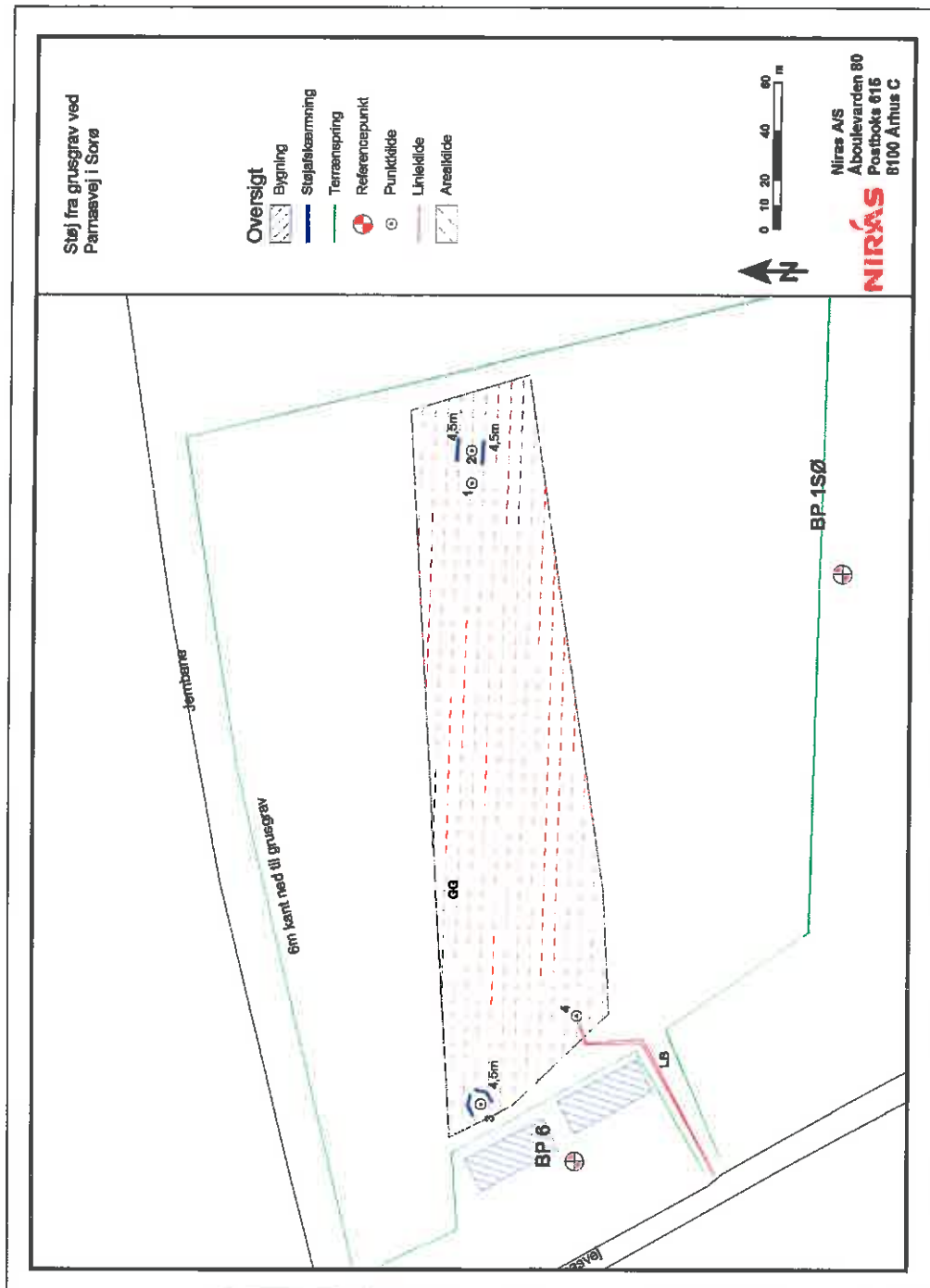

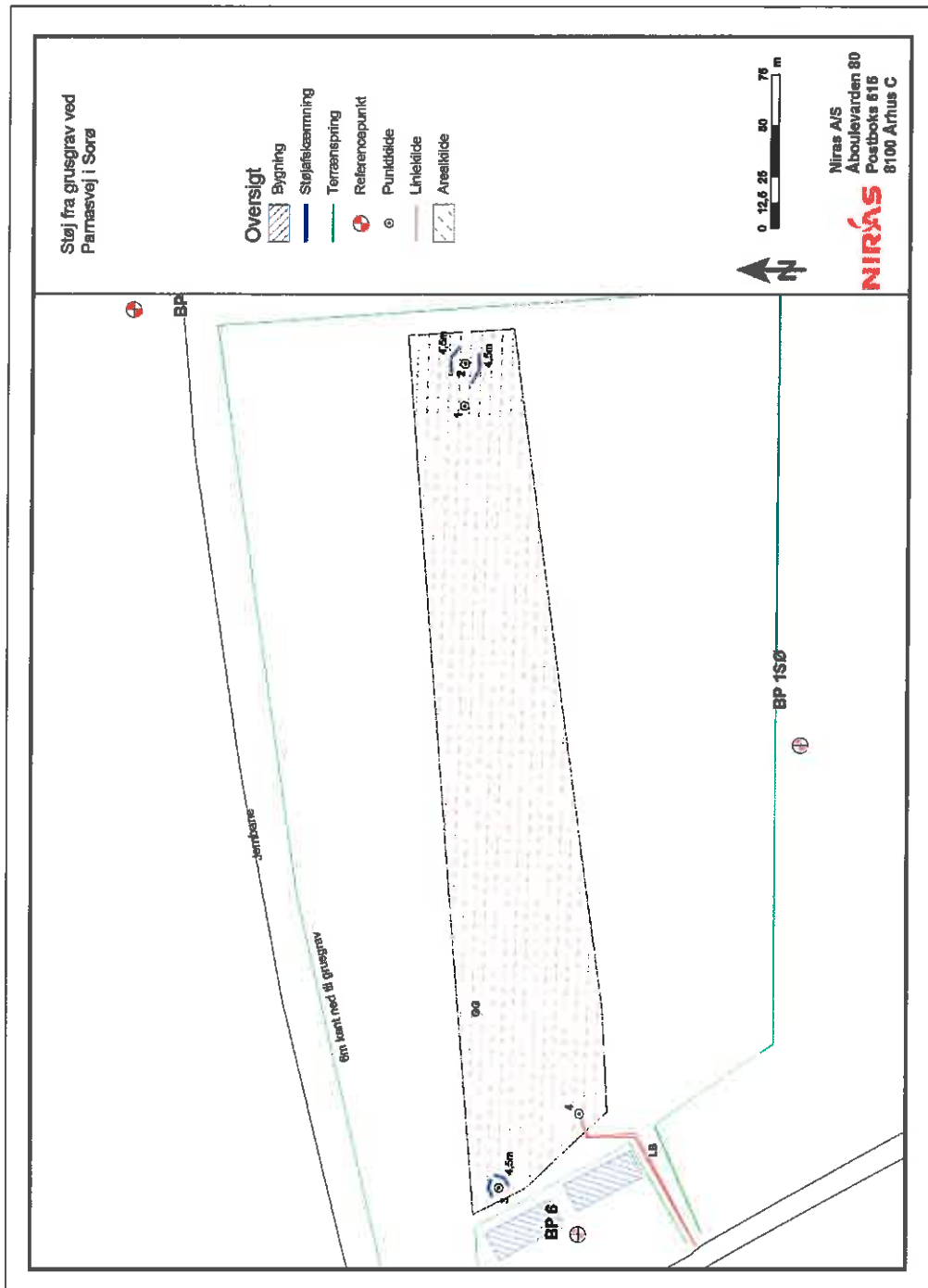
Situationsplan, der viser støjklidernes placeringer ved "Etape 1"

Situationsplan, der viser støjklidernes placeringer ved "Etape 2"

Situationsplan, der viser støjklidernes placeringer ved "Etape 3"

VIKRSOMHED:		Grusgrav på Parnasvej i Søro (data fra Topsøej Grusgrav)								
SAGSNR:		14.090.16								
Alle de enkelte støjdata er i dB(A) re. 20 µPa - L _v dog re. 1 µV										
		63 Hz	125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	8 kHz	Total(A)
1. Stenkruser		Kuglemetoden. 1/2-kugle. Måleafstand R: 24m.								
Måledata:	Lp	63.0	63.2	66.2	72.0	72.1	70.8	66.4	58.4	77.6
Baggrundstøj	Lp,bag	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Areal, S:	S _{kor}	35.6	35.6	35.6	35.6	35.6	35.6	35.6	35.6	
3619 m²	Lp,korr*	63.0	63.2	66.2	72.0	72.1	70.8	66.4	58.4	
	E	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Lw	98.6	98.8	101.8	107.6	107.7	106.4	102.0	94.0	113.2
2. Mobilt sorterrørværk		Ekstrapolationsmetoden. Vandret måleafstand: 18m. h: 3m. hi: 6m.								
		G _s = 0.50		G _c = -		G _i = 0.50				
Måledata:	Lp	54.6	62.3	72.6	80.1	81.1	82.1	74.6	61.6	87.2
Baggrundstøj	Lp,bag	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Areal, S:	S _{kor}	38.3	38.3	38.3	38.3	38.3	38.3	38.3	38.3	
6761 m²	Lp,korr*	54.6	62.3	72.6	80.1	81.1	82.1	74.6	61.6	
	-ΔL _s -ΔL _a	-3.0	-0.7	-0.7	-1.4	-1.4	-1.3	-1.1	-0.2	
	Lw	89.9	100.1	110.2	117.1	118.1	119.1	111.8	99.7	124.2
3. Stationsært sorterrørværk (inkl. kruser)		Kuglemetoden. 1/2-kugle. Måleafstand R: 18m.								
Måledata:	Lp	55.6	62.9	71.4	84.4	85.3	82.2	75.3	65.3	89.2
Baggrundstøj	Lp,bag	54.8	55.6	60.6	65.7	73.8	73.5	64.4	49.0	
Areal, S:	S _{kor}	33.1	33.1	33.1	33.1	33.1	33.1	33.1	33.1	
2036 m²	Lp,korr*	52.6	62.4	71.0	81.4	85.0	81.6	74.9	65.2	
	E	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Lw	85.7	95.4	104.1	117.5	118.1	114.7	108.0	98.3	122.0
4. Sten i LB-trailer (cyklus. 1min.)		Kuglemetoden. 1/2-kugle. Måleafstand R: 8m.								
Måledata:	Lp	61.4	71.8	86.7	89.9	93.4	92.0	88.8	76.0	97.8
Baggrundstøj	Lp,bag	54.8	55.6	60.6	61.7	73.3	73.5	64.4	49.0	
Areal, S:	S _{kor}	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	
402 m²	Lp,korr*	60.3	71.7	86.7	89.9	93.4	91.9	88.8	76.0	
	E	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Lw	86.4	97.8	112.7	115.9	119.4	118.0	114.8	102.0	123.8
GG Gummikjølles		Kuglemetoden. 1/2-kugle. Måleafstand R: 8m.								
Måledata:	Lp	63.2	61.2	61.6	66.5	68.8	66.7	63.7	53.9	73.7
Baggrundstøj	Lp,bag	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
Areal, S:	S _{kor}	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	26.0	
402 m²	Lp,korr*	63.2	61.2	61.6	66.5	68.8	66.7	63.7	53.9	
	E	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	
	Lw	89.2	87.1	88.6	92.5	94.8	92.7	87.7	78.9	99.8
LB Lastbiler		STO/DATABOGEN. Lastbil, svag acc., 10-20 km/h. h: 1,5m. Fart: 2.8m/s. L: 1m.								
(Støjdata: Se DATA-linien nedenfor)										
Driftst. T (Rel. 1 time):	T _{kor}	-40.0	-40.0	-40.0	-40.0	-40.0	-40.0	-40.0	-40.0	
0.0100 %	DATA:	81.0	84.0	90.0	93.0	97.0	94.0	88.0	80.0	
	Lw	41.0	44.0	50.0	53.0	57.0	54.0	48.0	40.0	63.7

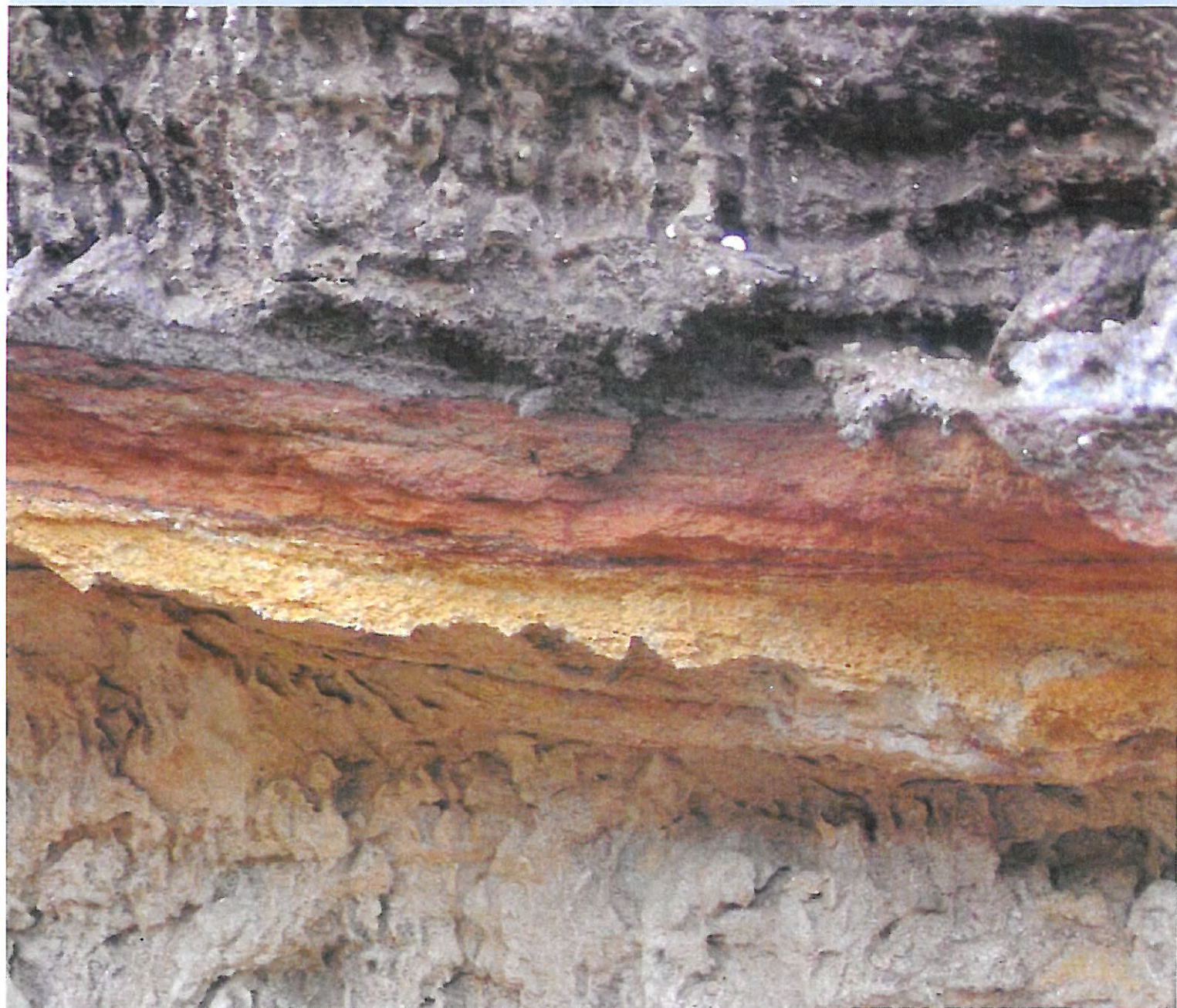

Bilag 6

Sorø, Parnasvej 45

Geoteknisk rapport nr. 2
Stabilitetsundersøgelse

Klient : Kaldred Grusgrav
v/ Thomas Juul Olsen
Løngvej 14
4180 Sorø

Rekvirent : Peter Elling-Jordt

Udgivelsesdato : 14. november 2008
Sag nr. : 25.0880.91
Udarbejdet : Thejs Lynge Andersen, direkte tlf.: 8210 5189
e-mail: tly@grontmij-carlbro.dk

Kontrolleret : Maybritt Lind Andersen
Godkendt : Maybritt Lind Andersen

INDHOLDSFORTEGNELSE

SIDE

1	INDLEDNING	2
1.1	Formål	2
1.2	Eksisterende forhold	2
2	RESUME	3
3	FORUDSÆTNINGER FOR BEREGNINGER	3
3.1	Generelt	3
3.2	Beregningsmodel	3
3.3	Krav fra Banedanmark	4
3.4	Vandspejlsforhold	4
3.5	Normgrundlag	4
3.6	Materialeparametre	4
3.7	Toglast på banedæmning	5
4	BEREGNINGSSITUATIONER OG RESULTATER	5
4.1	Jordbundsforhold som B11	5
4.2	Jordbundsforhold som B12	7
5	KONKLUSION	9

Bilag

1 - 2 Udgravningstværsnit

1 INDLEDNING

1.1 Formål

Undersøgelsen har til formål at verificere stabiliteten af banedæmningen ved udgravning i den planlagte grusgrav.

Indeværende undersøgelse erstatter den tidligere udførte stabilitetsundersøgelse idet Banedanmarks bemærkninger til den første stabilitetsundersøgelse er indarbejdet.

1.2 Eksisterende forhold

Arealet og banedæmningen er besøgt i august 2008. Nedenstående fotos viser de aktuelle forhold ved banedæmningen.

Foto 1: Banedæmningen set fra det undersøgte areal.

Foto 2: Banedæmningen set fra nærliggende vejbro.

Det fremgår af ovenstående fotos, at banedæmningen er anlagt med et forholdsvis stejlt anlæg som afsluttes i en grøft, der forløber parallelt med banedæmningen.

De eksisterende geometriske forhold for banen er bestemt på baggrund af vedlagte længdeprofiler, deklaration samt tilgængeligt topografisk kortmateriale.

Ved fastlæggelse af banedæmningsens geometri er der foretaget en vurdering ud fra de observerede forhold sammenholdt med forskrifterne i BN1-6-1 Banenorm.

2 RESUME

Det har vist sig at grænsefladen for udgravning udført 1 m fra banehegn, inkl. den påkræver erosionshylde, krydser det tidligere efterviste udgravningstværsnit når beregningerne udføres i høj sikkerhedsklasse. Udgravningstværsnittene er derfor revideret og eftervist, således at de opfylder Banedanmarks opstillede krav.

De efterviste skråningsanlæg er i store træk uændret fra tidligere. Der skal dog etableres en erosionshylde 9,5 m u.t. Der henvises i øvrigt til de vedlagte skitser af udgravningstværsnit, bilagene 1 -2.

3 FORUDSÆTNINGER FOR BEREKNINGER

3.1 Generelt

Valg af jordparametre er fastsat på baggrund de udførte jordbundsundersøgelser. Parameterfastsættelse er foretaget på basis af resultaterne fra CPT-forsøg i boringerne.

Stabilitetsberegninger er udført i beregningsprogrammet:

- Geostudio 2004, version 6.20

3.2 Beregningsmodel

Ved stabilitetsberegninger er der benyttet:

1) Bishops metode. Denne metode opfylder, som ved alm. håndberegninger, momentligevægt og medtager derudover indre normalspændinger i brudzonen i beregninger.

2) Morgenstern-Price Metoden, med Half-sine Interslice Force Functions, idet denne metode sikrer opfyldelse af samtlige statiske ligevægtsligninger samt sikrer, at der medregnes indvirkning fra såvel forskydning som normal kræfter mellem de enkelte beregningsselementer (skiver).

Stabiliteten angives på baggrund af en sikkerhedsfaktor, der er forholdet mellem de stabiliserende og drivende kræfter og momenter. Skråningen er således regningsmæssigt stabil, når sikkerhedsfaktoren er større end 1,0, såfremt der anvendes regningsmæssige styrkeparametre.

3.3 Krav fra Banedanmark

I kommentar til den tidligere udførte undersøgelse har Banedanmark udspecificeret følgende krav til undersøgelsen og de geometriske forhold for udgravningen:

- Der må ikke graves indenfor en grænseflade der hælder med min. anlæg 2 med toppunkt ved banehegn.
- Ved udgravning under grundvandsspejlet skal der etableres en "hylde" som mindst skal være 5 m bred, og som har overside ikke dybere end 0,5 m over det højeste vandspejl. Hylden skal tjene som beskyttelse mod bølgeerosion.

Stabilitetsvurderinger for ovenstående skal henføres til høj sikkerhedsklasse.

3.4 Vandspejlsforhold

I forbindelse med borearbejdet har det grundet sammenskridning i borehullerne ikke været muligt direkte at pejle vandspejlet. Vandspejlets beliggenhed er derfor fastsat ud fra borejournalerne, hvor det er anført, at der i de sandede aflejringer er konstateret vandtilstrømning i ca. 10 m's dybde.

Pejlinger udført af TJO d. 27. oktober 2008 har vist vandspejl beliggende 2,39 á 4,47 m.u.t.i borerne B9 – B11, mens der i borerne B12 – B13 ikke blev truffet noget vandspejl.

Disse vandspejl vurderes at være sekundære vandspejl beliggende i eller over impermeable lerlag, og de vil i forbindelse med ugravning "bortgraves", og således ikke medføre frit vandspejl i udgravningen

Ved beregninger er det forudsat at vandspejl i skråningerne kan stabilisere sig i overside af leraflejringer. Hvor overside af leraflejringer ligger mere end 10 m under terræn er vandspejlet forudsat 10 m under terræn.

3.5 Normgrundlag

Beregningerne er udført iht. gældende normer:

- DS 409 Norm for sikkerhedsbestemmelse for konstruktioner
- BN1-59-2 Belastnings- og beregningsforeskrift for sporbærende broer og jordkonstruktioner
- DS 415 Norm for fundering

Beregninger er henført til hhv. høj sikkerhedsklasse, normal sikkerhedsklasse og normal funderingsklasse.

3.6 Materialeparametre

I de udførte beregninger er der benyttet regningsmæssige styrkeparametre udregnet ud fra de karakteristiske som angivet i skema 1.

Jordart	γ/γ' [kN/m ³]	$c_{u,k}$ [kN/m ²]	ϕ'_k [°]	c'_k [kN/m ²]
Morænesand	20/10	-	35	-
Smeltevandssand og -grus	20/10	-	38-43	
Moræneler	21/11	111-411	30	5,5-20

Skema 1 Karakteristiske styrkeparametre for aflejringerne. Rumvægt γ benyttes over vandspejlet og γ' under vandspejlet.

3.7 Toglast på banedæmning

I beregningerne er der medtaget en karakteristisk toglast på 80 kN/m². Svarende til en regningsmæssig last på $1,3 \times 80 = 104$ kN/m².

4 BEREGNINGSSITUATIONER OG RESULTATER

Der er udført beregninger for tværsnit i to udvalgte punkter, hhv. ved boring B11 og B12. Boring B11 er udvalgt da jordbunds- og terrænforhold umiddelbart er de mest kritiske mht. til skråningsstabilitet. Boring B12 er udvalgt, da jordbundsforholdene her primært består af friktionsjord og dermed markant anderledes end for boring B11.

For hvert punkt er der undersøgt stabilitetsforhold for følgende situationer:

- Udgravning tættest muligt ved banehegn (ca. 10 m fra spormidte) med min. $a = 2$. Undersøgelsen er henført til **høj sikkerhedsklasse**.
- Lokal stabilitet af "hylde" mod bølgeerosion. Undersøgelsen er henført til høj sikkerhedsklasse.
- Udgravning i en afstand af 19 m fra spormidte til skråningstop. Undersøgelsen er henført til **normal sikkerhedsklasse**.

Beregningerne udført i høj sikkerhedsklasse med toppunkt beliggende tættest på banehegn og med "hylde" mod bølgeerosion angiver den grænseflade, som nødvendigvis skal respekteres i forbindelse med udgravningsarbejdet.

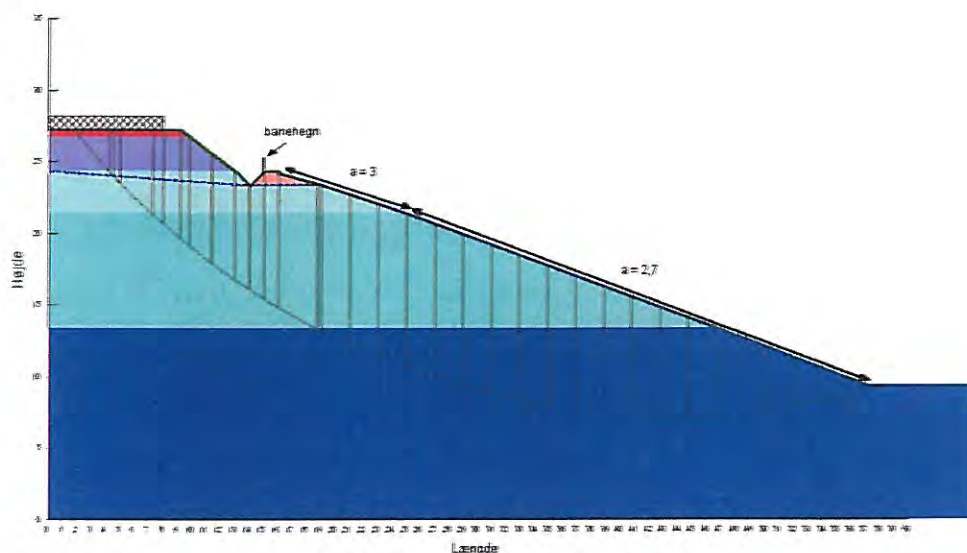
Beregningerne er udført for drænede forhold, svarende til langtidssituationen, da det ved de tidligere udførte beregninger har vist sig, at denne situation er dimensionsgivende for de aktuelle jordbundsforhold.

4.1 Jordbundsforhold som B11

4.1.1 Udgravning fra banehegn i høj sikkerhedsklasse

I høj sikkerhedsklasse er det ikke muligt at begynde udgravning umiddelbart op ad banehegnet pga. af lokalstabiliteten omkring banedæmningen. I beregningsprocessen har det vist sig, at grænsefladen af ovenstående årsag nødvendigvis har udgangspunkt (skråningstop) ca. 1 m fra banehegnet. Herfra har grænsefladen en hældning, svarende til skråningsanlæg 3 i indtil 3 m.u.t., og skråningsanlæg 2,7 fra 3 – 15 m u.t.

Der er beregnet en sikkerhedsfaktor på 1,014 for den mest kritiske brudfigur. Nedenstående figur viser brudfigur og skråningsanlæg.

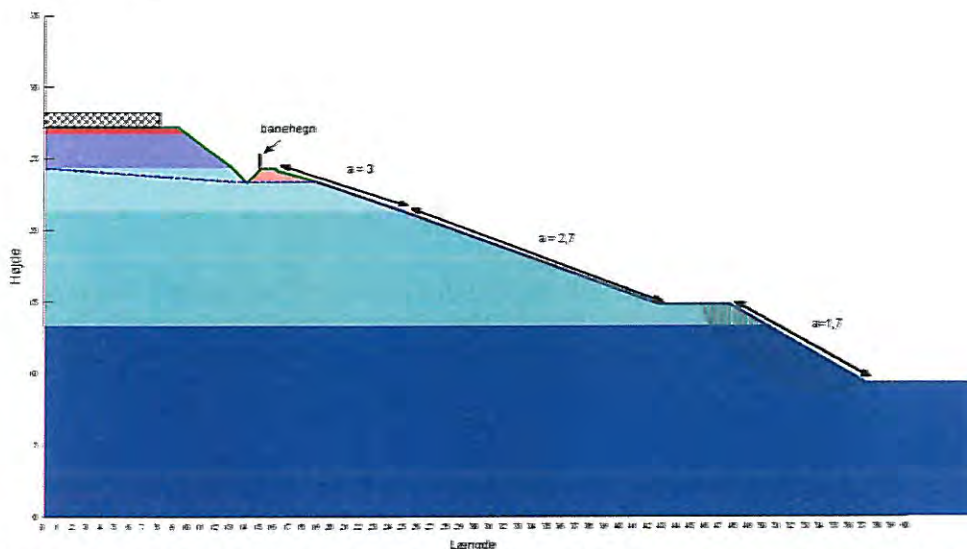

Figur 1: Tværsnit og brudfigur for udgravning i høj sikkerhedsklasse.

4.1.2 Lokalstabilitet af hylde

Hylden etableres fra 9,5 m.u.t svarende til 0,5 m over det frie vandspejl. Hylden kan etableres med skråningsanlæg 1,7.

Der er beregnet en sikkerhedsfaktor for totalstabiliten for tværsnittet på 1,045 og en sikkerhedsfaktor for lokalstabiliteten ved hylden på 1,283. Beregningerne er henført til høj sikkerhedsklasse. Nedenstående figur viser brudfigur for lokalstabiliteten og skråningsanlæg 1,7 for tværsnittet.

Figur 2: Tværsnit for udgravning i høj sikkerhedsklasse inkl. erosionshylde samt brudfigur for lokalstabilitet ved erosionshylde.

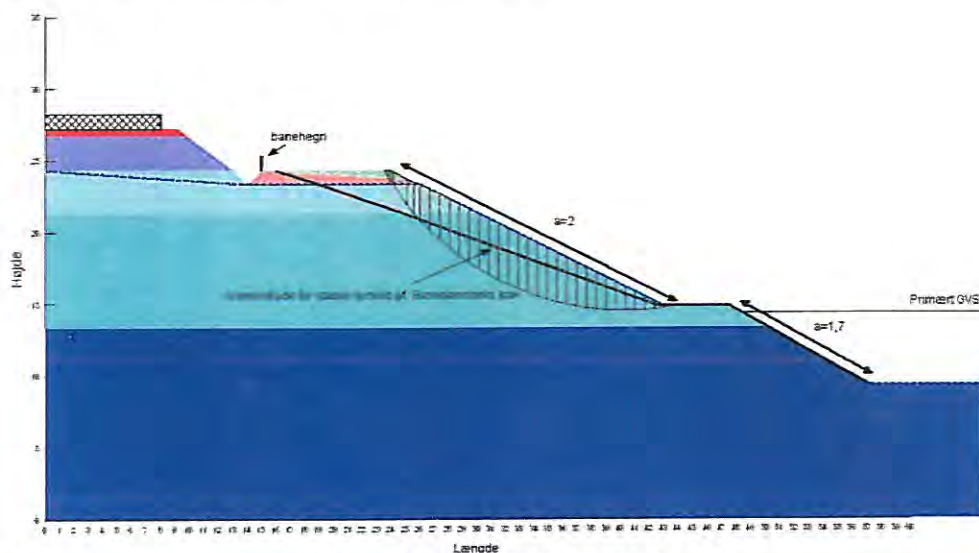

4.1.3 Udgravning i normal sikkerhedsklasse

Skråningsanlægget er fastlagt under hensyn til grænsefladen som fundet ved ovenstående beregninger samt stabilitetsberegninger henført til normal sikkerhedsklasse.

Beregningerne viser, at der kan udgraves med anlæg 2,0 ned til hylden 9,5 m.u.t. Herfra etableres der en 4,6 m bred hylde med skråningsanlæg 1,7.

Der er beregnet en sikkerhedsfaktor for skråningen på 1,004. Da hylden er regningsmæssig stabil med skråningsanlæg 1,7 i høj sikkerhedsklasse er lokalstabiliteten ikke eftervist i normal sikkerhedsklasse. Nedenstående figur viser brudfigur for skråningen, grænseflade for udgravning samt skråningsanlæg for tværsnittet. Der henvises i øvrigt til vedlagte skitse, bilag 1.

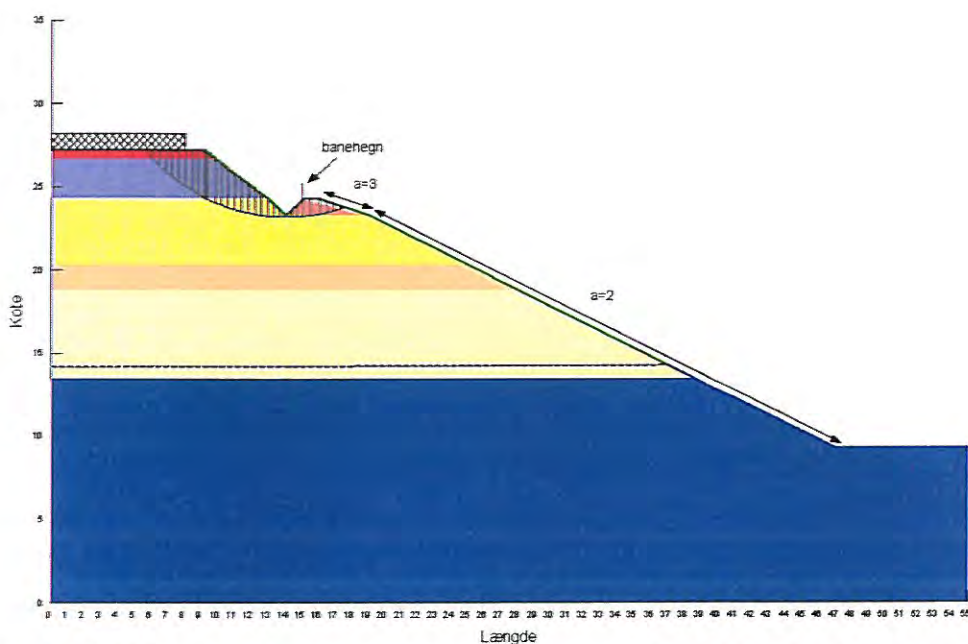
Figur 3: Tværsnit og brudfigur for udgravning i normal sikkerhedsklasse.

4.2 Jordbundsforhold som B12

4.2.1 Udgravning fra banehegn i høj sikkerhedsklasse

I høj sikkerhedsklasse er det fortsat ikke muligt at begynde udgravning umiddelbart op ad banehegnet pga. af lokalstabiliteten omkring banedæmningen. Grænsefladen har derfor udgangspunkt (skråningstop) 1 m fra banehegnet. Herfra har grænsefladen en hældning, svarende til skråningsanlæg 3 indtil 1 m.u.t., og skråningsanlæg 2 fra 1 – 15 m.u.t.

Der er beregnet en sikkerhedsfaktor på 1,006 for den mest kritiske brudfigur, som i dette tilfælde optræder ved banedæmningne i toppen af skråningen. Nedenstående figur viser brudfigur og skråningsanlæg.

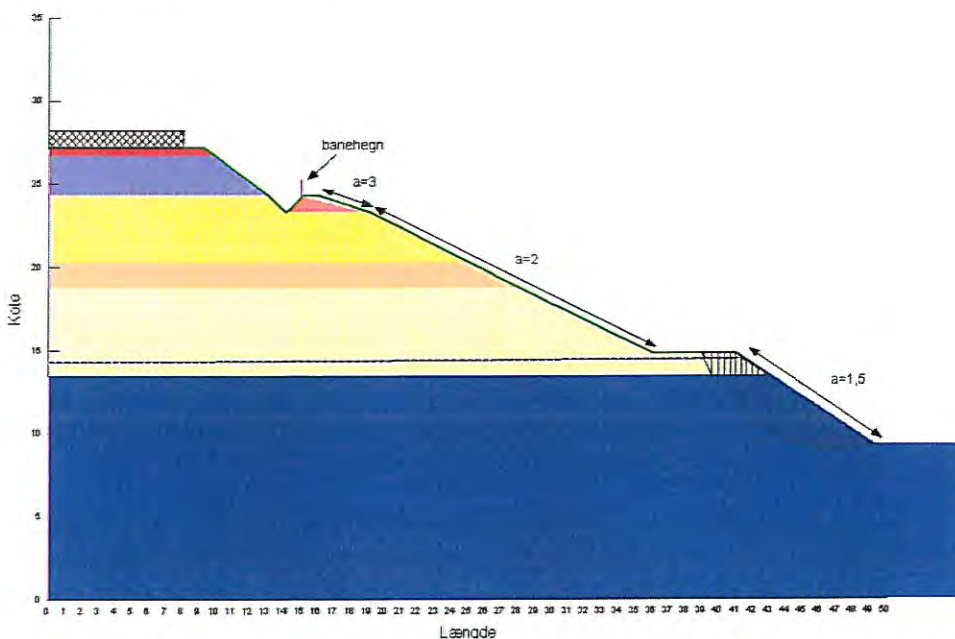

Figur 4: Tværsnit og brudfigur for udgravning i høj sikkerhedsklasse.

4.2.2 Lokalstabilitet af hylde

Hylden etableres fra 9,5 m.u.t. Hylden etableres med skråningsanlæg 1,5.

Der er beregnet en sikkerhedsfaktor for totalstabiliten for tværsnittet på 1,013 og en sikkerhedsfaktor for lokalstabiliteten ved hylden på 1,163. Beregningerne er henført til høj sikkerhedsklasse. Nedenstående figur viser brudfigur for lokalstabiliteten og skråningsanlæg for tværsnittet.

Figur 5: Tværsnit for udgravning i høj sikkerhedsklasse inkl. erosionshylde samt brudfigur for lokalstabilitet ved erosionshylde.

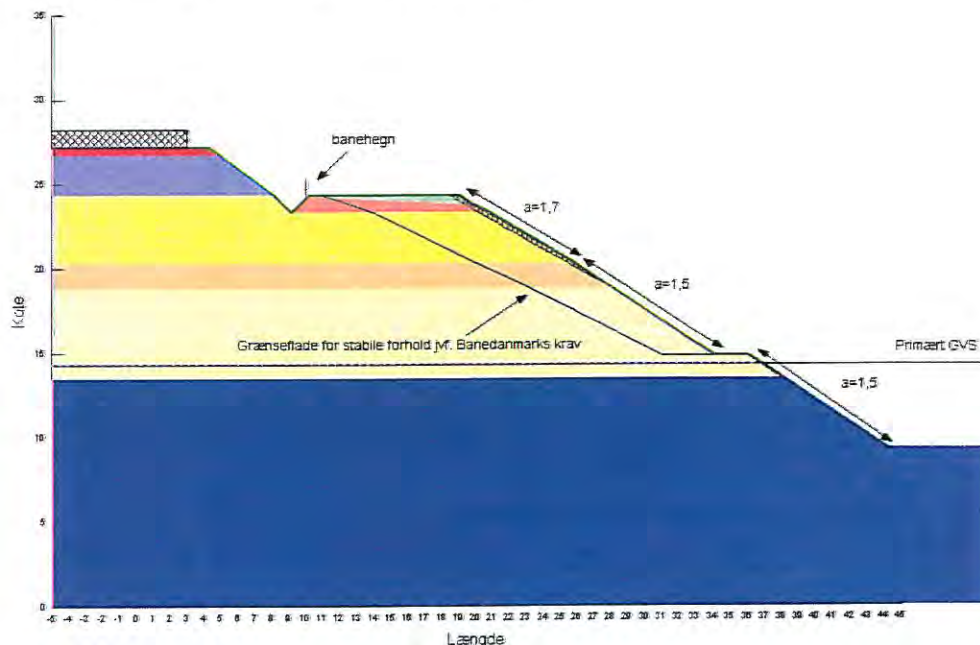

4.2.3 Udgravning i normal sikkerhedsklasse

Skråningsanlægget er fastlagt under hensyn til grænsefladen som fundet ved ovenstående beregninger samt stabilitetsberegninger henført til normal sikkerhedsklasse.

Beregningerne viser, at der kan udgraves med anlæg 1,7 indtil 4 m.u.t. Herfra kan der udgraves med anlæg 1,5 indtil hylden 9,5 m.u.t. Der etableres en 2 m bred hyld med skråningsanlæg 1,5.

Der er beregnet en sikkerhedsfaktor for skråningen på 1,012. Da hylden er regningsmæssig stabil med skråningsanlæg 1,5 i høj sikkerhedsklasse er lokalstabiliteten ikke eftervist i normal sikkerhedsklasse. Nedenstående figur viser brudfigur for skråningen, grænseflade for udgravning samt skråningsanlæg for tværsnittet. Der henvises i øvrigt til vedlagte skitse, bilag 2.

Figur 6: Tværsnit og brudfigur for udgravning i normal sikkerhedsklasse.

5 KONKLUSION

Med de angivne forudsætninger har det vist sig, at grænsefladen for udgravning udført 1 m fra banehegn, inkl. den påkrævede erosionshylde, krydser det tidligere efterviste udgravningstværsnit, når beregningerne udføres i høj sikkerhedsklasse. Udgravningstværsnittene er derfor revurderet og stabilitetsforholdene eftervist, således at de opfylder Banedanmarks opstillede krav.

De efterviste skråningsanlæg er i store træk uændret fra tidligere, idet der fortsat kan udgraves med anlæg 1,5 å 2,0 afhængig af jordbundsforholdene. Der skal dog etableres en erosionshylde ca. 9,5 m u.t. der medfører en ændring i udgravningsprofilen. Der henvises i øvrigt til de vedlagte skitser af udgravningstværsnit, bilagene 1 -2.

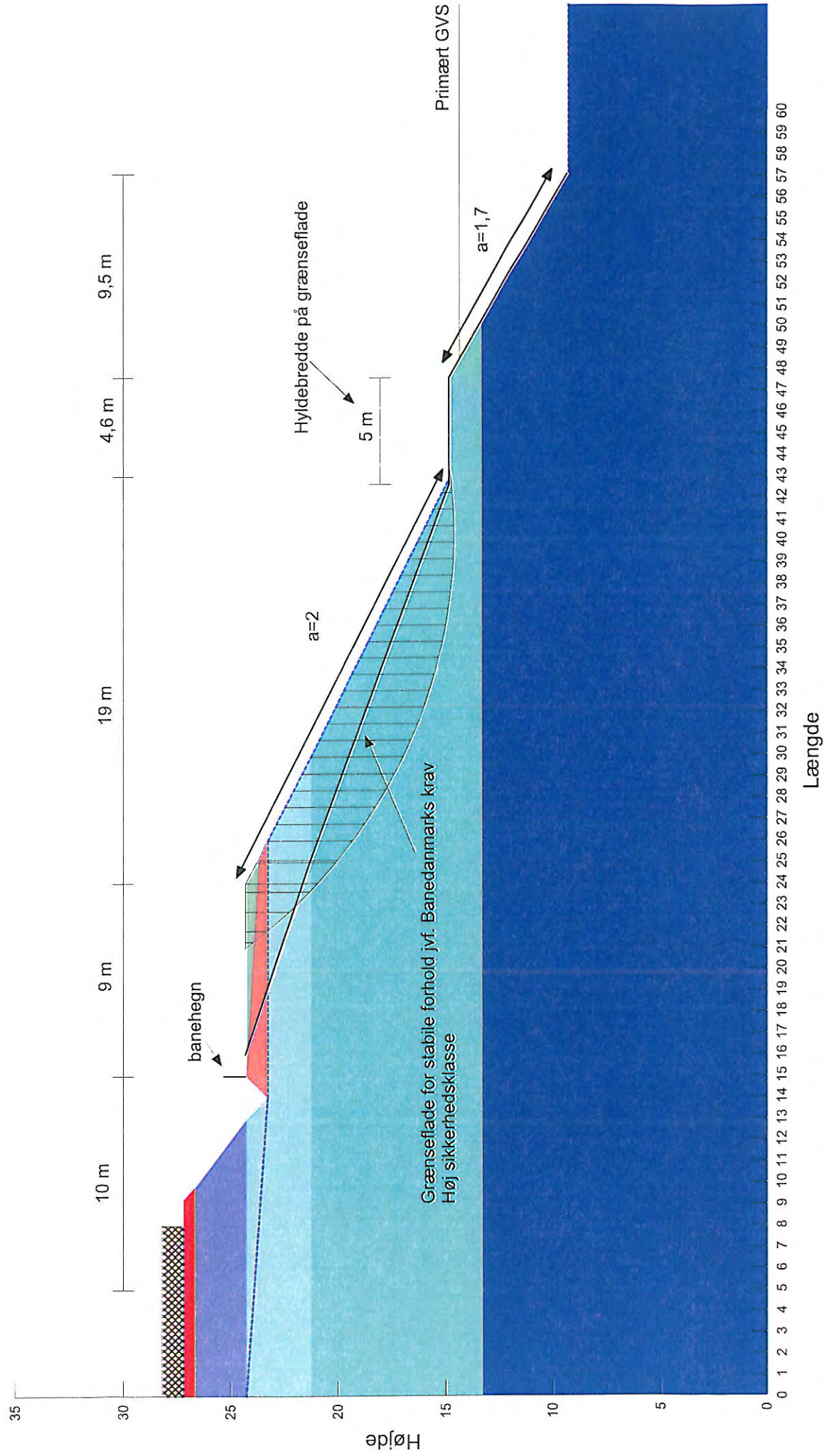

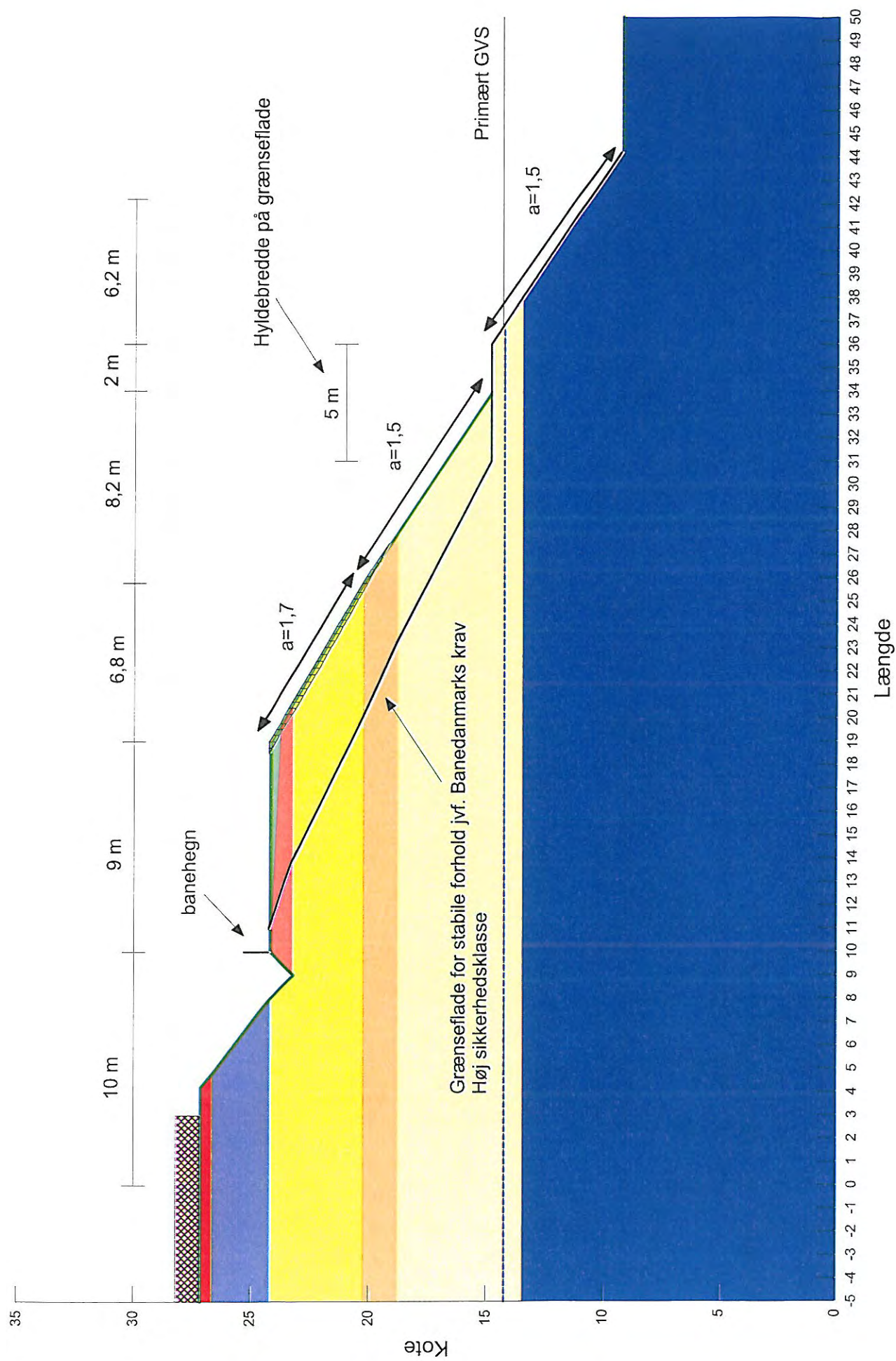
I praksis anbefales det, at der som udgangspunkt udgraves med anlæg 2,0, således at forventelige variationer i jordbundsforholdene ikke medfører ustabile forhold. Der skal etableres erosionshylde ca. 9,5 m.u.t.

Endvidere anbefales det, at opstarte udgravningsarbejdet i god afstand fra banen således, at beliggenheden af det frie vandspejl kan verificeres a.h.t. til "hyldens" nøjagtige placering..

Såfremt de opstillede forudsætninger for beregninger viser sig ikke at være tilstrækkelige, må stabilitetsberegningerne revurderes. Ligeledes må der altid ske en løbende vurdering af de aktuelle forhold.

Grontmij | Carl Bro A/S deltager gerne i sagens videre forløb, og vi er naturligvis også til disposition vedrørende ethvert spørgsmål angående den foretagne stabilitetsundersøgelse.

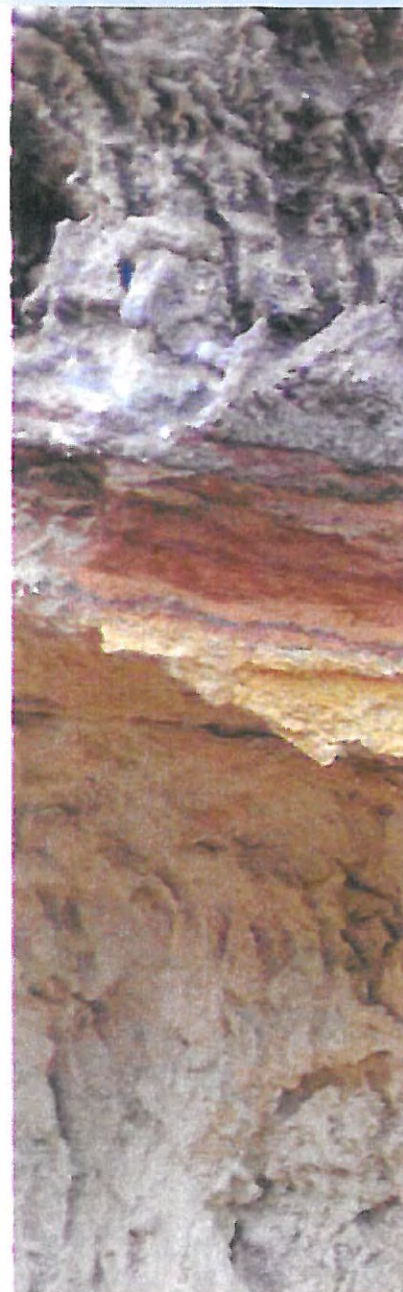
Længde

www.grontmij-carlbro.dk

Grontmij | Carl Bro A/S
Nordlandsvej 60
8240 Risskov
Danmark
T +45 8210 5100
F +45 8210 5155

CVR-nr. 48233511

Bilag 7

VURDERING AF SPREDNING AF HASSELMUS RÅSTOFOMRÅDE VED SORØ

2020-09-13

Indledning

I forbindelse med ny behandling af ansøgning om tilladelse til indvinding af råstoffer på Smedevej 54, 4180 Sorø, har Region Sjælland behov for en uddybende vurdering af hasselmushabitat i Sorø.

I den forbindelse har regionen præciseret at de ønsker –

Afklaring af projektets betydning i forhold til en økologisk sammenhæng mellem de to områder med hasselmus øst og vest for indvindingsarealet

- Udgør det ansøgte råstofgraveareal en forbindelseskorridor mellem de to hasselmusområder?
- Det ansøgte indvindingsareal ligger i forbindelse med den korteste distance mellem de to nævnte skovområder med hasselmus. Der findes på luftfoto områder med skov/natur, buskede haveanlæg og levende hegn. Der skal redegøres for om disse områder indgår i forbindelseskorridor mellem Flaskehulen, der ligger i tilknytning til Horsebøg Skov, og området ved Koldemosevej (Feldskov)
- Det skal konkretiseres, hvilke omkringliggende arealer der har gunstigere betingelser som forbindelseskorridor

Metode til kortlægning af levesteder og spredningskorridorer for hasselmus

Beskrivelser af levesteder og spredning af hasselmus

Hasselmusens levesteder er knyttet til en lagdelt og forskelligartet løvskov. Dette kan være en blandingsskov af løv og nål med træer af forskellige aldersklasser og rig på frø - og frugtsætning med en mangfoldig underskov bestående af forskellige urter, bærbuske, klatrende og tornede vækster. Arten kan dog også finde egnede yngle- og rasteområder i randområder til skoven i form af levende hegn, skovbryn, bevoksede småbiotoper, frugthaver og plantager.

Fælles for alle leveområder er, at de skal sikre arten et løbende udbud af fødeemner i hele den sommeraktive periode (skud, blomster, insekter, bær, frugter og nødder). Dette gælder ikke kun for fødesøgningsområderne, men også for yngle- og rasteområderne.

Hasselmusen kræver stabile og uforstyrrede levesteder, og den har en lille spredningsevne og en lav formeringsrate. Hasselmusen tåler derfor dårligere end andre gnavere, at mulighederne for fødesøgning, placering af opholds- og ynglereder, formering og yngelpleje forringes.

Hasselmusen foretrækker stabile levesteder og bevæger sig kun få hundrede meter. Hasselmus vil således være tilknyttet områder, der har været bevokset med skov i meget lang tid.

Det har tidligere været antagelsen at hasselmus i sommerperioden kun sjældent kom ned på jorden, og at der derfor var nødt til at være sammenhængende beplantning for at hasselmus kunne sprede sig til nye levesteder. Det har dog vist sig at arten kan komme ned på jorden og bevæge sig over kortere afstande mellem tæt liggende skovområder, hegn og lign. Der foreligger ikke nogen egentlige undersøgelser af hvor langt hasselmus bevæger sig over åbne

1 (7)

Sweco
Dusager 12

DK-8200 Aarhus, Danmark
Telefon +45 72 20 72 07
Fax
www.sweco.dk

Sweco Danmark A/S
CVR nr. 48233511
Reg. kontor København

Member of the Sweco Group

Hans Paarup Thomsen
Seniorkonsulent
Water West
Telefon direkte +45 82 10 51 82
Mobil +45 60 64 46 66
hanspaarup.thomsen@sweco.dk

arealer. Det må dog antages at arten kun meget sjældent bevæger sig mere end 25-30 meter over åbne arealer. Mindre veje samt huller i bevoksningen i levende hegn m.m. vil således ikke være en barriere for spredning af arten. Hvorimod større veje, dyrkede marker, juletræsplantager m.m. vurderes at være barrierer for spredning af arten.

I forbindelse med råstofindvinding i Kirkeby Vænge på Sydfyn hvor der er en bestand af hasselmus rundt om råstofgravningen, er hasselmusbestanden løbende monitoreret før og under hele perioden hvor råstofgravningen er foregået. Der foreligger således en monitoring af hvilke effekter råstofgravningen, og de medfølgende forstyrrelser i form af støj, støv og lignende, har på hasselmus i området omkring Kirkeby Vænge.

Ved Kirkeby Vænge er der sat ca. 450 kasser op til monitoring af Hasselmus i området omkring Råstofgraven og bestanden har været fulgt i 9 år for at se om forstyrrelserne i forbindelse med råstofgravningen har haft en effekt på bestanden af hasselmus. De nærmeste kasser er sat op ca. 10 – 12 meter fra råstofområdet. Ved den løbende monitoring har det ikke været muligt at se nogen effekt af råstofgravningen og selv de nærmeste kasser har til tider været brugt som ynglekasser for hasselmus. Det vurderes derfor ikke at råstofgravning, kørsel med tunge maskiner og lignende er en type forstyrrelse som har nogen effekt på bestanden af hasselmus. Trafikken og aktiviteterne i en råstofgrav er ret forudsigelige og der er kun forstyrrelser i dagtimerne hvor Hasselmusen sover. Ligesom fra andre studier er der noget der tyder på at trafik, heller ikke tung trafik, er en form for forstyrrelse som virker specielt forstyrrende for dyrelivet.

Metode til kortlægning

Det er meget vanskeligt at eftersøge egentlige sommerreder for hasselmus da de ofte er meget godt skjult. Eftersøgning af sommerreder er derfor ikke en sikker metode til at kortlægge om et område benyttes som yngleområde. Hasselmus stiller imidlertid ret store krav til at levesteder og spredningskorridorer har en meget bred sammensætning af bærbærende buske og træer. En levestedsvurdering ud fra sammensætningen af træer og buske m.m. er derfor ofte en sikrere metode. Den sikreste metode til kortlægning af arten er opsætning af redekasser. Disse skal imidlertid opsættes før arten i foråret begynder at bygge rede. En sådan undersøgelse kan således ikke foretages før til næste år.

Råstofområdet og de omkransende hegn vil blive gennemgået og artsammensætningen af træer og buske vil blive registeret med henblik på at vurdere om området samt de omkransende hegn kunne være et potentielt levested eller spredningskorridor for hasselmus. Der vil samtidig blive søgt efter sommerreder.

Derudover vil begge skovområder blive besigtiget og der vil blive foretaget en vurdering af hvilke dele af skovområderne der er egnede som levested for hasselmus. Området mellem de 2 skovområder vil blive gennemgået for mulige spredningskorridorer mellem skovene. Alle levende hegn og bevoksninger mellem de 2 skove vil blive eftersøgt for sommerreder samt gennemgået for at vurdere om artssammensætningen af træer og buske i hegn, småbiotoper m.m. er tilstrækkelig varieret til at disse kan benyttes som levesteder eller spredningskorridorer. Resultaterne af undersøgelserne og den faglige vurdering vil blive beskrevet i et kort notat. Såfremt der er mulige levesteder eller spredningskorridorer tæt på råstofområdet vil der samtidig, ud fra de erfaringer der ligger fra Kirkeby Vænge, blive foretaget en vurdering af en eventuel råstofgravnings effekt på hasselmus.

Kortlægning og besigtigelser:

Arealerne er besigtiget den 30. august 2020.

Nedenstående skovarealer er gennemgået for at vurdere om de er egnede levesteder for Hasselmus.

2 (7)

RÅSTOFOMRÅDE VED SORØ
2020-09-13

Kort med angivelse af de skovområder som er besøgt. I statens kortlægning af Bilag IV arter er der tidligere gjort fund af hasselmus på lokalitet 6 og 3.

Lokalitet 1

Lokaliteten består af et tidligere råstofområde der nu er delvist tilgroet i forskellige træer og buske. Dele af arealet afgræsses af kreaturer. Arealet er derfor en mosaik af krat, enkelte større træer og lysåbne arealer. Arealet har en meget bred sammensætning af træer og buske med forekomst af hassel, hyld, alm. røn, engriflet hvidtjørn, sød æble, pære, glat hunderose, brombær, hindbær m.m. Midt i arealet blev der ved besigtigelsen fundet et lille areal hvor der var ophængt ca. 10 gamle kasser til hasselmus. Flere af kasserne var dog meget medtaget og ikke specielt egnede som redested for hasselmus. I 2 af kasserne blev der fundet nye reder fra hasselmus og i en af kasserne blev der observeret hasselmus.

Selvom der er flere lysåbne partier i det tidligere råstofområde, vurderes det at stort set hele arealet er et særdeles velegnet levested for hasselmus og det må forventes at der er en rimelig bestand i området. Arealet grænser helt op til det areal hvor der er søgt om råstofindvinding.

Lokalitet 2

Lokalitet 2 består af en blanding af højstammet bøgeskov, ældre nåleskov og yngre beplantninger med bl.a. eg. Lokaliteten som helhed vurderes ikke at være optimal for hasselmus. Skovbrynene ud mod jernbanen mod nord samt den sydvestligste del af skoven var dog fine habitater for hasselmus. Den sydvestlige del af skoven består af yngre egeskov med en del krat og underskov med en ret varieret artssammensætning med mange bærbærende træer og buske. Der blev således fundet alm. hvidtjørn, alm. hæg, alm. gedebled, brombær, hindbær, hyld og alm. røn. Da der tidligere er fundet hasselmus lige nord for jernbanen (Lokalitet 6) må det antages at der også yngler hasselmus i skovområdet syd for jernbanen (også selvom jernbanen er en kraftig barriere for spredning af hasselmus). Det vurderes således at specielt den sydvestlige del af skoven samt skovbrynene langs jernbanen og langs den vestlige del af skoven er særdeles sandsynlige levesteder for hasselmus.

Lokalitet 3:

Der er tidligere gjort fund af hasselmus central i skoven. Imellem skoven og det tidligere råstofområde (område 1) er der en lidt større vej. Der er dog en fin bevoksning på begge sider af vejen og et enkelt sted danner trækroneerne næsten et tag hen over vejen. Det vurderes derfor ikke at denne vej er en meget stor barriere for spredning af hasselmus.

Lokalitet 4:

Lokaliteten består af en blandet ege og bøgebevoksning med en sparsom underskov. Den sydligste del af skoven var renafdrevet og den største del var tilplantet med rødgran og en mindre del med ahorn. Beplantninger med rødgran vurderes at være en markant barriere for spredning af hasselmus i området ligesom en beplantning med ahorn på lidt længere sigt heller ikke er optimal. Ved besigtigelsen blev der fundet enkelte redekasser der var sat op til hasselmus. Ingen af disse kasser havde været brugt af hasselmus. Skoven vurderes ikke at være specielt optimal som levested for hasselmus. Det vides ikke med sikkerhed om der er hasselmus i denne skov. Der var dog ikke nogen mulighed for at hasselmus kunne sprede sig fra lokalitet 3 til denne lokalitet da der imellem de 2 lokaliteter dels var en jernbane samt et større nytplantet areal med rødgran.

Lokalitet 5:

Arealet ligger som sumpskov med en blanding af rødæl og pil med en relativt stor variation af træer og buske. Hasselmus har ikke kun behov for egnede yngle og fourageringssteder men også for overvintringsmuligheder. Da den overvintrer på jorden, er våd sumpskov ikke et egnet habitat for hasselmus.

Område 6:

Område 6 består af en blanding af mindre skovområder samt gamle tilgroede haver, hegn m.m. Der er tidligere fundet hasselmus her og det vurderes at hele området er egnet som levested for hasselmus.

Øvrige skovområder

Skovområderne mellem lokalitet 5 og 6 er ikke undersøgt. Ved besigtigelsen kunne det konstateres at hasselmus ikke vil kunne sprede sig mellem de 2 kernelokaliteter via skovområderne nord for råstofområdet og det mellemliggende område er derfor ikke besigtiget.

Levende hegn

De levende hegn og kanten af haverne omkring det ansøgte råstofområde er ligeledes besigtiget. Der er forholdsvis brede levende hegn mod vest, nord og øst. Mod syd er der ikke levende hegn. De levende hegn omkring råstofområdet består af relativt brede og varierede hegn med mange bærbærende træer og buske med bl.a. engriflet hvidtjørn, eg, bøg, hassel, mirabel, glat hunderose, brombær, hylde m.m. Alle de levende hegn vurderes derfor at være særdeles egnede både som levested og spredningskorridor for hasselmus.

Den eneste egnede spredningskorridor mellem de 2 skovområder med hasselmus er indtegnet på nedenstående kort sammen med de formodede kerneområder for hasselmus. Der var dog en kort strækning med en indkørsel og en grusvej hvor der ikke var sammenhængende beplantning. Det vurderes dog ikke at denne strækning er en uoverstigelig barriere for spredning af hasselmus.

Det vurderes derfor at det er særdeles vigtigt at bevare og sikre de levende hegn omkring det ansøgte råstofområde.

Konklusion og anbefalinger

Med de erfaringer der ligger fra Kirkeby Vænge på Sydfyn er der ikke noget der tyder på at råstofgravning indtil 10 meter fra levesteder for hasselmus vil påvirke arten. For at sikre at arten stadig har mulighed for at sprede sig mellem de 2 kerneområder for hasselmus skal det sikres at der ikke graves nærmere end 10 meter fra kanten af de levende hegn. Der bør samtidig etableres en varieret beplantning med mange arter af bærbærende træer og buske imellem råstofområdet og de levende hegn for dels at skærme levestederne og for dels at forbedre spredningskorridoren mellem de 2 kerneområder. I det omfang de levende hegn ikke berøres kan der godt etableres en støjvold nærmere end 10 meter fra det levende hegn. Det skal dog sikres at de eksisterende hegn stadig for lys nok således at underbevoksningen stadig bibeholdes i hegnene. En eventuel støjvold bør derfor ikke etableres nærmere end ca. 5 meter fra kanten af de levende hegn.

Bilag 8

Kommunens bemærkninger

Emne	Lov	Bemærkninger og forslag til vilkår	Afdeling	Forventet sagsbeh.tid
Grundvandssænkning eller bortledning af grundvand	Vandforsyningsloven § 26	<i>De hidtidige vilkår forventes videreført. De eksisterende pejlinger skal gennemgås før tilladelse kan færdigbehandles. Ansøger bedes sende en sammenskrivning af de foreliggende pejlinger.</i>	CHHO	12 uger
Indvinding af grundvand til grusvask eller sortering	Vandforsyningsloven § 20	<i>Ikke relevant</i>		
Indvindingsboringer, vandværker o.lign		<i>600 meter fra nærmeste vandværksboring, 225 til nærmeste anden indvindingsboring. Boring på ejendommen sløjfes, erstattes af pejlinger af grusgravsøer.</i>	chho	
Indvinding fra vandløb o.lign.	Vandløbsloven	<i>Ikke relevant</i>	KIHA	
Udledning af vaskevand	Miljøbeskyttelsesloven	<i>Som ovenstående</i>		
Beskyttet natur	Naturbeskyttelsesloven § 3	<i>Som oplyst i VVM screeningener en registreret § 3 sø beliggende i skellet mod naboejendommen syd for, i skellet mellem matr. Nr. 15p og 15e. Der er desuden nogle søer i afstand ned til ca. 150 m mod syd, som er opstået i forbindelse med tidligere grusgravninger. I VVM screeningen er det oplyst, at der indvindes råstoffer i det sekundære magasin, der ligger i kote ca. 40. Iflg. kommunens højdekort fra 2014 ligger vandspejlet i søen i skellet mellem kote</i>	KIHA	

		43,50 og 43,75. Kote for vandspejlet i den store sø på matr. Nr. 15e ligger mellem 45,00 og 45,25. Vandspejlskoterne er mellem 39,00 og 39,25 i søen på matrikel 14c og på nr. 15u er den mellem 39,25 og 39,50. Der er kun ca. 150 m mellem den store sø på matr. Nr. 15e og søerne på matr.nr. 14c og 15u. Højdeforskellen på vandspejlene på ca. 6 m tyder på, at søen på matr. Nr. 15e er helt eller delvist hydraulisk isoleret fra søerne mod øst. Og fra det allerede afgravede areal. Det samme gælder for søen i skellet, hvor der i ca. 2015-2016 er indvundet under grundvandsspejl i en afstand af ca. 120 m øst for søen. Disse søer forventes derfor ikke kunne blive påvirket i samme grad som søerne mod øst af gravning under grundvandsspejlet. Søerne på matrikel 14c og på nr. 15u ligger i ca. samme kote, som det sekundære grundvandsmagasin er konstateret i ved den nuværende gravning. De må derfor forventes at være i direkte hydraulisk kontakt med gravearealet og derfor at kunne blive påvirket af grundvandssænkning ved gravning under grundvandsspejlet. Tidligere erfaringer er imidlertid, at det under normale forhold ikke vil medføre væsentlige	

		<i>ændringer i søers vandstand, at der graves grus under grundvandsspejlet i nogen afstand, især når der er etableret en større gravesø, fordi denne virker som buffer på den sænkningstragt, der opstår som følge af gravningen. Søerne er opstået ved tidligere grusgravning under grundvandsspejl og rummer dybe partier. De er derfor ikke særligt følsomme for mindre svingninger i vandstanden.</i>		
Dispensation fra fortidsminde - og andre beskyttelseslinjer	Museumsloven mfl.	<i>Ikke relevant</i>	HHJE	
Dispensation for å-beskyttelseslinjer	Naturbeskyttelsesloven § 16	<i>Ikke relevant.</i>	HHJE	
Dispensation for sø-beskyttelseslinjer	Naturbeskyttelsesloven § 16	<i>Ikke relevant</i>	HHJE	
Dispensation for jord- og stendiger	Museumsloven	<i>I skellet ejendommens sydlige og østlige skel er registreret beskyttede sten- og jorddiger, som dersom minimum skal holdes en afstand på 2,5 m for at undgå tilstandsændringer af de beskyttede diger.</i>	HHJE	
Tilladelse til nedlæggelse af veje og stier		<i>Som ovenstående</i>		
Habitat	Habitatdirektivet	<i>Nærmeste habitatområde ligger ca. 1,5 km væk (Natura 2000 område nr. 160, Nordlige del af Sorø Sønderkov). Området er primært udpeget pga. forekomster af en trælevende bille, eremitten, og vil ikke kunne påvirkes af gravningen.</i>		

		Der er i lokalområdet flere registreringer på "Naturdata" af hasselmus og enkelte af springfrø		
Vejloven både offentlig og privat, herunder udkørsel fra råstofgraveområdet til offentlig vej	Vejloven, offentlig og privat	Vilkår for overkørsel, fejning, etablering, fjernelse, evt. skiltning samt kørselsretninger Samme vilkår som tidligere tilladelse – der er etableret asfaltvej ind i området.	RENI	
Lokal - og kommuneplan	Planloven	Mandskabsvognen kræver landzonetilladelse og byggetilladelse. For at behandle landzone-sagen skal kommunen have tilsendt facadetegninger og plantegning på land@soroe.dk . Byggetilladelsen skal søges igennem Byg og Miljø. Gravetilladelse skal indeholde et vilkår om, at graven ikke må benyttes til oplag af materialer m.m., der ikke er relateret til råstofindvindingen. Herunder også gerne en beskrivelse, såfremt der ligger lokalplaner i umiddelbar nærhed af det ansøgte areal	HHJE	
Anlægsarbejde på forurenede ejendomme	JFL § 8	Kun aktuelt såfremt der søges indvinding på et forureningskortlagt areal, eller der findes forurening under gravning.		

Geologi og grundvand		om muligt, en geologisk og hydrologisk beskrivelse af området		
Eventuelle andre				
Bygninger	Byggeloven	Kan kommunen allerede ved ansøgning bemærke, om der er forhold omkring ansøgning af byggetilladelse, som indvinder skal være opmærksom på Mandskabsvognen: Der skal søges om byggetilladelse til denne, ellers skal den flyttes hver 6. uge. Der kan søges en gang med placeringerne som forventes, så skal det blot oplyses når mandskabspavillonen skifter plads (dette forudsætter dog t de ansøgte placeringer overholdes). Redegørelse for spildevandsforhold fra mandskabsvogn, herunder dokumentation for tømning af samletank, hvor ofte, hvortil og hvilken operatør? Containere: Hvis der opsættes containere, i mere end 6 uger kræver de byggetilladelse.	BRHE	6-8 uger

Efterbehandlingsplan	Råstofloven	<i>Gravearealet ligger indenfor kommunens udpegning af "Grønt Danmarkskort" med funktion som potentielt økologisk forbindelse og potentielt naturområde, begge dele med særligt henblik på den tørre natur. Desuden ligger det i udpegningen som eksisterende økologisk forbindelse for skovnatur.</i> <i>Ih. Planens pkt. 7.1.2 må der som udgangspunkt ikke ske indgreb i form af byudvikling eller anlægges veje og tekniske anlæg, der kan forringe naturindholdet og levesteder og spredningsveje for vilde dyr og planter indenfor Grønt Danmarkskort. Hvor der sker indgreb i Grønt Danmarkskort, skal der vurderes på nødvendigheden af kompensierende anlæg, som sikrer, at der fortsat er faunapassage og spredningsmuligheder for vilde dyr og planter.</i> <i>Iht. 7.1.4 skal der i potentielle naturområder tages særlige hensyn til potentialet for at skabe nye arealer med natur. Færdiggravede råstofgrave skal så vidt muligt efterbehandles med henblik på at udvikle naturområderne.</i> <i>Iht. 7.1.6 skal spredningsmulighederne for vilde dyr og planter fremmes ved at skabe nye naturarealer f.eks. trædesten af småbiotoper</i>		

		<i>i landskabet i de potentielle økologiske forbindelser.</i> <i>Det er i god overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer, at der efterbehandles til ekstensivt landbrug og at der etableres store og små søer. Generelt opnås de bedste naturforhold hvor der ikke udlægges muld og overfladejord og plantes træer og buske. Det er derfor i god overensstemmelse med kommuneplanens bestemmelser, at det i efterbehandlingsplanen er beskrevet, at der ikke vil blive udlagt muld på sydvendte skrån timer og nærmere end 10 meter fra gravesøerne. Det bør dog være en bindende retningslinje, at heller ikke overjord udlægges de samme steder, da overjorden er mere næringsrig en råjorden.</i>		

Bilag 9

TSG ApS
Stæremosen 21-23
3250 Gilleleje

Tilladelse til råstofindvinding under grundvandsspejl

Tilladelse efter vandforsyningsloven

Sorø Kommune giver efter § 26 stk. 1 i vandforsyningsloven¹ tilladelse til den midlertidige grundvandssænkning, der vil være konsekvensen af en årlig indvinding på 20.000 m³ råstoffer under grundvandsspejlet samt tilladelse efter § 20 i vandforsyningsloven til indvinding af 1.000 m³ vand fra grusgravsøer til støvbinding.

Tilladelsen er givet på nedennævnte vilkår.

Tilladelse gælder indtil den 31/12 2031.

Den 24-01-2022

J.nr. 13.02.01-P19-10-21

Ejendom: 5863

Natur og Miljø

Rådhusvej 8

4180 Sorø

Se åbningstider

på hjemmesiden

www.soroe.dk

Christian Holt

57876357

chho@soroe.dk

Vilkår i henhold til Vandforsyningsloven

1. Grundvandssænkning

Indvinding under grundvandsspejlet må kun ske i perioden fra 1. november til 31. marts.

Grundvandsspejlet i brønden på Parnasvej 45 (DGU 210.1505) og vandspejlet i søerne i graveområdet på Parnasvej 45, må ikke sænkes under kote 38,25 m DVR90.

Der må ikke uden særlig tilladelse foretages oppumpning eller bortledning af grundvand med henblik på grundvandssænkning.

Det er tilladt at anvende op til 10 m³ ugentligt til støvbegrænsning af de interne veje. Der skal dagligt føres journal med anvendelse af vand til støvbegrænsning af de interne veje. Journalen skal indsendes til Sorø Kommune på forespørgsel eller ved tilsyn.

Vandindvindingen til støvbegrænsning skal årligt indberettes til Sorø Kommune i januar måned, på den af kommunen anviste måde.

2. Overvågning af grundvandsstand

For at dokumentere, at råstofindvinding under grundvandsspejlet ikke ændrer grundvandsforholdene, herunder vandstanden i de beskyttede vandhuller, skal indvinder pejle vandstanden i

- A: det beskyttede vandhul på Parnasvej 45/47,
- B: gammel brønd på ejendommen Parnasvej 45 (DGU 210.1505),
- C: gammel brønd på ejendommen Feldskovvej 27 (DGU 210.1129),
- D: den eksisterende grusgrav sø på ejendommen Parnasvej 47 samt
- E: grusgrav sø på ejendommen Parnasvej 45.

¹ Jf. [Lovbekendtgørelse nr. 1450 af 5/10 2020 af lov om vandforsyning m.v.](#)

Pejlestederne er angivet på kortet i bilag 1.

Vandspejlet i punkt A og B skal pejles i m, DVR90 med en elektronisk logger, som skal udlæses mindst hver 14. dag året rundt, hvis der ikke er online adgang til data.

Vandspejlet i punkt C, D og E skal pejles 4 gange årligt, i den første uge af hvert kvartal. Såfremt der er tegn på at vandspejlet falder, kan Sorø Kommune stille krav om elektronisk logger eller hyppigere målinger i disse punkter.

Pejlinger skal påbegyndes inden råstofindvinding påbegyndes, og senest 3 måneder efter tilladelsen er meddelt. Pejlinger skal fortsætte indtil efterbehandlingen er afsluttet.

Der skal foretages en registrering af de opgravede råstofmængder under grundvandsspejlet, opgjort for hver kalendermåned.

Oplysninger om pejlinger, og indvundne mængder under grundvandsspejlet, skal indberettes til kommunen hver 3. måned. Hver år i januar måned skal indberetningen ske digitalt på den af kommunen anviste måde.

3. Anvendelse af det efterbehandlede areal

Der må ikke anvendes pesticider eller gødning på det efterbehandlede areal. Tilladelsen må ikke udnyttes før dette vilkår er tinglyst på arealet med en deklaration hvis tekst skal være godkendt af Sorø Kommune. Sorø Kommune skal være påtaleberettiget for så vidt angår anvendelse af pesticid- og gødningsanvendelse på arealet.

Brønden på Parnasvej 45 skal sløjfes senest 6 måneder efter råstofindvindingen ophører. Sløjfning skal udføres i overensstemmelse med boringsbekendtgørelsen.

Sagsfremstilling

Ansøger har til Region Sjælland indsendt ansøgning om gravetilladelse efter råstofloven. Af ansøgningen fremgår det, at der søges om tilladelse til at indvinde 20.000 m³ råstoffer under vandspejl årligt og at der skal anvendes overfladevand til støvbinding i forbindelse med råstofindvinding, hvilket forudsætter tilladelse efter vandforsyningslovens § 26 stk.1 og § 20.

Der er ikke ansøgt om tilladelse til bortledning af grundvand eller indvinding af vand til grusvask.

Anlægget er registreret i Jupiter med anlægsID 193117.

Sorø Kommunes vurdering af grundvandssænkningen

Sorø Kommune vurderer, at den nævnte indvinding under grundvandsspejlet, ikke vil medføre en grundvandssænkning, som vil påvirke nærliggende vandindvindinger, vandløb, søer og vådområder i et omfang der vil medføre gener for indvinding af drikkevand eller flora og fauna i nærområdet. Fastsættelse af et laveste grundvandsspejl er med til at sikre at der ikke opstår nævnte gener på grund af grundvandssænkningen. I bilag 2 er oversigt over de pejlinger som er foretaget i området siden 2009, hvor der ikke ses nogen påvirkning af gravning under grundvandsspejl, som dog ikke har været særlig stor i de perioder hvor der har været pejlet.

Natur

I skellet mellem matr.nr. 15 p og 15 e, Lyngby, Lyngby ligger et vandhul, som er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. I vandhullet er der registreret springfrø og stor vandsalamander – arter som er strengt beskyttet i henhold til habitatdirektivet.

Der er stillet vilkår om, at gravning og efterbehandling ikke må ske nærmere end 10 m fra vandhullet.

Endvidere skal gravning ske i henhold til notat af 15. maj 2008 udarbejdet af Grøntmij | Carl Bro A/S. I notatet er anført, at det vurderes, at vandhullet afspejler et sekundært grundvandsspejl, som ligger på et øvre lerlag. Det vurderes, at vandhullet ikke er følsomt overfor råstofindvindingen, hvis det øvre lerlag ikke berøres. Området synes dog geologisk meget "rodet", og det kan ikke udelukkes, at indgreb i graveområdet kan medføre, at "proppen" trækkes ud i forhold til vandhullet. Når gravearbejdet nærmer sig vandhullet, skal ændringer i lerlagene holdes under observation. Hvis man under gravning nordfra ser, at lerlaget "stiger" mod jordoverfladen for derefter at falde igen videre mod syd, skal der ske en indstilling af gravearbejdet for at undgå at åbne "nordsiden" på det magasin, som sikrer tilstedeværelsen af vandhullet.

Dette skal være beskrevet i grave- og efterbehandlingsplanen.

Grundvand

Kommunen har meddelt tilladelse til den midlertidige grundvandssænkning, der vil være konsekvensen af den tilladte indvinding under grundvandsspejlet.

I henhold til Miljøstyrelsens rapport om følgevirkninger af råstofgravning under grundvandsspejlet (miljøprojekt nr. 526 fra 2000) kan råstofgravning under grundvandsspejlet give anledning til grundvandssænkninger i den opståede råstofsø og i grundvandsmagasinet omkring graven. Ved råstofgravning flyttes vand fra grundvandsmagasinet ind i graven. I gravningens første fase etableres en momentan sænkning af grundvandsspejlet. Sænkningen øges ikke med tiden. Indstrømning af grundvand til graven balancerer med det råstofvolumen, som fjernes. Som en konsekvens heraf anbefales, at gravningen generelt indledes med at etablere et så stort søareal som muligt, og at gravningen foregår langsomt i starten. Det tilrådes endvidere, at konsekvenserne af gravningen dokumenteres i form af en nøje registrering af de opgravede råstofmængder på f.eks. daglig eller ugentlig basis, og at der foretages en løbende måling af grundvandsspejlet i og omkring råstofgraven. Disse målinger bør suppleres med daglige målinger af nedbøren.

Drikkevandsbrønde/boringer

Ejendommen Feldskovvej 27 blev tidligere forsynet med vand fra egen vandforsyning (3 m dyb brønd). Der er ca. 100 m fra brønden til graveområdet. I 2009 er der blevet indlagt vand fra alment vandværk.

Frederiksberg Vandværk er ved at etablere en kildeplads i skoven Horsebøg med boringerne i en afstand af mindst 400 meter fra graveområdet. Det forventes ikke at gravningen under grundvandsspejl vil påvirke det primære grundvandsmagasin som Frederiksberg Vandværk skal indvinde fra.

Beskyttede vandhuller

I sydskellet og på naboejendommene syd for graveområdet er der vandhuller/søer beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Indvinder har foretaget pejling af vandstanden i området som en del af indvindingstilladelsen fra 2009. Indvinder har dog undladt at udføre pejlingerne i perioden fra 2016 til sommeren 2021. Vandstanden i det beskyttede vandhul i skellet og i grusgravssøen på ejendommen Parnasvej 47 er beliggende i henholdsvis kote ca. 44 og 46 m. Vandstanden i grusgravssøen på ejendommen Smedevej 64 A (matr.nr. 14 c, Lynge By, Lynge), i brønden på Feldskovvej 27 og i brønden på Parnasvej 45 er beliggende i kote ca. 39 m. I juli måned 2021 blev gennemført en pejlerunde, inkl. de nye råstofsøer på Parnasvej 45.

I bilag 2 er vist de indberettede pejlinger udført i perioden fra 2009 til 2021.

Sorø Sø har et vandspejl omkring kote 35-36 m.

Kommunen finder, at det beskyttede vandhul i skellet og grusgravssøen på ejendommen Parnasvej 47 er betinget af øvre liggende lerlag. Kommunen vurderer, at gravning under grundvandsspejlet ikke vil influere på vandstanden i vandhul og grusgravssø på ejendommen Parnasvej 47, da der ikke er tale om et sammenhængende grundvandsmagasin. Hvis lerlaget gennemgraves kan vandstanden blive påvirket. Dette må ikke ske, og Region Sjælland skal derfor stille krav til gravningen i gravetilladelsen. Endvidere er der stillet krav om pejling af vandstanden i det beskyttede vandhul i skellet.

Vandløb og naturområder nord for jernbanen

Nord for jernbanen er der vandløb, som er beskyttede i henhold til naturbeskyttelsesloven, heraf vandløb som er målsatte som særligt naturvidenskabeligt interesseområde. Vandløbene ligger i en afstand af 100-200 m fra det ansøgte graveareal. Endvidere er der engareal, som ligeledes er beskyttet i henhold til naturbeskyttelsesloven. Engarealet ligger i en afstand af knap 200 m fra det ansøgte graveareal.

Vandløbene løber i nordlig retning og har udløb i Sorø Sø. Vandløbene har en længde på ca. 300 m og et fald fra skønsmæssigt kote 37-38 m til skønsmæssigt kote 35-36 m (udløb i Sorø Sø). Engarealerne er beliggende i niveau med Sorø Sø.

Vandløbene på ejendommen Parnasvej 43 fødes af grundvand.

Terrænet på ejendommen Parnasvej 45 varierer fra kote 41 m til kote 51 m. Der må graves til kote 30.

Nord for banen på ejendommen Feldskovvej 27 er beliggende en brønd, som blev anvendt som drikkevandsforsyning på tidspunktet for ansøgningen om råstofgravning, men nu alene anvendes som pejlebrønd. Grøntmij | Carl Bro har i 2009 for indvinder udarbejdet et notat vedrørende risikoen for, hvorvidt brønden på Feldskovvej 27 vil blive påvirket af råstofgravningen. På baggrund af geotekniske borer ses, at området er geologisk meget "rodet", præget af glaciale aflejringer (smeltevandssand og – grus samt moræneler og -sand samt sten). Der er meget store variationer i lagenes beliggenhed over ganske kort afstand, fra tykke aflejringer af sand (8-15 meters tykkelse) til moræneler næsten fra terræn. Vandtilstrømningen i sandede lag i toppen

(svarende til det niveau hvor indvindingen sker på Feldskovvej 27) er meget begrænset, og det synes ikke at være udtryk for et sammenhængende udbredt grundvandsmagasin.

I notatet er endvidere anført, at det synes mindre sandsynligt, at der i området eksisterer sammenhængende grundvandsmagasiner med hydraulisk forbindelse til det fremtidige graveområde. Indvindingen på Feldskovvej 27 sker formentligt fra et overfladenært magasin, som kan have en lokal udbredelse, eventuelt med hydraulisk forbindelse til Sorø Sø. På det foreliggende grundlag vurderes, at det ikke er sandsynligt, at der vil ske en direkte påvirkning af indvindingen fra gravningen.

Kommunen finder det sandsynliggjort, at der ikke findes et sammenhængende grundvandsmagasin, hvorfor kommunen vurderer, at vandføringen i vandløbene og vandstanden i engen ikke vil blive påvirket af råstofgravningen. Da der ikke findes detaljeret viden om geologien og hydrogeologien, stilles der vilkår om pejlinger af omliggende vandhuller og ubenyttede brønde. Endvidere stilles der vilkår om, at indvinding under grundvandsspejl kun må ske i perioden fra 1. november til 31. marts.

Hvis pejlingerne viser, at vandstanden er faldende, skal indvinder dokumentere, at den faldende vandstand ikke skyldes grusgravningen – eller ophøre med indvinding under grundvandsspejl.

I henhold til basisanalysen for Vandområdeplan 2021-2027, opfylder vandløbene målsætningen om god økologisk tilstand, på baggrund af god økologisk tilstand for bentske invertebrater. De øvrige kvalitetselementer (makrofyter og fisk) er ukendte, ligesom den kemiske tilstand er ukendt. Kommunen vurderer, at råstofgravning under grundvandsspejlet ikke kan medføre forringelse af vandløbenes tilstand eller hindre målopfyldelse, når det sker i overensstemmelse med tilladelsens vilkår.

Det er en forudsætning som grundlag for tilladelsen, at forholdene ikke ændres i de omliggende vandhuller og vandløb. Hvis forudsætningen ændres, har kommunen hjemmel til at fastsætte nye vilkår eller ændre eksisterende vilkår.

Frederiksberg Vandværk

Sorø Kommune vurderer, at råstofindvinding under grundvandsspejl på ejendommen Parnasvej 45 ikke vil have nogen indflydelse på vandværkets fremtidige vandindvinding. Gravning under grundvandsspejlet kun give anledning til lokal midlertidig grundvandssænkning i det øverste, terrænnære magasin. Gravningen vil ikke berøre indvindingen fra Frederiksberg Vandværks borer i Feldskoven eller de nye i Horsebøg, da disse borer indvinder fra Sand3 magasinet, og vandindvindingen sker fra sandlag godt 45 m under terræn.

Klagevejledning i henhold til Vandforsyningsloven

KLAGEVEJLEDNING

Afgørelser efter vandforsyningslovens §§ 20 og 26 kan påklages jf. § 75.

Efter vandforsyningslovens § 80 kan kommunens afgørelse påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af afgørelsens adressat, Sundhedsstyrelsen, visse organisationer samt enhver, der har en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Klagefristen udløber 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Afgørelsen er offentligt bekendtgjort på Sorø Kommunes hjemmeside tirsdag den 25/01 2022.

Klage sker via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger også på borger.dk og virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelse. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. En klage oprettet gennem klageportalen pålægges et gebyr.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Begrundet anmodning om, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal sendes til tilsynsmyndigheden, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt en anmodning kan imødekommes.

Søgsmål til prøvelse af denne afgørelse, skal indbringes for domstolene inden 6 måneder, jævnfør vandforsyningslovens § 81. Spørgsmål, der kan prøves af taksationsmyndighederne, kan ikke indbringes for domstolene, før overtaksationskommissionens afgørelse foreligger, jævnfør § 81 stk. 2.

En klage efter denne lov har ikke opsættende virkning

Klageberettigede

- Afgørelsens adressat.
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Sportsfiskerforbund og Forbrugerrådet kan påklage afgørelser efter § 20 om tilladelse til vandindvinding, afgørelser efter § 21 om tilladelse til vandindvindingsanlæg og afgørelser efter § 32 om tilbagekaldelse af vandindvindingsstilladelser.

Med venlig hilsen

Christian Holt
Miljøsagsbehandler

Lovhjemmel:

Vandforsyningsloven

Lovbekendtgørelsen nr. 1450 af 5/10 2020 af lov om vandforsyning m.v.

Boringsbekendtgørelsen

[Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1260 af 28. oktober 2013 om udførelse og sløjfning af borer og brønde på land](#)

Vandindvindingsbekendtgørelsen

[Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 470 af 26/4 2019 om vandindvinding og vandforsyning](#)

Miljøbeskyttelsesloven

[Lovbekendtgørelse nr. 1218 af 25/11 2019 af lov om miljøbeskyttelse](#)

Bilag 1

Pejlepunkter som nævnt i vilkår 2.

Bilag 2

